

Mbok Ndíndí mbò enyũ Lúkas ásíní

¹ Eta Tiófilos: Oríńí be beyă mámbò besin menyin ebhen befakari ndũ nkwo ywese.

² Básiń ěti menyin ebhen bo abhen bághó ne bágháti bhesse. Batísyé bhò bághò nyaka barak ayo te nebhońet, ke bábhak bð betok ndu bégháti bho Eyon Mandem.

³ Eta, mbò enyũ membõń nkwo nnán nkónó menyin ebhen menkem sayri ndũ erori mpok, nkáysí bé eri be nsin ngati wo enyin emot emot enyu efakari.

⁴ Nchí sin beka ondinj tetep ane ayinj menyin ebhen bágháti wo.

Angel Mandem arem be chon mámbé Jõn Njwiti

⁵ Mpók ane Héròd achí mfo atú Judéya, nchiakap Mandem abhak ane áká nnyén bé Sakaríá. Akù nyaka betik Mandem ne nkwo bo abhen babhinj be Nkwó Abíja. Nnyén ngoré ywi nebhak be Elísabet. Yí nkwo afú ndũ nneréket Aron, nneréket bachiakap Mandem.

⁶ Sakaríá ne ngoré ywi babhak chak besí Mandem. Bábhon kenókó ne Mandem, mámbure nòkò bebhé bhi menkem bekwéné ti.

⁷ Ke bó kebhon yě mmó mbonyune Elísabet achí nyaka nkongoré, ne bó bati apay mánán nyaka bákak.

8 Εἰς τὸ ἑσπέραιον, ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Σακαρίας ἀπὸ τοῦ βήθου τοῦ ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ. Ἐκεῖ ἦν ὁ Σακαρίας ἀπὸ τοῦ βήθου τοῦ ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ.

9 Βέβηκεν ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἱεροῦ, ἀκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου καὶ ἦν ἡ φωνὴ τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος. Ἦν ἡ φωνὴ ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος. Ἦν ἡ φωνὴ ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

10 Μπὸς ἀκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ βήθου τοῦ ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ. Βάρε ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ βήθου τοῦ ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ.

11 Ἄγγελος τοῦ κυρίου ἀπέστειλε τὴν φωνήν του, ἀπὸ τοῦ βήθου τοῦ ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἦν ἡ φωνὴ τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

12 Μπὸς ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ βήθου τοῦ ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ.

13 Καὶ ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ βήθου τοῦ ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ, “Σακαρίας, ἡ φωνὴ σου ἀκούσθη!” ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ βήθου τοῦ ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ. Ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

14 Ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

15 Ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος. Ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

16 Ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

17 Ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

* **1:9** Ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἦν ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυρίου ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

yí ambõñ betañ ebhen Efónó mbõ ndemekerpinti Eláija, bé yi ankũ bachĩbhõ mánkõñ bõbhap, ankũ bo abhen bátãnti ne Mandem mámbõñ kebon, mámbak mbõ bo abhen bachi chak besí Mandem. Chõñ yí ankũ bo mámbák ndũ nté ane bákway besyep̄ti Acha.”

18 Ke Sakaríá abhép ángel be, “Chõñ ndĩñí bé ané ndak achí tetep ná. Me ne ngoré wa sékøk tontó.”

19 Angel akeme Sakaríá be, “Dĩñí bé me nchí Gábriel. Nchí téé besí Mandem, ne yĩmbõñ ke átó me be ngati wõ mbok ndĩndí ne.

20 Ke õbhíkí noko enyĩñ ene ngati wõ, ené ébhõñó befu tetep mbák mpok akway. Tẽndu õbhíkí noko, chõñ ónkwén kebhók akerepe kwáy berem kepi kpaté nywõp enén bariep amen áfu tetep.”

21 Ndũ mpok yõ bo abhen báchyè Mandem bakak nefi ekerákap bare non Sakaríá mámakati nõkõ enyĩñ ene ekũ yi áre tat amem ekerákap.

22 Afú nõkó, akerepe kwáy berem kepi ne bhõ. Are mak ne amó ntá yap. Bághó be aghõ kenó amík anti fúú amem ekerákap.

23 Mpok ane Sakaríá ábhak ndũ betik afúéré nõkó, agure anywõp.

24 Ebhíkí tat, ngoré ywi Elísabet apõkõ menie. Yí kefú nefi ndũ batañ átáy andem nõkõ be,

25 “Néne, Eta Mandem atõñ me berĩndu. Aféré ntĩánwõp ané mẽbhõñ nyaka besí bhõ.”

Angel Mandem arem be chõñ mámbé Yesu

26 Mpok menie Elísabet beghaka batañ atandat, Mandem ató ángel Gábriel etøk Násáret, atú Gálili.

27 Ató yi ntá ngwóson ane aka nnyén be María. Abhíkí re riñi nyaka mbakanem. Mmu ane áká nnyén be Joséf ane áfú ndü nneréket Mfó Debhít ati nyaka bebhay María.

28 Angel wu átwó nókó ntá yi arem be, “Mmá, nkáká! Mandem ayet wó tontó!” Acha achí ne wó.

29 María aghoko nókó nò, ntí átáka yi amem, are bher mmæt eyi bé, “Ntiki enyü bakak ne!”

30 Angel arem be, “María, óké cháy. Mandem aton wó berindu.

31 Chon ómpókó menie, ómbe mómbakanem, ne obhon bebhiní yí be Yesu.

32 “Chon yi ambak eremému ne chon nnyén eni nembak be Mmó Mandem Acha. Chon Eta Mandem anchye yí enókó kefó ené Debhít mmu yi achi ebháremó ywi.

33 Ne chon ankém bo Israel mbó Mfó mpoknkem. Kefó eki kébhíkí bhon ngwenti!”

34 María abhép ángel wu be, “Chon ané ndak ámbak ná, ené mbíkí riñi mbakanem?”

35 Angel akeme yi be, “Chon Efónó Bedyere ántwó ntá ye, ne betan Mandem Acha ménku ómpókó menie. Eti yó, mmó ane óbhe, ábhák nyáná ne mámbiní yi be, ‘Mmó Mandem.’

36 Yiní Elisabet, mánó ywe ndu nneréket. Yendu yi are kók ne bábhini yi bé nkongoré, achí ne menie ndü batan átándát néne, ne chon ambé mómbakanem.

37 Yényin epu cha Mandem.”

38 María arem be, “Menchí chí mübetok Mandem, émfákárí ne me mbó enyu órémé.” Angel aró ye yi arók.

María arək beghə Elísabet

³⁹ Εβήκί tat, María afa, arək áyák, ndü etək njie emót atú Júda.

⁴⁰ Achwóbhé nókó aré, arək achwe eket Sakaría, akaka Elísabet;

⁴¹ Mpok Elísabet aghoko bakak María, mmó ayon mmæet amem menie ebhi ne Efónó Bedyere abhak ne yi tontó.

⁴² Abik ne betan arem ntá María be, “Óchí ane Mandem áyére ndü nkwo baghəré, ne áfók ámbák ne mmǒ ane óbhe chəŋ!

⁴³ Ndé kə yi be Mandem anchye me ené enyü erem áfók, bé nnə Acha ántwó ntá ya?

⁴⁴ Nəchwe óchwé ókáká me, mmó ane achi me menie ayon mmæét ne maŋák.

⁴⁵ Eri echa ntá yé mbənyune onókó bé chəŋ Mandem ankə ntá ye mbə enyu yí áréme.”

Nəkwáy enen María akwáy ndu bebíti Mandem

⁴⁶ María abho bébíti Acha be, “Nti ena nəkwáy ndu békáka Mandem Acha ne maŋák.

⁴⁷ Efónó eya éŋàk éti Mandem Mpereme wa.

⁴⁸ Atəŋ me beyǎ berǐndu yěndu nchí chí mmǒbetok ywi ne mpú yěnyin!

Nəbho néne, chəŋ mkpáká bho enkem mámbinji me be, ‘Ngərə ane eyi eri echa!’

⁴⁹ mbənyune Mandem betan menkem, akə beyǎ menyiní maknkay ntá ya.

Ne yí achí nyáná.

⁵⁰ Aghə ntínso ne bǒ abhen báchyè yi kenókó, ndü mkpáká bho enkem.

51 Akwa betantí menyin ne awó ywi, aták bo abhen báyòh mmwét ne nkaysi ane achi amem batí yap.

52 Aféré beremé bafò ndü menakó kefo ebhap, ákosi bo abhen bápú yěnyin.

53 Achyé berítí menyin ntá bo abhen nsay ánù bhò, abók abhen bábhónó, bárak amò amò.

54 Mandem akwak bo Israel, bõ betok bhi.

Abhíkí ghakantik bariɛp ami ntá bachĩmbi bhese be chòh angò bhò ntínso.

55 Abhíkí ghakantik beghò Abraham ntínso, ne bebháré bõbhi mankem, mpoknkem!”

56 María achakò ne Elísabet ndü batan̄ árát, ke ãpetnsem eket eyi.

Nebhè Jõn Njwiti

57 Mpok ane Elísabet ábhónó bébhé ákwáy nokò, abhé mómbakanem.

58 Bakokosi bhi ne bõneréket, bágghók nókó enyũ berĩnti ebhén Mandem átónó yí, béré ñák ne yi.

59 Mmò ágháká nókó manywòp ánen, bo bárók bésiép yi. Báre yàh beɗu yi nnyén be Sakaría mbonyune chi nnyén Etayi.

60 Ke máyi arem be, “Nnyén eni nebhòh bebhak chi Jõn.”

61 Yé nò, bárém ntá yi be, “Yé mmu apú ndü nneréket ayweka ane ábhónó nnyén enò!”

62 Bábhó ye memak ne amò ndu bebhɛp chimò nnyén enen yi áyàh manchye mò.

63 Sakaría amak ne amò bé mánychyé yi enyin ené yi ánsin aré. Báchye nokò yi enyin asín aré be, “Nnyén eni chí Jõn.” Bò mankem babhak maknkay tontó.

64 Témte wu Sakaríá apet abho berem kepɪ ankaka nɔkɔ Mandem.

65 Bécháy békém bakokosi bhap mankem. Ne mbok menyin ebhɔ ataka ndũ betókó njié menkem atú Judéya.

66 Yě agha ane ághókó mbok menyin ebhen békákárí abhæere bhɔ anti, ambebhæ nɔkɔ mmæt eyi be, “Ntiki enyũ mmú yi abhak chɔn?” Ebhak kponorɔn be betan Mandem Acha béchí ne yi.

Nekwáy Sakaríá

67 Efónó Bedyere abhak ne Sakaríá, chi Jɔn. Abho béréem kepinti be,

68 “Bakak ámbák ne Mandem Acha bo Israel, mbonyune atwɔ ndu bekwak bɔbhi, ne ndu békéere bhɔ ndũ kesem.

69 Achyé bhese etantí Mpeme ane áfú ndũ nnerékɛt ané mǔbetok ywi Mfɔ Debhít.

70 Mandem akɛ nyaka baremé kepinti bhi abhen bachi nyáná mandem enyu eyɔ tentɛp,

71 be chɔn ampeme bhese ndu amó bɔmpap abhese, ne amfere bhese amɔ bo abhen bapabhe bhese.

72 Arɛm nyaka be chɔn angó bachĩmbi bhese ntínso, ne ántik nku ane yi anyu ne bɔbhi.

73 Nɔ chi enyin ene Mandem aghati nyaka Etayese Abraham,

ayiki bé yí ákɛ yɔ;

74 nɔ chi, békéere bhese amɔ bɔmpap abhese, ankwak bhese bé séntók nɔkɔ chi yi, kebɔn becháy,

75 sémbák nyáná ne chak besí bhi ndũ nepém enese nenkem.

ndũ manywɔp yesé fá amik ankem.

76 Νε wə mówa, chəŋ mámbiŋi wə be ndemekepřnti
ane Mandem Acha,
mbənyuné chəŋ ónjambi ke Acha antwə, be ontonti
mbi ntá yi,

77 ónkə böbhi mándiŋi be chəŋ yi amfoŋori bebú
bhəp, ne ampeme bhə.

78 Mandem ywese ákə nə mbənyune ághə bhese
ntínso tontó.

Chí ntínso ke nékə yi áto chəŋ Mpepe ywese,
yí amfú amfay antwə mbə nyienyíémok bėti.

79 Atwə bechye bediére ntá bo abhen bachi ndü
ejuri

ne ndü becháy newú,

ne ndu beya bhese ndü mbi ane átwə bhese ne
kpák.”

80 Mówú agó atəŋ ndü nkwoµet ne ndü Efóŋó.
Bechókó bhi bebhak amem baso, anəŋ nəkə nywəp
enén yi átoŋ mmuet ntá bo Israel.

2

Nebhe Yesu (Mt 1.12-25)

1 Mpok eyə Ōgóstəs abhak mfə Rom, achye eyəŋ bé
mánsət mpáy bho mankem abhen bachi ndü betək
ebhen bechi anten yi.

2 Nepáy-bho enə nébhak enén mbi mpok
Kwirínios achi góghanə etək Síria.

3 Yěntiki mmu arək eyi etək ndu besiy nnyén.

4-5 Joséf nkwo afa Násáret atú Gálili arək
Bétlehem, atú Judéya. Bétlehem abhak etək ene
babhe Mfə Debhít. Joséf arək aré mbənyune achi
nyaka ebháremə Debhít. Arək ne María, ngoré ane
yi ati bebhay be mánsiy manyén. Abhak ne menie.

⁶ Ἐνὲ βῶ bachi Βῆtlehem, mpok nebhe ayi akway.

⁷ Abhé mǎmbi ywi, abhak mómbakanem. Anép yi neندن, abhure amem ekwabhé nenyie nnya mbonyune bábhíkí bhəŋ nyaka ebhak bechəko amem ekéré manko.

Bəangel ne babhabheri bəghəmənen

⁸ Ndü beŋi bhə, nkwo babhabheri bəghəmənen bábhak neŋi ne bəghəmənen eyap ndü atú etək wu.

⁹ Angel Mandem abhesi bó besí, bediéré Mandem beghə bhə aməet ne becháy bekem bó tontó.

¹⁰ Ke ángel wu arem ntá yap be, “Bǎké chay, mbonyune ntwə bhe ne Mbok Ndíndí ane áchyè chəŋ bo mankem beyǎ manák.

¹¹ Bábhe Mpepe yweka echəŋ etək Debhít. Yí ke achi mmu ane Mandem afyé nyaka bariəp be ätə. Yi chi Acha.

¹² Eriŋ ené étəŋ chəŋ be mmǎre chi be bəghə chəŋ ndü mánəbhé yi neندن, bábhure amem ekwabhé nenyie nnya.”

¹³ Témté wu, ngémtay bəángel Mandem babhesi bare kway mámbiti nəko Mandem be

¹⁴ “Kenókó kémbák ne Mandem amfay;

kpák ambak fá amik ne bo abhen berindu ebhi bechi ne bhə!”

¹⁵ Bəangel bárə bhə, bapətnsem amfay. Babhabheri bəghəmənen babho berem ne bati be, “Séndók ká Βῆtlehem séngó enyiyi ene efakari, ené Mandem aka sendijí.”

¹⁶ Báfá, bárək ayak bəghə Joséf ne María. Bəghə mmǎre nkwo bhuré amem ekubhé nenyie nnya.

¹⁷ Bəghə nókó nó, barem ěti menyiyi menkem ebhen ángel Mandem aghati bhə ěti mówu.

18 Bð mankem abhen baghoko enyij ene bo bareme babhak maknkay.

19 Ke María abhere menyij ebho menkem anti, ankaysi noko bho.

20 Babhabheri bágghómén bápetssem. Báre kway mámbiti noko Mandem mbonyuné menyij menkem ebhen bágghó ne ebhen baghoko, bechi enyumot mbonyu ángel aghati bho.

Bádu Yesu nnyén

21 Egháká nokó manywop anen, básyep mó, bádu yi nnyén be, Yesu, nnyén enen ángel areme nyaka be babhoh bechye yi te mpok babhiki re pokó menie ebhi.

Bárak betoh Yesu ntá Mandem

22 Mpok ákwáy ane Joséf ne María baroh beku mbonyu ebhé Moses érèm be mákku ndu bebhak pépép besí Mandem mpok ngaré abhé, bápókó Yesu bárak Yerúsalem ndu betoh yi ntá Mandem Acha,

23 mbonyu básij nyaka ndü Ebhé Mandem be, “Yéntiki mōmbi ane achi mbakanem, bábhoh bechye yi ntá Mandem.

24 Bábhoh nkwo bechye akap ébu wu ane achi ‘Bóbebhohó bepay, mbák epu nò, bebher bepay, bekojo ebhé Mandem.’ ” *

25 Mpok eyò, mmu abhak Yerúsalem ane aka nnyén be Símiòn. Abhak chak anchye noko Mandem kenókó. Anoh nyaka mpok ane Mandem átwò ankwene bati bo Israel. Ne Efónó Bedyere abhak ne yi.

* **2:24** Lk 2.22-24; Lévitikòs 12; Nomba 18.15-16.

26 Εφόῃό Βεδυερε ανάν akα nyaka yi arin̄i bé apú gu keghó Mpeμε Mandem afyé nyaka bariεp be áto.

27 Εφόῃό Βεδυερε akα Símiον arək ndü ekerákap Mandem. Nnə ne chi Yesu báchwε aré ne yi ndu betəŋ yi ntá Mandem bekoŋo ebhé Moses.

28 Símiον aghə nəkə mǎré asot yi akém amə abiti Mandem bé:

29 “Acha, əkα bariεp amε afü tetεp, də yé mε, mmǎbetok ywε ndók pεtii,

30 mbənyune nnánŋ ngə ne amík mmu anε ótó be ampεμε bhεε.

31 Mpeμε anε ótəŋti be bǎ mankem mángə.

32 Achí εrəŋə betəŋ bo abhen bápú bo Israel mbi berin̄i wə,

ne be kenókó kéntwó ntá bǎbhε, bo Israel.”

33 Chi ne nnə babhak maknkay beghok menyin̄ ebhen Símiον areμε έti Yesu.

34 Símiον ayét bhə, arem ntá máyi María be, “Mandem ayap mόνε be ankα beyǎ bo Israel mankwen ne be ánjon abhenεfu, ne be ámbák εrin̄ ενé bo bárəm be bápú yan.

35 “Ne chəŋ ενε ένkα be nkaysi anε achi bo ánti ambo befú kponorəŋ, ne wə ómbəŋ beyǎ basémé έti mόνε mbə mmu anε εεkak έyéμέ yi anti.”

36 Mpok εyə, ngərə anε áká nnyén be Ana abhak Yerúsalem. Abhak ndεmekεp̄inti Mandem. Abhak mmǎ Fanuel, ebhárémə anε nneréket Asha. Akək nyaka tontó ne anánŋ achi nyaka ekerénebhay ndü mamié tándrámət ke nném aywi ägu.

37 Arəp kénkwésé, tε mpok anε yi aghaka mamié besa menwi nsem anwi. Yí kerə berəŋ ndü

εκεράκαρ Μανδემ νδου βεχυε yi κενοκό, νε are νικμηετ αμбак нокo ндү netarénsay, βeti νε ngósí.

38 Nkúbhé mpok εγo Joséf νε María bárak νε mmó. Aghó nókó mǒré, achye bakak ntá Mandem andeme нокo beyǎ menyih ěti mmó, ntá bo abhen mánòh nyaka бе Mandem amfere bǒ Yerusalem ndü esòhòri.

39 Joséf νε María manaha нокo βεku menyih menkem bekojo ebhé Mandem, bápεtnsem νε mmó etak εγap Násáret atú Gálili.

40 Yesu arak ambi bégo νε bébhòh βetan. Abhòh beyǎ nerihíndak νε áfók Mandem abhak νε yi.

Yesu arap ansem amem ekerákap Mandem

41 Yěntiki mmíé, chi νε nnò Yesu báròh nyaka Yerúsalem ndü *Epa Nekihí.

42 Mpok yi aghaka mamíé byo νε apay, bárók ndü epǎ εγo mbò enyu esí.

43 Epa émáy nókó, bare petnsem etak εγap ke Yesu arap Yerúsalem, chi νε nnò kerihí.

44 Bákó ndü nywòp nenkem mánkaysi нокo бе yi achi ndü nkwó wap. Bághó nókó бе apú νε bhò, babho beyan yi nenti mamεere bhap νε bǒneréket awap.

45 Báyan nókó yi keghò, bápεtnsem Yerúsalem ndu beyan yí aré.

46 Egháká нокo manywòp árát, bághó yi amem ekerákap Mandem chókó νε batòh ebhé, ndu ághòk menyih ebhen bǒ bárèm, νε ambεbhe нокo bó βεbhep.

47 Bo mankem abhen bághòk menyih ebhen yi árèm bábhák maknkay ěti menyih ebhen yi arihí νε enyú ene yi ákème bhò menyih ebhen bábhèp yi.

48 Mpok ane chi ne nnɔ bágħó yi, ebhak bhɔ chi enyiŋ maknkay. Nnɔ abhép yi be, “Mówa, mbu ɔbhiki ku etaye ne me enyune!”

49 Mme ne etaye sékɔ, séyàŋ wɔ ne beyă becháy anti. Yesu akeme bhɔ be, “Báyàŋ mbu me ndaká yí? Băbhíkí riŋi be mbɔŋ bebhak amem eket Etaya?”

50 Ke nnɔ ne chi keŋwimem ndũ enyiŋ ené yi areme ntá yap.

51 Apet ye nsem Násáret ne bhɔ, abhak ne bhɔ sayri aketaŋntí. Máyi abhure menyin ebhen menkem anti.

52 Arɔk ambi bégo ndũ nkwoɔmet ne ndũ nerinǵindak. Mandem abhón maŋák ne yi andɔk nɔkɔ chí ambi. Ebhak enyumɔt ne bo.

3

Jɔn Njwiti arem ɛti Yesu

(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Jn 1.19-28)

1-2 Mpok Jɔn mmɔ Sakaríá achi amem baso, Mandem achye yi menyin ebhen yi ábhónó beghati bhɔ. Mpok Tibériɔs achi mfɔ ngo ane etɔk Rom ndũ mamié neku, Póntiɔs Páilet abhak góbhano atú Judéya, Hérɔd abhak mũnti atú Gálili, mɔmáyi Fílip abhak mũnti atú Itúria ne Trakonítis, ne Lisánias abhak mũnti atú Abilene. Káyfas ne Anas babhak bɔbati bachiákap Mandem. Mandem aghati Jɔn mmɔ Sakaríá enyiŋ mpok yi achi amem baso,

3 Jɔn arɔk ye ndũ betɔk menkem ebhen bechi atú Nnyén Jódan, angati nɔkɔ bho Eyɔŋ Mandem be bo mántíknsen ndũ bebú ebhap mánjwítí bhó be Mandem amfoŋori bebú ebhap.

⁴ Ebhak mbɔ enyũ Aisáya ndemekepĩnti Mandem asinjĩ nyaka amem ekáti yi be:

“Mmũ achi amem baso äbik ne eyɔŋ amfay andeme nəkɔ be, “Tonjĩ ká mbi ane Acha áfæt aré.

Kú ka mbĩ ywi ambak chak.

⁵ Chók ká yěntiki éyémé,

mánkũ yěntiki njie ngo ne yěntiki mójije andɔp mmik nebhet.

Nyabhé ká babhi ane achi njótĩ njótĩ, mändansi ané achi gbokotĩ gbókótĩ,

⁶ ne chɔŋ bɔ mankem mángɔ ndu Mandem ápème bho.’ ”

⁷ Jɔn arem ntá beyä bo abhen bárɔŋ ntá yi bé yi anjwiti bhó be, “Bě befé! Agha áyébhé be batú be mánjan mbi ndu bebue ntemsi Mandem ane átwò?

⁸ Băbhɔŋ beka menyij ebhen bétɔŋ be bătiknsem ndũ bebú ebheka tetep. Băké chəkɔ mändem bé bächĩ bebharébhɔ Abraham. Dijnĩ ká bé Mandem äkwáy besɔt batay áne ankũ yó ámbak bebharébhɔ Abraham.

⁹ Yě chí néne, seti séchĩ bháré, ne bákway bekpɔt yěntiki enək ene epu nyu berítĩ kepem te ndũ bakan, mánguep angó.”

¹⁰ Bɔ bhɔ bághókó nókó nó bábhep Jɔn be, “Yi sébhónjé ye beka?”

¹¹ Akeme bhɔ be, “Mmu ane ábhónjé nkú epay ányché amɔt ntá ane abhiki bhɔŋ, ne mmu ane ábhónjé nenyíé ánkóré ne ane abhiki bhɔŋ.”

¹² Babhebhé nkabhenti nkwo bárók be yi anjwiti bhɔ. Bábhep yi be, “Ntɔŋ, yi sébhónjé beka?”

¹³ Jɔn akeme bɔ be, “Băké sɔt nkábhénti éntcha ané băbhɔŋɔ besɔt.”

14 Mbək batemé nenu nkwó bábhɛp yi be, “Yí sébhónó békù?” Akeme bhə be, “Bǎké sət nkáp ntá mmu ne betan, bǎké bhat mmu ndak amɛt; dǎ ká akap ané báchyè bhe ndǔ betik ebhen bǎkà ánkway bhe.”

15 Bo bábhaka nyaka nti ndǔ menyin ebhen Jǎn árèm ne ebhen yi ákù. Ekù bábho bebhep mmɛt mbák Jǎn ke achi Mɛmɛ Mandem afyé nyaka bariɛp be áto.

16 Jǎn akeme bhə be, “Mǎjwiti bhe ne manyiɛp. Ke mmu ane acha me átwò. Mbíkí kwáy mmu ane nchí kanari nkwohbénya bekak ebhi. Anánj ántwó, chəj anjwiti bhe ne Efónó Bedyere ne ngó.

17 Atwò ne nchán myákátí awə ndu béchák nkway be amfáp ene eri ne bekpáfu. Anánj ánkú nə, ansət mbwət anten ndu nkpané, anyə mmik, ansət bekpáfu amfye amem ngó ane apu neme.”

18 Jǎn arem beyǎ menyin bechak ndu befyɛ bhə nti ndu ánù beku mánóko Mbok Ndíndí ane yi aghati bhə.

19 Jǎn aji Mfə Hérəd be akwen ebhé Mandem ndu ásóré Heródias ngoré mómáyi ábhay. Aji yí ɛti barak abúabə achak ankem ane yi ákú.

20 Ne mémáka ndǔ ebhǎ menkem, Hérəd arem báfé Jǎn amem ekerékenəj.

Jǎn ajwiti Yesu

(Mt 3.13-17; Mk 1.9-11)

21 Bápére fe Jǎn, anánj ájwiti nyaka bho. Ajwiti Yesu nkwo. Ne mpok Yesu ánikmɛt, nebu nénéne.

22 Efónó Mandem asət mkpá ebhónó aseɛp yi amɛt. Eyəj éfú amfay erem be, “Wə əchí Mówa. Nkəj wə tontó. Jchyè me beyǎ manák”

*Bachĩmbi Yesu Kristo**(Mt 1.1-17)*

²³ Mpok Yesu ábhó betik ebhi, achi nyaka mbo mamié esă nsem byó, bo mándem nəkə be Yesu chí mmō Joséf mmō Héli,

²⁴ Héli mmō Mátat, Mátat mmō Lévi, Lévi mmō Mélki, Mélki mmō Jánai, Jánai mmō Joséf,

²⁵ Joséf mmō Matátias, Matátias mmō Eməs, Eməs mmō Náhum, Náhum mmō Esli, Esli mmō Nágai,

²⁶ Nágai mmō Máat, Máat mmō Matátias, Matátias mmō Sémen, Sémen mmō Jósek, Jósek mmō Jóda,

²⁷ Jóda mmō Joánan, Joánan mmō Résa, Résa mmō Serúbabel, Serúbabel mmō Siltiel, Siltiel mmō Neri,

²⁸ Neri mmō Mélki, Mélki mmō Adi, Adi mmō Kósam, Kósam mmō Elmádam, Elmádam mmō Er,

²⁹ Er mmō Jóshua, Jóshua mmō Eliésa, Eliésa mmō Jórim, Jórim mmō Mátat, Mátat mmō Lévi,

³⁰ Lévi mmō Símiɔn, Símiɔn mmō Júda, Júda mmō Joséf, Joséf mmō Jónam, Jónam mmō Eliákim,

³¹ Eliákim mmō Meléa, Meléa mmō Ména, Ména mmō Matáta, Matáta mmō Nátan, Nátan mmō Debhít,

³² Debhít mmō Jése, Jése mmō Obed, Obed mmō Bóas, Bóas mmō Sálmon, Sálmon mmō Náshɔn,

³³ Náshɔn mmō Amínadap, Amínadap mmō Rám, Rám mmō Hérɔn, Hésrɔn mmō Péres, Péres mmō Júda,

³⁴ Júda mmō Jekóp, Jekóp mmō Aisek, Aisek mmō Abraham, Abraham mmō Téra, Téra mmō Náho,

³⁵ Náho mmō Sérug, Sérug mmō Réu, Réu mmō Pélek, Pélek mmō Eba, Eba mmō Shéla,

³⁶ Shéla mmǎ Káinan, Káinan mmǎ Afásad, Afásad mmǎ Shém, Shém mmǎ Nóa, Nóa mmǎ Lámek,

³⁷ Lámek mmǎ Metúselá, Metúselá mmǎ Enok, Enok mmǎ Járet, Járet mmǎ Maháláel, Maháláel mmǎ Kánän,

³⁸ Kánän mmǎ Enos, Enos mmǎ Sét, Sét mmǎ Adam, Adam mmǎ Mandem.

4

Satan amɔ Yesu (Mt 4.1-11; Mk 1.12, 13)

¹ Yesu ápéreé fú ndũ nnyén Jódan, ajwi ne Efónó Bedyere. Yí akɛ Yesu arɔk amem baso,

² abhak aré ndũ manywɔp besa bepay Satan amɔ nɔkɔ yi. Yí kenyie yěnyin ndũ manywɔp eyɔ ankem. Ndũ ngwenti manywɔp eyɔ nsay akém yi.

³ Satan arɔk arem ntá yi be, “Mbák ɔchí Mmɔ Mandem, chyě eyɔn be ntáy enen nénjibhírí néndɔp ekpɔkɔ bred.”

⁴ Yesu akeme yi be, “Echí amem Ekáti Mandem be, ‘Puyě nenyíé nónó ke nékè̄m nepémé mu.’”

⁵ Satan asɔt yi akó ndũ nebhuet ane achi te amfay atɔn yí betɔkɔ mmik menkem ne kefɔ eken kéchí aré ndu móm̄binjí mpok.

⁶ Arem ye ntá yi be, “Báchyé betan ne kefɔ mmik nkem ntá ya, ne nchí kway bechye kɔ ntá yě agha ane nkónó. Chɔn nchyé wɔ bɔbhen menkem ne kefɔ ekap.

⁷ Mbák óntép mánén amik, ónchye me kenókó, mbɔ Mandem ywe, chɔn menyin ebhen menkem ménndɔp ebhe.”

⁸ Yesu akeme bé, “Ekáti Mandem érèm be,

‘Mmu abhōη bechye kenókó chi ntá Mandem Acha, antók chí yí aywĩntí.’ ”

⁹ Satan asət yi bārók Yerúsalem, bákó ndũ nebhuet ane áchí te amfay ndũ ekerákap Mandem. Aré, arem ntá Yesu be, “Mbák ɔchí Mmɔ Mandem, dók,

¹⁰ tɛndu echi amem Ekáti Mandem be, ‘Chōη Mandem anchye eyōη bɔángel bhi mántwó manchye wɔ nekwaκ.’

¹¹ Ekáti Mandem épēt érēm be, ‘Chōη mánkruep wɔ ne amɔ yap, bé óké tem ekak ndũ ntay.’ ”

¹² Yesu akeme yi be, “Ekáti érēm be, ‘Óké mɔ Mandem Acha ywe.’ ”

¹³ Satan ámó nókó Yesu ndũ beyä babhi kekém yi, arɔ kpík yi.

*Yesu abho betik ebhi atú Gálili
(Mt 4.12-17; Mk 1.14, 15)*

¹⁴ Yesu apet ye nsem atú Gálili ndũ betanjá Efónó Bedyere. Mbok yi ataka atú Gálili wu ankem.

¹⁵ Are tōη bo Eyōη Mandem amem bekeré nenikímuet bo Israel, ne bo béré chye yi kenókó.

*Bábyak Yesu amem etak Násáret
(Mt 13.53-58; Mk 6.1-6)*

¹⁶ Yesu afa, arɔk Násáret, etak ene máné yi aré. Mbɔ enyũ epīη eyi echi nyaka, arɔk amem ekeré nenikímuetí ndũ nywɔbhé neywěmuet bo Israel. Ebhíkí tat, afate bepay Eyōη Mandem.

¹⁷ Báchyé yi ekáti ene ndemekerĩnti Aisáya. Anene yó, ndũ nebhuet ane básīñí bé:

¹⁸ “Efónó Mandem Acha achí ne me mbonyune,

ayap me bé ngátí Mbok Ndíndí ntá bachébhébo.
 Ato me, be ntwó ngátí bo abhen bachi ndü yěntiki
 enyũ kesem, be chõn mámferé bhõ are.

Ne bé chõn amík anene manémámik,
 ne be chõn mánchye ngãngan ntá bo abhen batĩ
 bakwãṅwan mányĩere bhõ amik.

19 Ato me bé mbé ntá bho be mpok

ane yi átõn bó berĩndu bhi akway.”

20 Yesu ánáná nókó bépay ekáti yõ, akuti yó,
 akeme ntá mũnti arõk achõkõ amik. Bõ mankem
 abhen bachi amem ekeré nenikimuetĩ bátẽp yi amik
 amuet.

21 Abho ye beghati bhõ be, “Echõn, enyĩn ene
 basĩnĩ men árẽm éfákárĩ mbõ enyũ bãghókó.”

22 Bõ abhen bachi aré, bárẽm berítĩ menyĩn ěti
 yi, ne babhak maknkay ěti berítĩ kepi ekẽn káfú yi
 anyu. Ke bábho bebher be, “Pú mmõ Joséf ne?”

23 Yesu arem ntá yap be, “Chõn mãntem me nekay
 enen ěti ya be, ‘Ngan, bú mmuet eyẽ. Menyĩn ebhen
 seghoko be õkũ awu etõk Kapẽnaum, kũ bhó fá
 amem etõk eyẽ nkwo.’ ”

24 Yesu arem be, “Nchĩ ghati bhe be, bápú ka
 ndemekẽpĩnti amem etõk yi.

25 Ke nchĩ ghati bhe be, mánkwésé bayã nyaka
 amem etõk Israel ndü mpok ndemekẽpĩnti Eláija.
 Mpok yõ manyĩep kekwen ndü mamié arat ne
 ebhók, ne eremé nsay ékwẽn ndü etõk Israel enkem.

26 Ke Mandem ábhíkĩ tó nyaka Eláija ntá yẽ
 kénkwésé amõt, ebhíkĩfuet chi ane achi etõk Sárefat,
 atú Sídon, etõk bo bachak.

27 Ne ndũ mpok ndemekepĩnti ane áká nnyén be Eláisha, beyǎ bǒ ebhanákwa bachi nyaka amem etók Israel. Ke yě amət Eláisha ábhíkí bu, ebhíkífuet chi mmũ etók echak, Náman, mmu Síria.”

28 Bo mankem abhen bachi amem ekeré nenikímuetí, bágthókó nókó nó, bati ábé bhə amem tontó.

29 Báfáte bákém yi, bafu etók ne yi. Ndũ etók yap echi amfǎy njie, básót yi barək ndũ nkókónjije bé mámpúrí yi ankwen aré.

30 Ke ayibhiri mmuet, anəne, afuet nenti nap arək ebhakayi.

*Mmu ane efónó ebúbə échyè yí esəŋəri
(Mk 1.21-28)*

31 Yesu apet asep arək Kapənaum, etók egho, atú Gálili. Aré, are tón bo amem ekeré nenikímuetí bo Israel ndũ nywəbhé neywəmmet enap.

32 Bábháak maknkay tontó ɛti enyu ene yí átəŋ mbənyune átəŋ nyaka mbə mmũ ane árəm émay.

33 Mmu amət abhak aré ane efónó ebúbə ésəŋəri. Are bik ne eyəŋ etaŋataŋ andeme nəkə bé,

34 “E! Yesu, Mmu Násáret, əbhəŋ yí beku ne bhese! Ɔtwə fá beway bhese? Ndíní mmu wə óchí. Ɔchí Mmu Nyáná ane Mandem átó!”

35 Yesu asáy efónó yə be, “Kusí! Fú yi amuet!” Efónó yə éguerp mmũ wu amik besí bhap. Ke éfú yi amuet kekə yi yənyin.

36 Bǒ mankem bábháak maknkay, ne babho bebher bati be, “Eyəŋ ené mmũ-ne échí né ná e? Asay befónó bebúbəbebə ne betaŋ bé mémfu bo amuet, ne mémfú.”

37 Ne nsoŋo Yesu akə ataka atú etók wu ankem.

*Yesu abú beyä bömame
(Mt 8.14-17; Mk 1.29-34)*

38 Yesu afa ekeré nenikímæti yə, arək, ndü eket Símun. Nnə ngərə Símun abhǝn mbúép atanatan. Baghək Yesu manik yi mmæet be ambu yi.

39 Arək, ate neku bekək ebhen yi achi are bháré. Achye eyə be mbúép wu ándó yí. Amay. Afaté aku nenyíé abho mene bhə.

40 Mpok ane mmok ánəm, bö mankem abhen bábhǝnǝ bömame menyu ne menyu básót bhə bárók ntá Yesu. Abho ményána amə amæet yǝntiki mmu wap, kpat abú bhə mankem.

41 Beyä bhap babhǝn nyaka befǝnǝ bebabebə. Befǝnǝ bebabebə bhə bǝfú beyä bho amæet mémbiki nəkə bé, “Wə əhí Mmə Mandem!” Ke Yesu are sáy bhə, keka méndem yǝnyǝn, mbənyunə bérǝnǝ nyaka be yi achi Mpepe ane Mandem átó.

*Yesu are tǝn bo amem bekeré nenikímæet bo Israel
(Mk 1.35-39)*

42 Néyí nəkə, Yesu afa etək, arək ndü nebhæet ane bo bápú aré. Bö babho beyan yi. Bághǝ nókó yí, babho menikmæet bé áké rə etək eyap.

43 Ke yi aghati bhó bé, “Mbən bǝgháti Mbok Ndíndí be Mandem achi Mfə amem betək bechak nkwo, mbənyunə Mandem átó me fá amik chi ǝti yə.”

44 Arə ye, are kə andəkə nəkə ndü betək ebhen bechi atú Judéya angati nəkə bho Mbok Ndíndí amem bekeré nenikímæet bo Israel

5

*Yesu abhiyi bakono bhi abhen mbi bati anwi
(Mt 4.18-22; Mk 1.16-20)*

¹ Ewak emot, Yesu abhak téé angoko Entinyen Genésaret. * Bo béré nu bebhak kekwoť ne yi be mangok Eyon Mandem.

² Aghó bachwi apay angokonyén. Bawánsi abhen bábhónó bachwi yo, báfù amem mánychaka noko basi yap.

³ Yesu arak achwe amem áchwí amot. Abhak ane Símun. Aghati yi be ánók áchwí anten anyén mandú. Yesu achoko ye amem áchwí wu, anton noko bo abhen bachi angokonyén Eyon Mandem.

⁴ Anáná nókó beton bo arem ntá Símun be, “Tén áchwí ndũ eentem mánguer basi yeka anyén be mánkem nsi.”

⁵ Símun akeme yi be, “Eta, séden mmuet beti menkem ke yenyin sébhíkí kem. Ke ndu bekonon eyon eye, chon nguer básí ndũ eentem.”

⁶ Yí ne mamere bhi bárak baguer beyá nkáp anyén, bákém beyá nsi. Eyá kpát beyá nkáp yap abho berakati.

⁷ Bámák bati bawánsi abhen bachi ndũ áchwí achak ne awo be mántwo mánkwak bhó. Bárók bachem ne bhó, bafere nsi báfyé amem bachwi apay kpát ábhó bebet.

⁸ Símun ane mpíkírí nnyén eni nechí be Píta, ághó nókó enyini maknkay yo, arak atep mánén besí Yesu, arem be, “Acha, kétwo kekwoť ne me, mbonyune nchí mmũ bebé.”

* **5:1** Entinyen Genésaret: Chi Entinyen Gálili.

⁹ Arém nɔ, mbɔnyunε yi nε batɪ bhi bachi nyaka maknkay tontó beghɔ beyǎ nsi ene bakεmε.

¹⁰ Jems nε Jɔn, batɪ bawáy nsi, bábhák nkwo maknkay. Báchí nyaka bǎ Sebedi. Yesu arem ntá Símun be, “Kéchéy. Bεbho εchɔn ɔrɔbhe ya chí bo be mantwɔ ntá ya.”

¹¹ Bɔ Píta bátémé nókó bachwi yap angɔkɔnyén, báró yéntiki enyɪn bakoŋo Yesu.

Yesu abú mmu εbhanákwa

(Mt 8.1-4; Mk 1.40-45)

¹² Mpok Yesu achi εtókɔfu, mmu εbhanákwa amɔt arɔk akwén yí bekak abho menikmεt ntá yi bé, “Acha, mbák ɔkɔn, ɔkway beku me ntaŋ.”

¹³ Yesu anyabhe awó atɔk yi arem be, “Nkɔn beku wɔ ɔntán, nεme ene némáy.” Témte wu, εbhanákwa yi εmay.

¹⁴ Yesu asemti yí be, “Ké ghati yé mmu enyɪn ene éfákári, ke dók ntá nchiakap Mandem be yi angɔ be εbhanákwa ye εmay. Anán ámbyó wɔ, ɔndɔk, ɔnchye ye akap ntá Mandem békóŋo εbhé Moses. Chɔn εyɔ émbak enyɪn ene étɔn bo be εbhanákwa ye émay.”

¹⁵ Ke yé nɔ, mbok Yesu ataka mbánkεm. Ngémtay bo bárók ntá yi ndu beghók Eyɔn Mandem nε bé yi ambu mame yap.

¹⁶ Ke aya mmεt arɔk ndü nεbhúéréfu amεm baso anikmεt.

Yesu abú mbéntí

(Mt 9.1-8; Mk 2.1-12)

¹⁷ Nywɔp nemɔt, Yesu átɔn nyaka bho Eyɔn Mandem, Mandem Acha achye yi betaŋ, are bú bǔmame. Bǔnkwo Fárisi nε batɔn εbhé Mandem

babhak aré. Báfú ndü bǒbetək mankem atú Gálili, ne bachak báfú atú Judéya, ne abhenefu báfú Yerúsalem.

¹⁸ Bǒfú bátwó ne mbéntí amət ane bápókó ndü bekpaka. Báré yaŋ mbi bechwe anywóp be mambure yi besí Yesu.

¹⁹ Ke bó kebhón mbi ane báfuet manchwe amem ɛti beyǎ bó. Bákó amfǎy eket, manene mbok aré, basεbhe yi bhare ndü bekpaka bhi, néntí bhó, besí Yesu.

²⁰ Yesu ághó nókó enyü neka enén bábhónó ne yi, aghati mbéntí wu be, “Nkwáne, mfónórí bebú bhe.”

²¹ Batəŋ-εbhé Mandem ne bǒnkwo Fárisi bábho bebher mmuet be, “Agha né? Enyiŋ ene yi árəm chi nsək ntá Mandem! Mandem aywinti ke ákway befonori bebú mmu!”

²² Yesu arin̄i nkaysi yap. Abhép bó be, “Ndaká yí bǎkàysi menyü menyiŋ εbhó?”

²³ Enyiŋ ene échí wikirik chí ené? Berem be, ‘Mfónórí bebú bhe’, ke chi berem be, ‘Faté kó’?

²⁴ Ke chəŋ nkε mǎndin̄i be, Me Mmu mfú ntá Mandem mbǒŋ betəŋ fá amik befonori bebú bho.” Arəm ntá mbéntí wu be, “Nchí ghati wə, faté, pókó bekpaka bhe gure!”

²⁵ Témte wu, afate kperεp besí bhap, apəkə enyiŋ ene yi ábhère nyaka aré, abho bejure, ambiti nəkə Mandem.

²⁶ Beyǎ becháy bekem bo mankem! Bábhák maknkay, babho bebiti Mandem, mǎndeme nəkə be, “Seghǒ baraká maknkay echəŋ!”

*Yesu abhin̄i Lévi
(Mt 9.9-13; Mk 2.13-17)*

27 Awu áfúéré nókó, Yesu afa nebhúéré wu arək aghó mbebhé nkabhénti ane áká nnyén be Lévi chəkə amem ekerébetik yi. Yesu aghati yi be, “Twó, bhák nkoŋo wa.”

28 Lévi afate, arə yěntiki enyɪŋ, abho bekoŋo Yesu.

29 Ebhíkí tat, Lévi anak erem epa eket yi ntá Yesu. Beyä babhebhé nkábhénti ne bakü bebú bachak nkwo babhak aré ne Yesu.

30 Bōnkwo Fárisi ne batəŋ ebhé Mandem, béré nywinti, ne bábhép bakoŋo Yesu be, “Ndaká yí mányie mányu nəkə ne babhebhé nkabhénti ne bakü bebú bachak?”

31 Yesu akeme bhə be, “Bo abhen bapu me, bápú yaŋ ngaŋ. Bō mame ke báyaŋ ngaŋ.

32 Mbíkí twə bebhɪŋi bo abhen bakaysi be bachi chak besí Mandem be mántíknsəm ndü bebú bhap, ntwo bébhɪŋi chi bo babúbabú.”

Bábhép Yesu ěti netarénsay ndü menikmɛt ntá Mandem

(Mt 9.14-17; Mk 2.18-22)

33 Bo bárém ntá Yesu be, “Bakoŋó Jōn Njwiti bátat nəkə nsay ndu menikmɛt. Bakoŋó nkwo Fárisi bákə enyumət. Ke abhe mányie, mányu ne bapu tat nsay?”

34 Yesu akeme bhə be, “Bákaysi be mankō abhen bachi ndü epä nebhay bakway bebhak ndü netarénsay? Nsé! Těndu mbäyngərə abhɛt ne bhə, bápú kway betat nsay.

35 Ke mpok ätwò ane báferε chəŋ mbäyngərə ntá yap. Ne chəŋ mántarε nəkə nsay ndü mpok yə.”

36 Yesu atém bə nekay enén nkwo be, “Yě mmu apú kway bedak ebhókónden ndü nkú ane nkə

anchók mbok ndü esí nku. Mbák mmu ánká nó, áchəŋti nkú nkə, mbənyune ebhókənden ené éfú ndü nkú nkə épú kə ne esí nden.

³⁷ Ne ntá bo abhen báfyε mmém ndü bebhă nkwəbhənya, bápú fyε mmēm bakə amem ebhă nkwəbhənya ené esi. Mbák mánká nə, ebha ésen, enchəŋə, ne mmém andək amik. †

³⁸ Bábhəŋ befyε mmēm bakə chi amem ebhă mmém ené ekə.

³⁹ Ne bápú nyu esí mmém mánjaŋ amen bakə mbənyune bákaysi be esí mmém arı achá amen bakə.”

6

Enyiŋ ene bábhébhé Yesu ęti nywəbhé neywəməet bo Israel

(Mt 12.1-8; Mk 2.23-28)

¹ Yesu ne baghəkó bhi béré kə māmfməet nəkə amem nkı nchwifú ndü nywəbhé neywəməet bo Israel. Baghəkó bhi bábho bekəep enyü nchwi yə, māmfikiri mányie nəkə.

² Mbək bönkwo Fárisi bábhep be, “Ndaká yí bákə enyiŋ ene ebhé yeεe épú yaŋ mankə ndü nywəbhé neywəməet?”

³ Ke Yesu akeme bhə be, “Bábhíkí re pay amem Ekáti Mandem enyiŋ ene Mfə Debhít ákú nyaka ne bö abhen báchí ne yi mpok nsay ákémé bhó?

⁴ Achwe amem eket Mandem, apəkə nenyié enen báchyé mbə akap ntá Mandem akəre ne böbhi

† 5:37 Bo Israel básət nyaka nkwəp ághəŋəmen mángoko bebha ebhen báfyε mmém arε.

mányíé. Ebhé éřem be ndiere bachiăkap Mandem ke bákway menyie nenyíé eno.”

⁵ Yesu arem ye ntá yap be, “Me Mmu mfú ntá Mandem kě mbóhó berem enyũ mmu ábhóhó beku ne ebhé ene éyíjĩ nywabhé neywěmuet.”

Yesu abú mmú ane awó ágú yi ndũ nywabhé neywěmuet

(Mt 12.9-14; Mk 3.1-6)

⁶ Ndũ nywabhé neywěmuet néchák, Yesu achwe amem ekeré nenikímuetí bo Israel antoŋ noko bo Mbok Ndíndí. Mmũ amot abhak aré ane awónem aywi ágú.

⁷ Mbok baton ebhé Mandem ne bõnkwo Fárisi abhen bachi aré, bábháka nti be chon mámbon mbi ndu berem be yi aku ebéptí ndak. Bátép ye yi amík amuet ndu begho mbák chon Yesu ambú mmũ wu ndũ nywabhé neywěmuet.

⁸ Yesu arinĩ nkaysi yap. Arem ntá mmũ wu be, “Faté, twó fá ambi.” Mmũ wu afate arak ate aré.

⁹ Yesu arem ye ntá bõbhó be, “Ebhé yesé éřem bé sénkũ yi ndũ nywabhé neywěmuet? Chí békũ beri ke beku bebá? Chí bépéme mmu ke chí béchõnti nepém eni?”

¹⁰ Yesu ayibhiri mmuet ayinĩ bó mankem, arem ntá yi be, “Nyabhé awó ywe.” Aku no, awó ywi apet atan, ábhák mbó enyu esí.

¹¹ Ke bati ábé bõnkwo Fárisi ne baton ebhé tontó. Bábhó besokori enyin ené bákway beku Yesu.

Yesu ayap bõnto bati byo ne apay

(Mt 10.1-4; Mk 3.13-19)

12 Ndũ manywɔbhé yɔ, Yesu akó amfäy njiefú ndu menikmæet. Anikmæet ntá Mandem beŋ menkem.

13 Néyí nókó, abhiŋi bakoŋo bhi be mántwó ntá yi. Bátwó nókó, ayap bhó batí byo ne apay, áchyé bhó nnyén be bõnto.

14 Manyén yap áchí nyaka be: Símun ane Yesu áchyé nnyén nechak be Píta, ne mǎmáyi Andru, ne Jems ne Jǎn, ne Fílip ne Batolómio,

15 ne Mátio, ne Tǎmás, ne Jems mmǎ Alfeyɔs, ne Símun mfyě-betan ndũ baraká etak,

16 ne Júdas mmǎ Jems, ne Júdas Iskariot ane átí nyaka Yesu.

Yesu átɔŋ ne äbù bho

(Mt 4.23-25)

17 Yesu aseɸ antën njie ndũ mmik nebhæet ne bhó. Ngémtay bakoŋo bhi bábhák aré ne ngémtay bo bachak abhen báfú Yerúsalem ne abhen báfú atú Judéya ankem. Bo báfú ndũ betak bépáy ebhen bechi kekwoɔt ne manyu ebhen bábhĩŋi be Táya ne Sídon.

18 Bátwó beghók menyih ebhen yi átɔŋ ne be yi ámbu bhɔ. Ne bo abhen befóŋó bebabebɛ bésɔŋɔri bhɔ, batan.

19 Bǔ bhɔ mankem bare nu betak Yesu, mbonyune betan béfù nyaka yi amæet mémbu nɔkɔ yě ághá ane átak yi.

Manák ne basémé

(Mt 5.1-12)

20 Yesu ayon amík ayihĩ bakoŋo bhi arem be, “Èri echa ntá yeka bachébhébo; mbonyune Mandem achi Mfɔ yweka.

21 Ɛri ɛcha ntá yeka bǒ nsay ánù néné, mbɔnyunɛ chɔŋ yi anchyɛ bhe menyin ebhen
bǎbhónó ekwak bebhɔŋ.

Ɛri ɛcha ntá yeka bǒ bǎdĩ kebho néné, mbɔnyunɛ chɔŋ mǎngway ámen!

22 “Ɛri ɛcha ntá yeka mpok bo bápàp bhe, ne mǎnsɔkɔti nɔkɔ bhe ne mǎndɛm bebépti menyin ɛti yeka, ne mǎndɛm nɔkɔ be bǎchí bebépti bho ɛti ya, Mɛ Mmu mfú ntá Mandɛm!

23 Bón ká maŋák yǛntiki mpok anɛ ɛfákárí nó ne bhe, mbɔnyunɛ Mandɛm abhárɛ ɛrɛm ákap ntá yeka awu amfay. Nchí ghati bhe mbɔnyunɛ enyu ɛyɔ kɛ bachĩmbi bhap bǎchyè nyaka baremé kepĩnti Mandɛm ɛsɔŋɔri.

24 Kɛ chɔŋ ɛmbɛp ntá yeka bafɔnkáp ɛncha mbɔnyunɛ,

mǎnan bǎbhɔŋ ebheka berítĩ menyin, ne mǎnyiɛ nɛpém, ndak ámay.

25 Chɔŋ ɛmbɛp ntá yeka bǒ mǎnyiɛ mǎnjwi néné, mbɔnyunɛ chɔŋ nsay anu bhe!

Chɔŋ ɛmbɛp ntá yeka bo bǎwà y ámén néné, mbɔnyunɛ chɔŋ mǎndɔp ndũ basémé ne nedĩ kebho!

26 Chɔŋ ɛmbé p ntá yeka, be bho bo bǎrɛm ɛrírĩ ɛti yeka,

mbɔnyunɛ enyu yɔ kɛ bachĩmbi bhap bǎrɛm nyaka ɛti baremé kepĩnti nsé.”

*Bakoŋo Yesu bǎbhɔŋ bekɔŋ bɔmpap abhap
(Mt 5.38-48, 7.12a)*

27 Yesu arɔk ambi betɔŋ. Arɛm be, “Kɛ nchí ghati bhe bho bǎghòk mɛ be, kón ká bo abhen bápábhé bhe, mǎntɔŋ bó berĩ.

28 Nik nəkɔ ká mmuɛt be Mandem ankwak bo abhen bárɛm ebúbɛ ɛti yeka.

29 Mbák mmu adɛp wɔ atá ndü ebhe awónɛm, tɔŋ yi ebhe échák nkɔɔ. Ne mbák mmu ásɔt ndé ye, dɔ yi ansɔt yě chí nkú ye nkɔɔ.

30 Mbák mmu aníŋí wɔ enyíŋ ɛne óbhónó, chyě yi. Ne mbák mmu asɔt enyíŋ eyɛ, kéghati yi be ákémé yɔ ntá ye.

31 Ne yěntiki mmu ywɛka ánkú ye ne bati mbɔ enyü yi ákway beyaŋ be bo mánkɛ ntá yi.

32 “Mbák bákɔŋ chi bo abhen bakɔŋ be, bakak amen bábhónó béchye bhe ábhák be yi? Yě chí bɔ bebú bákɔŋ bo abhen bakɔŋɔ bhɔ!

33 Ne mbák bákù berí chi ntá bo abhen bákù bhe berí bakak amen bábhónó béchye bhe ábhák be yi? Yě chí bakù bebú bákù nɔ!

34 Ne mbák bápɔɔ mɛnyíŋ chí ntá bo abhen bábhaka ntí be bakɛmɛ ntá yeka, bakak amen bábhónó béchye bhe achi be yi? Yě chí bɔ bebú bápɔɔ nkɔɔ mɛnyíŋ ntá batí bakù bebú, ndu bákɛmɛ yěntiki enyíŋ ɛne bápɔɔ ntá yap!

35 Ke bábhɔŋ bebhak kekúrí! Kɔŋ ka bɔmpap abheka, ne mánkɛ bhɔ berí. Pwɔ ka bhó, kebhaka ntí be chɔŋ mánkɛmɛ bhe yěntiki enyíŋ. Mbák bákù enyu yɔ, chɔŋ akap aywɛká ánja ancha, ne mámbak bɔ Mandem Acha. Atɔŋ berínti ntá bɔ bebú abhen bápú kaka yi ne abhen mánjɛm mɛnjémɛ.

36 Ghó ká bati ntínso, nkúbhé mbɔ enyü Mandem ághɔ bhe ntínso.”

*Yesu atɔŋ bé bo bábhíkí bhɔŋ betáŋ bati
(Mt 7.1-5)*

37 Yesu yi be, “Bǎké tán bati keka mántán be. Bǎké rem be mánychyé bati ntémsi, ne mbák bǎpú rem nǎ, bǎpú rem be manchye bhe ntémsi. Fonjori nókó ka bati ne chǎn mámfonjori nǎkǎ bhe.

38 Chié ntá nti, ne chǎn Mandem anchye wǎ nkwó. Yi aperé chyε, äyenti sayri, angoko kpát énjwi entakati nǎkǎ amik. Enyũ ené óyènti ònchye nti, nkúbhé enyuyǎ ke báyènti manchye wǎ.”

39 Yesu atém bǎ nekay nkwǎ be, “Nnemámík apu kway beyǎ nti nnémámík mbi. Mbák ándók beka nǎ, bǎ bati apay bǎpú kwεn amem nepi?

40 Mmǎkátí apu kway berinji enyinj ancha ntǎn aywi. Ke mpok ane bátǎn yi kpát ánanja nεghók eni, ábhák mbǎ ntǎn aywi.

41 Ndaká yí óyinj mǎényinj ane achi anyese nti, ené ópú fyε nti ndũ nkǎkónǎk ane achi wǎ anyese?

42 Ná óghàti nti be, ‘Manó, dǎ mféré mǎényinj ane achi wǎ anyésé,’ ené wǎmbǎn ópú ghó nkǎkónǎk ane achi amem ene nyésé? Wǎ mmũ betábhá! Feré kpík nkǎkónǎk ane achi wǎmbǎn anyese, ke óngǎ ye mban sayri ndu béfère mǎényinj ane achi amem nyésé manóywe.”

*Yèntiki enǎk ébhǎn eyi enyũ kepem
(Mt 7.16-20, 12.33-35)*

43 Yesu apet arem be, “Erítí enǎk épú nyu bebéptí kepem. Ne ebéptí enǎk épú nyu berítí kepem.

44 Bárinji erítí enǎk chí ndũ kepem eki. Bǎpú rǎn ndu támfán mánkók nepi.

45 Nkúbhé mbǎ enyũ nkáp ájwi amem mókeré nkáp, nó ké nkaysi ndíndí ájwi anti mmũ ndíndí, ne beri bóbhó ke béfù aré. Ke mbák mmú abhǎn ebéptí

nti, barak abúabụ ke áfù yi anyu, mbonyune enyịṅ ené éjwí mmu anti, yó ke éfù yi anyu.”

Menyü batë beket bati apay
(Mt 7.24-27)

⁴⁶ Yesu arem be, “Ndaká yí bãbhìṅi me be, ‘Acha, Acha’, ené bãpú kụ enyịṅ ene mēghàti bhe?”

⁴⁷ Chọṅ ntọṅ be enyü mmü ane átwó ntá ya, aghók enyịṅ ene ndémé, ankụ mbọ enyü yi ághókó achi.

⁴⁸ Achí mbọ mmü ane áyámbi átémé nebháéréket kpát néchwé néghaka ndü setárebhé ke áte eket. Ne mpok nnyén négbókó kpát néghaka ndü eket, ébhíkí moko énkwen mbonyune até yọ sayri.

⁴⁹ Ke mmu ane ághok menyịṅ ebhen mērēm yi ke kụ mbọ enyü ndémé, achí mbọ mmu ane até eket, yi ke yambi beghoko nebháéréket sayri. Mpok nnyén negboko néghaka ndü eket, témté wu, ébáy mmuet amik juu, échónọ enkem!”

7

Yesu abú mm̄betok münti nkwo batemé nenu Rom
(Mt 8.5-13)

¹ Yesu anáná nókó betọṅ bo menyịṅ ebhen menkem, afa apetnsem etok Kapēnaum.

² Münti nkwo batemé nenu bō Rom amot achi nyaka aré. Mübetok aywi ane yi aré kọṅ áre me. Arọp chi kekwot bégu.

³ Münti wu ághókó nókó ndü bo bárēm eti Yesu, ató bōbati bō Israel be máníkmuet nta yi be ándók ámbú mübetok aywi.

4 Bárók ntá Yesu mánikmæet nta yi ne neseptímæet mándeme nõkõ be, “Eta, dók kwák mũnti-ne. Achi mmu ane ákwáy bébhõj nekwaak.

5 Akõj bõ bhesε ne yimbõj ke áté ekeré nenikímæetí eyεε.”

6 Yesu are rõj ne bhõ. Mpok bághaka kekwaot ne eket, mũnti wu ató mamæere bhi bé mángátí Yesu be, “Acha, késõjõri mmæet bétwõ ndü eket eya. Mbíkí kway mmu ane ótwó eket eyi.

7 Yě chi mæmbõj mbíkí kaysi be nkway bétwõ ntá ye. Chiě chí eyõj, chõj mübetok wa antañ.

8 Nchí rem nõ mbõnyune me nkwo mbõj bo abhen, mbák mángátí me nkæ enyij, mbõj beghok bhõ. Ne mbõj nkwo batemé nenun antene ya abhen mbák ngátí bhõ enyij, bábhõj beghok mé. Yěntiki mmu wap ane ndémé be, ‘Dók’, arõj, ne yě agha ane ndémé be, ‘Twó’, átwõ. Ne mbák ngátí mõbetok awa be, ‘Kæ enyij ene’, abhõj bekæ yõ.”

9 Yesu ághókó nõkó nõ, abhak maknkay tontó. Ayibhiri mmæet arem ntá beyã bo abhen bákõjõ yi be, “Dijí ká tetep be, mbíkí re ghõ mmũ Israel amõt ane ábhõjõ nekã ne me mbõ kenkõ-ne.”

10 Mamæeré abhen mũnti wu ató bápætnsem eket eyi, bághó be mübetok ywi anãj atañ.

Yesu akæ mmõ kénkwésé apætnsem ndü nepém

11 Ansem mpok, Yesu ne baghókó bhi báfá báre rõj etõk Naín. Ngémtay bo báre rõj ne bhõ.

12 Ndu bágháká antítæk, bághó ndü bo bápókó ngú báfù etõk berõj bebhemε. Ngú wu abhak njanamõ ntá máyi ane achí nyaka kénkwésé. Tóntó bo etõk eyõ béré kojõ nkókõngu.

13 Acha aghó nókó ngoré wu, ntínso nékém yi tontó, arem ntá yi be, “Képerε di.”

14 Arək, atək nkók ané bápəkə ngú aré. Bo abhen bápókó ngú báte. Yesu aghati ngú wu be, “Esakámu! Nchí ghati wə, faté.”

15 Témte wu, afaté achəkə chókó, abho berem kεpi. Yesu asət yi achyε ntá máyi.

16 Bεcháy békém bo mankem abhen báchí aré. Bábhó bebiti Mandem mándemé nəkə be, “Etañti ndemekεpñti Mandem afú fá ndũ nkwó ywese! Mandem atwə bépémε bōbhi!”

17 Mbok ětí yi akə aghabhεri mmik bo Judeya nkem kpát aghaka ndũ betək bεchák εbhen bechi kekwoť.

Jñn ató mbək bakonjo bhi be mámbép Yesu mmũ yi achi

(Mt 11.2-19)

18 Mpok anε bakonjó Jñn Njwiti nkwə bāghókó menyin ebhen béfākari bāgháti yi bó menkem.

19 Abhinji batí apay, ató ntá Acha be mámbép yi be, “Wə ke óchí Mpeme anε Jñn árémé be átwə, ke chi be sébhəñ menon mmu achak?”

20 Bárók ntá Yesu bárem be, “Jñn Njwiti ató bhesé be sémbep wə be, “Wə ke óchí Mpeme anε Jñn árémé be átwə, ke chi be sébhəñ menon mmu achak?” ”

21 Bátwó ne ntó enə ntá Yesu mpok yi ábù beyă bho abhen bābhónjó nyaka mame menyu ne menyu. Abòk nyaka nkwə befónjó bebúbεbε méndə nəkə bho, ankə nəkə manémámik mángə mbán.

22 Akεmε baghókó Jñn be, “Pet ka nsem ghati Jñn menyin ebhen bāghó ne ebhen bāghókó bo bārəm: Bāghók ne bāghó be manémámik bāghò

m̄baŋ néne, ne bakem báfáté bákò. Bõ ebhanákwa bátán ne babhók bágghòk m̄baŋ. Bawú bápétnsem ndũ nepém ne bágghàti bachébhébhò Mbok Ndíndí.

²³ Ne éri echa ntá mmũ ane ápú kwén ndũ bebú ãti menyij ebhen m̄kà.”

²⁴ Bapókó ntó Jõn bhò bápéré nókó nsem, Yesu abho berem ntá beyä bo abhen bārõjò nebhæet ane yi achi ãti Jõn be, “Mpok bārõj nyaka awu amem baso, bārók beghò ntiki enyũ mmu? Bārók beghò mmu ane achi mbò ãnsómanyier ene babháép áfòk énkwén ene ebhe, ámfok enkwen ebhe échák ke?”

²⁵ Bārõj nyaka amem baso beghò yi? Mmu ane afyé berítí nden amæet ke? Bõ abhen báfýè menyũ nden ebhò báchòkò chi amem bekírí-bafò!

²⁶ Ghatí ká me. Bārõj nyaka amem baso beghò ntiki enyũ mmu? Ndemekerp̄inti? Echi tetep. Ke diñj ká be mmu ane bāghó achá ndemekerp̄inti.

²⁷ Jõn ke achi mũntó ane basiŋ nyaka amem Ekáti Mandem ãti yi be,

Mandem arem be, ‘Yijí, chõj ntó mpòkòntó wa wò ambi,

be ángókó mbi ywe ke óntwò.’

²⁸ Nchí ghati bhe be Jõn Njwiti achá yẽntiki mmu achak ndũ abhen bágú ne abhen bachi nepém. Yẽ nó, yẽ chí mmu ane apu yẽnyij ndũ mpáy bhò abhen Mandem achi ne bhò mbò Mfò wap, acha yi.”

²⁹ Bo bāghókó nókó enyu yò, bò mankem ne babhebhé nkábhénti barem ye be, nkaysi Mandem achi tetep. Barem enyu yò, mbõnyune manañ baka nyaka nkwo bé Jõn anjwiti bhó.

³⁰ Ke bõnkwo Fárisi ne batõj ebhé Mandem bábhíkí ka nyaka be Jõn anjwiti bhò. Enyu eyò, bábyak

nkaysi ane Mandem abhəŋə ne bhə.

³¹ Yesu arək ambi berem be, “Chəŋ njenti mkpáká bho abhen echəŋ ne yi? Bachi mbə yi?”

³² Báchí mbə bǎ abhen báchókó nɛfi esié. Ke mbək mámbiŋi nəkə abhenefu be,

‘Sékway bakway nebhay be məmben nebhén, ke bǎbhíkí bhén.

Sékway bakway nɛwú, kebho bə kedí!’

³³ Jǎn Njwiti atwə nyaka antare nəkə nsay ndu menikmæet, ne mmém yi kenyu. Bə bǎre rɛm be, ‘Éfónó ebábɛ echi ne yi!’

³⁴ Mpok Mɛ Mmu mfú ntá Mandem ntwó, nde nyie, nnyú nəkə. Bəka bǎre rɛm be, ‘Ghó ká yi awu, nyiɛ menyininyíe ne nyümɛm. Mamæere bhi chi babhebhé nkábhénti ne bakǎ bebú bachak!’

³⁵ Ke diŋí ká be menyin ebhen mmu ane ákəŋ mbi Mandem ákú ke bétəŋ be nerinɛndak enén néfú ntá Mandem nɛchi tetɛp.”

Mbok ngərə bebú ne Simun mmũ nkwo Fárisi

³⁶ Éfákári be mǔnkwo Fárisi amət abhíní Yesu be ányíe nenyíe eket yi. Yesu aka, arək, achəkə are nyie nenyíe ne yi.

³⁷ Ngərə nekə amət ane achi nyaka etək eyə, ághók be Yesu ányie nenyíe amɛm eket ené mǔnkwo Fárisi wu. Asət ékpémé bawerériɛp arək aré ne yə.

³⁸ Ate kékwót ne Yesu andi nəkə kebho. Babhesɛ mi are chítí bekak Yesu. Atep ntí amik antesɛ nəkə bekak Yesu ne emenénti yi, angwati nəkə ne bawerériɛp.

³⁹ Mǔnkwo Fárisi wu aghə nókó nó, are kaysi amɛm ntí eni be, “Mbə mmũ-ne achi ndemekɛpinti

Mandem tetep, mbu aríñí enyũ mmu ane ngoré ane átòk yi achi. Chí ngoré nekò.”

40 Ke Yesu abhíñi mũnkwo Fárisi wu be, “Símun, mbõñ ndak béghati wò.” Símun akeme be, “Ntõñ, dók ambi.”

41 Yesu abho yě bétém nekay enen be, “Mmũ amot apwò nyaka nkáp ntá bõ batí apay. Amot akém yi bebhá nkáp byo. Anefú ebhá nkáp émot.

42 Mmũ wu abhép nkáp ane bákè̀m yi, ke yě mmu wap ke kway beke me ané yi ákè̀m. Afõ kě yi afoñori bhó mankem, afe re nti ndũ nkáp wu. Ghatí yé me, ndũ bati yap ápay, ntiki mmu ákway bekoñ mpwònkáp wu ancha anefu?”

43 Símun akeme be, nkáysi be, “Chi ane barem ami áyá.” Yesu arem be, “Orem tetep.”

44 Ke Yesu ayibhiri mmuet ayíñi ane ngoré wu, arem ntá Símun be, “Yíñí móngoré-ne. Te nchwé eket eye, òbhíkí chye me manyier nsó bekek, ke yí asó bekek ebha ne babhesse mi, atese ne emenénti yi.

45 Òbhíkí syepti me ne kenókó mbò enyũ òbhónó beku, ke yi abhúét menyoti bekek ebha.

46 Òbhíkí wati me ntí ne bawet ke yí áwati me bekek ne bawerérier.

47 Nchi ghati yé wò bé móngoré-ne atõñ beyá ekõñ betõñ be Mandem afónórí beyá bebú ebhen yi áká. Ke mmu ane ákáysi be bebú bhi ebhen Mandem ákway befónórí bébhíkí ya, átõñ chi mandú ekõñ.”

48 Yesu arem ye ntá móngoré wu be, “Mfónórí bebú ebhe.”

49 Ke bõ ebhen mányìe nenyíé ne Yesu bábho menywinti mándeme nòkò be, “Agha né, ane árèm te be yi áfòñori bebú?”

50 Yesu apɛt arɛm ntá mǎngǎré wu bɛ, “Dók sayri, nɛka ɛnɛ nɛ mɛ nékɛ ɔtaŋ.”

8

Baghǎré abhɛn bákoŋo Yesu (Mt 13.1-8; Mk 4.1-9)

1 Ebhíkí tat, Yesu are kǎ amɛm bɛtǎk bɛgho nɛ ndǔ bǔbɛtǎk angati nǎkǎ Mbok Ndíndí ɛti ɛnyu ɛné Mandɛm ábhak nɛ bho mbǎ Mfǎ wap. Baghǎkǎ bhi bati byo nɛ apay bábhák nɛ yí.

2 Mpáy baghǎré bákǎ nyaka nkwǎ nɛ bhǎ. Bábhák baghǎré abhɛn Yesu ábú mame yap nɛ mbǎk bábhák abhɛn Yesu ábókó bɛfǎŋó bɛbábɛbɛ ɛbhɛn bɛsǎŋǎri nyaka bhǎ. Ngǎré amǎt abhak aré anɛ áká nnyén bɛ María mmǎ ɛtǎk Mágdala. Yesu anǎŋ abok nyaka bɛfǎŋó bɛbábɛbɛ tándrámǎt ɛbhɛn bɛsǎŋǎri yí.

3 Anɛfú abhak Joana, ngǎré Kusa, mmǔ anɛ achi nkémfǎ ntá Mfǎ Hérǎd. Anɛfú abhak Susana. Nɛ bɛyǎ baghǎré bachak. Bǎ básǎt nyaka nkáp awap mánkwak nǎkǎ bɛ Yesu nɛ baghǎkǎ bhi mámbǎŋ mɛnyíŋ ɛbhɛn bɛchɛbhɛ bhǎ.

Yesu atém nekǎy ntyɛmbwǎt (Mt 13.1-9; Mk 4.1-9)

4 Bo barǎk ambi bɛfú ndǔ bɛtǎk nɛ bɛtǎk mántwǎ nǎkǎ ntá Yesu. Ngémtay bho báchémé nɛbhɛt amǎt. Yesu atém bhǎ nekay ɛnɛn bɛ:

5 “Ɛwak ɛmǎt, nkwanɛnki amǎt arǎŋ nyaka bɛtak ɛnyǔ nchwifú amɛm nki ywi. Ɛné yí átǎk árǎŋ, mbǎk akwɛnti ndǔ mǎmbi anɛ áchí amɛm nki. Bo báyátí. Kɛnɛn kɛtwǎ kɛbwǎpti nchwi yǎ nkɛm.

⁶ Achák akwenti ndü mmik setárébhé ne mpok ácháká, anínti, awəsi, mbonyune nebhúérémik wu apu kem manyier.

⁷ Mbuət anefu akwenti ndü mmik ane tákə nsěense ágò aré. Achak are gó, ke tákə nsěense agó áchók yə.

⁸ Ke nchwi ácháak akwenti ndü mmik ndíndí, agó achye beyă nchwi. Ayá acha ane bápí ndəŋ besa betay.” Ndü ngwenti, Yesu arem be, “Mmü ane áyàŋ beghok, ántá batú angok sayri.”

*Ntí Yesu árəm kəpi ndü bakay
(Mt 13.10-17; Mk 4.10-12)*

⁹ Baghək Yesu bábhép yi ntí nekay enen.

¹⁰ Akemé bhó bé “Mandem achyé mbi be mändíŋí menyin ebhén bechi bhésé bhésé ɛti enyü yi ákəm böbhi mbə Mfə wap. Ke mbák chi bo bachak, nchí rem kəpi ne bhó chi ndü bakay be yəndu báyiŋí báké ghə, ne yəndu bəghək báké jwimem.”

*Yesu aghati baghəkó bhi ntí nekäy ntyəmbwət
(Mt 13.18-23; Mk 4.13-20)*

¹¹ Yesu arək ambi árém be nekäy enen nétəŋ be, “Mbuət chi Eyəŋ Mandem.

¹² Mbuət ane ákwéntí ndü mómbi chi bo abhen bəghókó Eyəŋ Mandem. Ke Satan antwó amfere yó ndü bati yap be báké noko Mandem yi ampeme bhə.

¹³ Mbuət ane ákwéntí ndü mmik setárébhé até ndü bo abhen bəghək Eyəŋ Mandem, mánoko témté ne beyă manák. Ke bə kebhəŋ bakan amik. Mánoko chi ndu mómbiŋí mpok. Nemə netwə nəkə, mánkwen ansem.

14 Ne mbwət ane ákwéntí ndŭ mmik tákɔ nsense, até ndŭ mmu ane ághòk Eyɔŋ Mandem, ke bakáysí ɛti menyiyi mmik, ne bakáp, ne nepém ményie, akɛ bó kesene ndŭ Eyɔŋ Mandem.

15 Mbɔ enyu efakari ne mbwót ane ákwéntí ndŭ mmik ndíndí, nɔ ke echi ne bo abhen bághòk Eyɔŋ Mandem mánkém ne nti némót mankɛ nəkɔ mbɔ enyu éyàn, mándək nəkɔ ámbi bekɛ enyu eyɔ ne ekébhéntí.”

Nekäy eróhó ené báduré
(Mk 4.21-25)

16 “Yɛ mmu apú dure eróhó ansət enyiyi ankuti, mbák épú nɔ ante anten bekək. Ate yɔ chí nebhet ane babhəŋɔ bete yɔ be mban angóó ntá yéntiki mmu ane achwe anywóp.

17 Dɛŋí ká be, chəŋ yéntiki enyiyi ene echi bhésé bhésé, émfú kponɔɔŋ, ne ené bábhésé émfú kponɔɔŋ.

18 Sət ka mpok beghok Eyɔŋ Mandem sayri enyu ene bájwimem mbənyune mmŭ ane ábhónó enyiyi, chəŋ mámaka yi échák, ke mmŭ ane ábhíkí bhəŋ yənyiyi, yɛ chí mandú ane yi ákáysí bé abhəŋ, chəŋ mánsət yɔ ntá yi.”

Nnɔ Yesu ne bəmayi
(Mt 12.46-50; Mk 3.31-35)

19 Nnɔ Yesu ne bəmayi bárək beghə yi. Ke bó ke kwáy berəŋ kekəwət ne yi mbənyune bo bayə nyaka bacha.

20 Mŭfu aghati yi be, “Máye ne bəmaye báchí neŋfi téé báyàn beghə wə.”

21 Yesu akeme be, “Máya ne bõmaya chi bo abhen bágghòk Eyòḡ Mandem ne mánkḡ mbò enyu yò é̀rè̀m.”

*Yesu akḡ mbúé̀p atañataḡ akwen
(Mt 8.23-27; Mk 4.35-41)*

22 Nywòp nemòt Yesu arem ntá baghòkò bhi be, “Sémpé séndók ebhè manyu é̀ne awu.” Báchwè amem áchwí ne yi bábhó menok mandòkò nòkò.

23 Ndu mánòk báròḡ, Yesu akwén kenó. Mbúé̀p atañataḡ abho menu. Nnyén nébho bedep áchwí, manyiep anchwe nòkò amem. Eròp chi mandú be mámbet anyén.

24 Baghòkò bhi baròk máḡémé yi barem be, “Eta! Eta! Sétwò gu anyén!” Yesu aḡeme asáy mbúé̀p ne mpérényen. Mbúé̀p ágú, ne nnyén nékwén tí.

25 Abhép bhò be, “Neka eneka ne me néchí fá?” Bécháy bekem bò ne bábhak maknkay, bábhò bebhep batì be, “Ntiki enyũ mmu ne? Asay yè chi mbúé̀p ne mpérényen, ne yò é̀nkḡ mbò enyũ yi areme!”

*Yesu akḡ befóḡó bebúbèbḡ béró mmu ane bò
bésòḡori*

(Mt 8.28-34; Mk 5.1-20)

26 Yesu ne baghòkò bhi mánók ye, bápe nnyén, báchwòp etòk Gerása. Gerása abhak ebhényen ene é̀yìḡ Gálili.

27 Nefú Yesu áfú amem áchwí, múfu afú etòk Gerása eyò akwese yi. Befóḡó bebúbèbḡ básòḡori nyaka yi. Ndũ eròri mpok, mmũ wu àkò nyaka chi ebhowò, yi ke chòkò anywòp. Achòkò nyaka ndũ nebhué̀ré manem.

28 Aghó nókó Yesu, abik, arək akwén yi bekak, arem ne, eyəη etanatan be, “Yesu Mmə Mandem Acha! Ɔbhəη ntiki ndak ne me? Nikmuet óké chye me esəηəri!”

29 Arem enyu eyə mbənyune Yesu asay nyaka efóhó ebúbə ene ésəηəri yi be éndó yi. Beyă mpok, efóhó yə éfate nyaka yi amuet, ne yě bákem yi báfyə ngem amə ne bekak, mámbabhəri nəkə yi, ákiti ngem eyə, efóhó eyə énkə yi ambúé anchwe amem baso.

30 Yesu ásáy nókó efóhó ebúbə yə, abhep mmu wu be, “Nnyén ene be yi?” Akeme be, “Nnyén ena chi ngémtáy”; mbənyune befóhó bebúbəbə beyă nyaka yi amuet tontó.

31 Befóhó bebúbəbə bhə beré nik Yesu mmuet bé áké tó bhə amem nepi enen nebhiki bhəη ngwenti.

32 Eremé nkwó bakók ányíe nyaka ambi njie ane achi kekwat. Befóhó bhə ménikmuet ntá Yesu bé ándó bó mándók mánchwe amuet bakok bhə. Yesu achye bhə mbi.

33 Befóhó bebúbəbə bhə befú amuet mmu wu berək bechwe amuet nkwó bakók. Bakók mankem bárókóri básəp ndű nkokonjie dúgúdúgúdúgú bágúre anyén.

34 Bo abhen bábhəbhəri bakók, bágghó nókó enyíη ene efakari, bárək etək egho ne mban ηene echí kekwat ntíét ntíet bággháti bho.

35 Bo bárók ye beghə enyíη ene efakari. Bággháká nókó ntá Yesu, bágghó mmu ane befóhó bebúbəbə befú yi amuet. Abhak sayri ndű nkaysi yi. Becháy békem bó mankem tontó.

36 Bó abhen bágghó enyíη ené éfákári, béré ghati abhen batwə enyíη ene éfákári ke befóhó bebúbəbə

béró mmu ane bə bésə̀nə̀ri nyaka, yi atan.

³⁷ Bəcháy békém bə atú Gerása wu mankem. Bágħátı Yesu bə amfu etək eyap ándók. Arək achwe amem áchwı ndu bə̀ə̀n.

³⁸ Mmũ ane bəfónó bəbábəbə bífú yi aməet are nık Yesu mməet bə ándó yi ankoŋo yi. Ke ndu Yesu aghati yi ampətnsem, arem ntá yi bə,

³⁹ “Pətnsem anywóp ghati bo enyını́ maknkay ene Mandem áká ntá ye.” Arək ye ndũ etək eyə enkem angati nəkə bo enyını ene Yesu akə ntá yi.

*Yesu akə mmə Jáyros apətnsem ndũ nəpəm
(Mt 9.18-26; Mk 5.21-43)*

⁴⁰ Yesu apəet nəkə nsem ebhə manyu echak, bə abhen mánə̀nı yi, basyeptı yi.

⁴¹ Mũfu ane áká nnyén bə Jáyros arək ntá Yesu. Achı nyaka mũntı ekeré nenıkıməetı bo Israel ndũ nəbhəet ane yi achı are. Akwén Yesu bəkak anıkməet bə Yesu andək eket eyı.

⁴² Móywi arəp nyaka kekəwət bəgu. Ne ndiere mówu ke yi ábhónó nyaka. Abhak móngəsónı ane achı mamié byo ne apay.

Ndu Yesu árənı aré bəyă bo bákáp yi bəbhe bəpay.

⁴³ Ngərə amət abhak aré, ane áfère manonı ndũ mamié byo ne apay. Anánı achónıtı nyaka nkáp ané yı ábhónó ankem ke yě mmu kekəwáy bəbu yi.

⁴⁴ Afú Yesu ansem, atətı amem bəyă bhó kpát arək atək nkoŋo nkú yi. Témte wu, manə̀nı mə asiép.

⁴⁵ Yesu abhép bə, “Agha átókó mé?” Bə mankem batanə. Pıta arem ye bə, “Étá, bəyă bo bákəp wə ne mányıere wə!”

46 Ὦ ἔ, nò, Yesu arɛm bɛ, “Mmu atək mɛ. Ndíní nò mbonyune ngók ndũ betan bífú mɛ amɛt.”

47 Móngoré wu ághó nókó bɛ Yesu arinɪ enyɪn ene efakari, arək angwɛrɛ nəkò gbagbāgbak, ákwén bɛkak Yesu arɛm besí bo mankɛm ntí anɛ yi átókó Yesu nɛ enyũ yi átán témté.

48 Yesu arɛm ntá yi bɛ, “Mmá, nɛka ene nɛ mɛ nékɛ ɔtan. Mandɛm achi nɛ wɔ, dók sayri.”

49 Ené Yesu ábhɛt bɛrɛm kepɪ nɛ ngoré wu, mũnto achwɔp anɛ áfú ɛket ene Jáyrɔs mũnti arɛm ntá yí bɛ, “Móywe agu. Ɔképɛrɛ sɔhɔri Ntɔh.”

50 Kɛ Yesu aghoko nəkò nò arɛm ntá Jairɔs bɛ, “Ɔké cháý. Dókó rɔh ambi menóko, chɔh móywe antan.”

51 Yesu aghaka nəkò ɛket Jairɔs, yi kɛka yɛ mmu ánehwe anywóp nɛ yi, ébhíkí fɛt Píta, nɛ Jɔn, nɛ Jɛms nɛ chimɔ nɛ máyi.

52 Bó mankɛm abhɛn bachi aré bare di mówu mámbýaka nəkò amɔ anti. Kɛ Yesu arɛm bɛ, “Bót ká kebho. Mónɛ abhiki gú. Abhɛrɛ chí kɛnó!”

53 Bó mankɛm báré way Yesu way ndu báríní bɛ mǎré agũ tɛtɛp.

54 Kɛ Yesu arək kékwot nɛ mówu, akém awɔ ywi, abhinɪ yi bɛ, “Mówa, faté.”

55 Éfónó yi épɛtnɛm, afate témté. Yesu achye eyɔh bɛ manchye yi nenyíé ányie.

56 Etayi nɛ máyi bábhák maknkay tontó. Kɛ Yesu asɛmti bhɔ bɛ báké ghatai yɛ mmu enyɪn ene éfákárí.

9

Yesu ató bõnto bhi ndũ bɛtik
(Mt 10.5-15; Mk 6.7-13)

¹ Nywəp némót, Yesu abhiṅi baghókó bhi bati byo ne apay, achye bhə betan ndu bébók menyü befónó bebúbebə menkem ne ndu bébu mame.

² Ke átó bhə nefi bé mándók mángátí bho enyu Mandem abhak ne bo mbə Mfə wap ne be mámbú bð mame.

³ Apet arem ntá yap be, “Báké pəkó yěnyin ndü nekə enə, yě ntem, yě ebha, yě bret, yě nkáp, ne yě chí nden écháκ.

⁴ Yěntiki etək ené basyepti bhe aré, bák ká amem eket émət kpáte mándə etək eyə.

⁵ Ne yěntiki ebhak ené bəchuóbhé ke bo ke syepti bhe, dð ká etək eyə ne bəperé fá aré, kwet ka mfok ane áchí be bekak. Chəṅ eyə émbak mbə ntísie ndü enyiyin ené bó báká.”

⁶ Báfá báre kə betək ne betək mángati nəkə bho Mbok Ndíndí ne mámbu nəkə bðmame yěntiki ebhak.

*Ntí átáka Hérəð amem
(Mt 14.1-12; Mk 6.14-29)*

⁷ Hérəð, góbhanə Gálili, aghók yěntiki enyiyin ene éfakari. Ntí átáka yi amem mbənyune mbək bo bárəm nyaka be, “Yesu chí Jǝn Njwiti ke ápérénsenem ndü nepém.”

⁸ Báchák be, “Eláija ke ábhésí.” Ne abhénéfú be, “Ndemekerpinti amət ane te nyaka ke ápérénsenem ndü nepém.”

⁹ Hérəð arem ne mməet yi be, “Nchyé nyaka eyəṅ ne bákprót ntí Jǝn. Ke mmü ane məghòk ne menyiyiní maknkay ebhen éti yi chí agha?” Are yáṅ mbi beghə Yesu.

*Yesu adík ngemntay bho
(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Jn 6.1-14)*

¹⁰ Bõnto Yesu bápéré nókó nsem, bágháti Yesu menyin ebhen bó báká. Asot ye bhõ ansem, bárók etak ene bábhini be Betsáida.

¹¹ Yě nõ, beyã bo bághók, bábhõ bekonõ yi. Asot bhõ sayri, abho beghati bhõ enyu Mandem abhak ne bho mbõ Mfõ wap ámbu nõkõ abhen báyan yi ambu bhõ.

¹² Mmok ábhó nókó méném, baghókó bhi bárók ntá yi barem be, “Ghatí bõbhen be mándók ndũ betak ebhen bechi fá kekwoť ne ndũ baki mánján nenyíe ne bebhak bebhare. Etak épú fá!”

¹³ Ke Yesu aghati bõ be, “Bě babhõn, chyě ká bhõ nenyíe mányíe.” Bákéme yi be, “Sébhõn chi bõbekpókó bret batay ne nsi epay. Enyin echak epu. Jyán séndók sénku nenyíe ntá ngémtáy bõbhen mankem ke?”

¹⁴ Mpãy babhakanem abhen bachi are abhak mbõ nká etay. Yesu aghati baghókó bhi be, “Kõ ka bo mánchókó amik ndũ bakwó, yěntiki nkwo ámbõn bõbati besa bepay nsem byo.”

¹⁵ Baghókó bhi bákõ mbõ enyũ yi árémé, bõ mankem báchókõ amik.

¹⁶ Asot bekpókó bret bhõ bétáy ne nsi epay. Ayon amik mfay. Achye bakak ntá Mandem, abho bébókóti bret wu anchye nõkõ ntá baghókó bhi be mánkóré ne nsi ntá beyã bõbhõ.

¹⁷ Yěntiki mmu wap anyíe kpát ajwi. Baghók Yesu mányókóti nenyíe enen nerõbhe. Nějwí bekay byo ne bepay.

*Píta arɛm bɛ Yesu chí Mpɛmɛ Mandɛm átó
(Mt 16.13-19; Mk 8.27-29)*

18 Nywɔp nɛmɔt, éfákari bɛ Yesu ánikmɛt aywínti nɛ baghókó bhi babhak kekɔt nɛ yi. Anáná nókó menikmɛt abhép bhɔ bɛ, “Bo bárɛm bé nchí agha?”

19 Bó bákémɛ yi bɛ, “Mbɔk bárɛm bɛ ɔchí Jɔn Njwiti. Bachak bɛ Eláija, nɛ abhenɛfu bɛ ɔchí ndemɛkɛpínti amɔt anɛ tɛ nyaka kɛ ɔpɛtnsɛm ndũ nɛpém.”

20 Arɛm nta yap bɛ, “Kɛ bɛ babhɔn bárɛm bɛ mɛnchí agha?” Símun Píta akemɛ yi bɛ, “Wɔ kɛ ɔchí Mpɛmɛ Mandɛm afyé nyaka bariɛp bɛ átó.”

*Yesu arɛm bɛ chɔn manchyɛ yi beyá esɔnɔri nɛ mangway yi
(Mt 16.21; Mk 8.31)*

21 Yesu asemti bhɔ bé báké ghati yɛ mmu bɛ yi achi Mpɛmɛ.

22 Nɛ arɛm bɛ, “Mɛ Mmu mfú ntá Mandɛm mbɔn beyá esɔnɔri. Bɔ-batí ɛtɔk, nɛ bɔbati bachiákap Mandɛm, nɛ batɔn ɛbhé Mandɛm bábyak chɔn mɛ nɛ mángwáy mɛ, kɛ éghaka nɔkɔ manywɔp arat, mpɛtnsɛm ndũ nɛpém.”

*Enyij ɛnɛ mmu ábhɔnɔ́ békɛ kɛ ambak nkoŋo Yesu
(Mt 16.24-28; Mk 8.34-9.1)*

23 Yesu aghati yɛ bho mankɛm bɛ, “Mbák mmú áyàn bebhak nkoŋo wa, abhɔn bégħókɔntik mmɛt yi, ampɔkɔ ɛkotákátí yi yéntiki nywɔp, ankoŋo mɛ,

24 mbɔnyunɛ mmũ anɛ áyàn bɛpɛmɛ mmɛt yi áném nɛpém eni. Kɛ yɛ agha anɛ áká mɛnɛm nɛpém eni éti ya, ábhɔn chɔn nɔ.

25 Ntiki nsáy mmu ábhónj mbák abhōj mmik nkem ke aném nepém eni? Yěnyij epú.

26 Mbák mmu abhōj ntíanwóp ěti ya ne ěti eyōj eya, chōj Mē Mmu mfú ntá Mandem mbōj ntíanwóp bésót yi mbō mmũ wa mpok ane mětẁò ne keném eka eken kechi keném Eta ne eken bōángel abhi.

27 Nchí ghati bhe be, mbək bho báchi fá abhen bápú gu kpáte mángō ndũ Mandem abhak ne bhō mbō Mfō wap.”

Besi Yesu bėyibhiri

(Mt 17.1-8; Mk 9.2-8)

28 Yesu ánánjá nókó berem menyij ebhen, berōj mbō manywōp ánen, asot Píta, ne Jōn, ne Jems akó amfāy njie ne bhō ndu menikmæt.

29 Ndu ánikmæt, besí bhi bėbhó beyibhiri. Nden éyi nkẁō éyibhíri énkōt nōkō ŋwarẁāŋwarẁā.

30 Témchok bō bati apay bábhesi bare rem kepí ne Yesu. Babhak Moses ne Elájja.

31 Báre ghō ne bediéré Mandem ne mándem nōkō kepí ne Yesu ěti nerōj ane yi ábhónj bēōj Yerúsalem angu are.

32 Píta ne mamæere bhi bati apay bákẁén kenó, ke máńémé nókó bágħó bediéré Yesu ne bō bati apay abhen bachi nyaka téé ne yi.

33 Mpok bó bárò Yesu, Píta arem ntá yi be, “Eta, éri tontó be sechi fá! Dǒ sénté betem berat, Emot ntá ye, echak ntá Moses, ne enéfú ntá Elájja.” Píta kerinjí mbōj enyij ene yi areme.

34 Ené Píta árēm enyu yō, nebhánj nésep nekuti bhō. Becháy békém bagħək Yesu bhō ndũ nebhánj nékùti bhō.

35 Εγὼν ἐφύ ndŭ nebhánj éndeme nəkɔ be, “Né chí Mówá ane njábhé. Ghók ká yi!”

36 Εγὼν εγὼ ἐρέμέ νόκό enyu γɔ, baghɔk Yesu baghɔ be yí arɔp chi aywínti. Báchók manyu ke ghati yě mmu ndŭ manywɔp γɔ menyinjí maknkay ebhen bɔ baghɔ.

*Yesu abú mmɔ ane efónó ebábɔ échyé yi ntímen
(Mt 17.14-18; Mk 9.14-27)*

37 Νεγί νόκό mpok Yesu ne bɔ Píta básébhé njiε, beyá bho bárɔk batemeri Yesu.

38 Mmŭ amɔt ndŭ nkɔwɔ bo bhɔ abho bebik andeme nəkɔ be, “Ntɔj, nnikmɛt, bú mówka. Achí mbakanem ne ndierε yí ke mbónó!

39 Εφόνό ebábɔ εσɔjɔri yi. Εκɔ áchɔkɔ ambo bebik, éngɔep yi amik, énkɔ yi ande wet éfén émfu nəkɔ yí anyu. Ne étanj ke éndɔ yi. Εdèn yi, émfye yi meni amɛt.

40 Nnikmɛt ntá baghɔkɔ bhe bé mámbók yó ke bábhíkí kway bekɔ nɔ.”

41 Yesu arem be, “Bě mkpáká bho ane abhiki bhɔj neká ne me, bé bhó báyíbhiri tetep ndŭ enyinj echak, chɔj mpet ntat ne bhe ná? Chɔj nképrnti ne bhe ngaka fá?” Ke arem ntá chimɔ be, “Tɔwɔ ne mýwε fá.”

42 Mpok mówu árɔj ntá Yesu, efónó γɔ epet égɔep yí amik, ekɔ yi are wet. Ke Yesu ásáy efónó ebábɔ γɔ, be éndó mówu. Yesu abú yi, akeme ntá etayi.

43 Bo mankem bábhák maknkay beghɔ betanj Mandem.

*Yesu apet aghati bakonjɔ bhi bé chɔj mángwáy yi
(Mt 17.22, 23; Mk 9.30-32)*

Bo barək ambi bebhak maknkay ěti yěntiki enyij ene Yesu ákú. Yesu arem ntá baghókó bhi be,

⁴⁴ “Nené ká batú sayri mǎngok enyij ene nchí ghati bhe. Chəŋ mánti Mmu ane áfú ntá Mandem, mámfye yi amə bǝ mmik.”

⁴⁵ Ke bó kejwimem ndü enyij ene yi árémé. Mandem abhesə ntí beyəŋ bhə ntá yap be báké riŋi ndak ane áchí amem. Ne báre cháy bebhəp Yesu mbəŋ enyij ene yi árémé.

Nkoŋo Yesu ane acha bachak

(Mt 18.1-5; Mk 9.33-37)

⁴⁶ Baghókó bhi bábhó bekem epáítí ne batí ndu berijí mmu wap ane áchá bachak.

⁴⁷ Yesu arinjí enyij ene bə bakaysi. Ekə asot mandú mmó, ate nepakáməet eni.

⁴⁸ Arem ye ntá yap be, “Yě agha ane ásyəpti mandú mmó mbə ane ne maŋák ndü nyén ene, ásyəpti mé; ne yě agha ane ásyəpti me ne maŋák ásyəpti mmu ane átó me. Diŋí ká be mmu yweká ane ásəpti mməet ntá abhenəfu, ke áchí mǎngo sayri sayri ntá yeka mankem.”

Mmu ane áká ne bhe achi ne bhe

(Mk 9.38-41)

⁴⁹ Jŋn arem ntá Yesu be, “Eta, séghə mmu ane apu ndü nkwə ywese ndu ábòk befónó bebúbəbə ndü nnyén ena, ségháti yi be, áképerə kə nə mbənyune apú ndü nkwə ywese.”

⁵⁰ Yesu akeme be, “Báké kán mmu mbə awú, mbənyune yəgha ane apú mǎmpap yweka achí mmǔ yweka.”

Bǝ Samária kesyəpti Yesu

51 Mpok ágháká nókó kékwoť ane Mandem asot Yesu amfay, Yesu akɛ nti eni berɔŋ Yerúsalem ne abho berɔŋ.

52 Ndu árɔŋ, ató bapókó ntó ambi. Bárək bachwe amem mótək amət atú Samária ndu betonɔti mban ntá yi.

53 Ke bɔ etək yɔ ke ka yi anchwe are mbonyune baghɔ nyaka be yi ati berɔŋ chi Yerúsalem. *

54 Baghək abhi Jems ne Jɔn, bágghó nókó nó, bárem ntá Yesu be, “Acha, ɔyàn sémbíní ngó ámfú amfay antwɔ ansɔŋ bɔbhɛn-ɛ?”

55 Ke Yesu ayibhiri mmɛet aghati bhɔ be enyiŋ ene báremɛ épú chak.

56 Yí ne baghəkó bhi báfɛt bárək ndu mótək achak.

*Enyɔ nɛpém nkonɔ Yesu nébhóŋ bɛbhak
(Mt 8.19-22)*

57 Ndu bárɔŋ, mműfú arem ntá Yesu be, “Chɔŋ mbak nkonɔ ywe yěntiki ebhak ene ɔrɔŋ.”

58 Yesu akemɛ yi be, “Besɔp bebhɔŋ babhok, kenɛn kébhóŋ manyay, ke Mɛ Mmu mfú ntá Mandem mbíkí bhɔŋ ebhak besɔŋ ntí.”

59 Arem ntá mmu achak be, “Konó mé.” Ke mmu wu arem be, “Acha, dɔ kpík ndók mbémé ɛtaya.”

60 Yesu aghati yi be, “Dɔ bawú mámbémé ngú wap. Ke wɔ, dók ghati bo Mbok Ndíndí ɛti enyu Mandem abhak ne bho mbɔ Mfɔ wap.”

* **9:53** Bɔ Samária bápú eyɔŋ ɛmɔt ne bo Judéya. Yerúsalem achi atú Judéya. ɛti yɔ ke bo etək Samária babhiki ka be Yesu amfɛet etək eyap ke andək Yerúsalem.

61 Mmũ achak arɛm bɛ, “Acha, chɔŋ nkoŋo wɔ, kɛ dɔ kpík ndók anywóp ndyép bɔbha.”

62 Yesu arɛm ntá yi bɛ, “Yě agha anɛ ákémé enɔ ákwàŋ mbanɛ nɛ anjɛŋi nɔkɔ nsem, abhíkí kway bɛbhak mübetok anɛ Mandɛm achi Mfɔ ywi.”

10

Yesu ató bakoŋo bhi besa bérát nsem byo nɛ apay

1 Awu áfúéré nókó, Acha ayap bakoŋo bhi bachak besa berat nsem byo nɛ apay ató ambi bati apay apay bɛ mándók ndũ yěntíkí etok nɛ nɛbhæet anɛ yí mbɔŋ áyàŋ nyaka bɛɔŋ.*

2 Apére to bhɔ, aghati bhɔ bɛ, “Mbuɔt bɛfère ebhi aya, kɛ bakũ betik bábhíkí ya. Ník yeke mmæet ntá Mandɛm mmu achi mbɔŋónki bɛ ántó bakũ betik, mámféré mbwɔt ebhi.

3 Dók ka! Nchí to bɛ ntá bɔ mmik mbɔ bághónmɛn nenti nkwɔ.

4 Báké pókó yě móbha nkáp, yě ebhã nekɔ, nɛ yě nkwɔbhánya echak. Nɛ báké kaka yě mmu ambi.

5 Yěntíkí eket ené bächwé aré, mǎnjámbi mándɛm bɛ, ‘Kpák anɛ Mandɛm áchyè ámbák fá amɛm eket enɛ.’

6 Mbák mmu achi amɛm eket eyɔ anɛ ákónó kpák, chɔŋ Mandɛm ankɛ kpák ambak nɛ yí. Kɛ mbák yě mmu apú, áfók wu äpɛtnsem ntá yeke.

7 Chwé ká mǎmbak chi arɛ. Báké kɔ beket nɛ beket. Nyíé ká, mǎnyú yěntíkí enyɛŋ enɛ bachyɛ bhe. Echi chak bɛ nkɛbetik ambɔŋ akap ndũ betik ebhi.

8 Yěntíkí etok enɛ bächwe aré nɛ básiépti bɛ nɛ maŋák, nyíé ká yěntíkí nɛnyíé enɛn bachyɛ bhe.

* **10:1** Mbok besí bekáti bɛ; besa berat nsem byo.

9 Bú ká bõmame abhen etak eyo, mängati bo abhen bachi are be, ‘Mpok ane Mandem abhak ne bho mbõ Mfõ wap arõp chi kekwoť.’

10 Ke yẽntiki mpok ane bãchwẽ etak ke bo abhen bachi are kesyepti bhe ne manák, fú ka dõk ndũ nkõõ-mbi ene etak yo, mãndem be,

11 ‘Yẽ chí mfok etak eyeka ane ábátí ndũ bekak ebhese sékwèt séfẽre mbõ ntisiẽ ndũ enyiõ ene bãká. Ke diñí ka be, mpok ane Mandem abhak ne bo mbõ Mfõ wap arõp chi kekwoť.’ ”

12 Yesu arõk ambi arem be, “Nchí ghati bhe be, ewak ene Mandem átàn bõ mmik, chõõ angó ntínso ne bõ etak Sódóm encha bõ etak eyo.”

Chõõ émbep nta bõ abhen bãbhíkí tik nsem ndũ bebú

(Mt 11.20-24)

13 “Bẽ bo Korasín, chõõ émbep ntá yeka encha! Bẽ bo Betsáida, chõõ émbep ntá yeka nkwo encha! Mbõ chi amem betak Táya ne Sídõn kẽ nkú menyiñí maknkay ebhen-ne nkũ ntá yeka, mbú báfyé nden pyõ, mánto batwõp anti tesáy, betõõ be baticnsem ndũ bebú bhap!

14 Ke ewak ene Mandem átàn bõ mmik, chõõ angó ntínso ne bõ-Taya ne Sídõn encha bhe.

15 Ne bẽ bho Kapẽnaum, bãkaysi be bãkway beyõõ mmuet, mãnkó kpát mãntak nebu? Nsé! Chõõ Mandem amese bhe amem etakó bawú!”

16 Yesu apet arem ntá bakoõõ bhi bhõ abhen yi ato be, “Yẽ agha ane ághók bé ághók chi me. Ane ábyak be ábyak chi me. Mmu ne ábyak me, ábyak chi mmu ane átó me.”

Enyiõ ené échyè bakoõõ Yesu manák

17 Abhen bati besa berat nsem byo ne apay bápɛtnsem ne manák, béré ghati Yesu be, “Acha, ndũ nnyén ena, ye chi befónó bebúbɛbɛ bésèpti mmɛet ntá yese.”

18 Yesu akeme bhɔ be, “Ngõ ndu Satan áfú amfay akwene amik mbɔ miámianɔ.

19 Ghó ka! Nchyé bhe betan be bákway beyat nnyó ne ngá-neghay amik. Nchyé be betan amfay betan Satan, mǔmpap, ne yěnyin epu chye be esɔɔri.

20 Yě nɔ báké nák chi be, befónó bebúbɛbɛ bésépti mmɛet ntá yeka. Nák ka chi be Mandem asin manyén yeka amem ekáti ene amfay.”

*Enyin ene échyé Yesu manák
(Mt 11.25-27, 13.16, 17)*

21 Mpok yɔ, Yesu anikmɛet be, “Eta, wɔ mmu óbhónó mfay ne mmik! Nchí chye wɔ bakak ndũ óró menyin ebhen mémbak bhésé bhésé ntá barinǎndak ne ntá bo abhen bárinǎi beyǎ menyin. Onéné bhɔ ɔtɔn kponɔɔn ntá bo abhen bábhíkí rinǎi yěnyin mbɔ mǎmbɔ. Eta, enyu yɔ ké wɔmbɔn óyánǎ be embak.”

22 Yesu apɛt arem be, “Etaya achyé me menyin menkem. Yě mmu abhíkí rinǎi mmu ane Mmɔ áchí ébhíkí fɛet chí Etayi. Ne yě mmu abhíkí rinǎi mmu Eta áchí ébhíkí fɛet chí Móywi ne bɔ abhen yi áyábhé ndu beka bɔ mándinǎi Etayi.”

23 Ayibhiri ye mmɛet arem ntá baghókó bhi ansem ansem be, “Eri ntá yeka echa bé bǎghò menyin ebhen ne bǎghò!

24 Nchí ghati bhe be, beyǎ baremé kepǎnti ne bafɔ babhɔn nyaka ekwak beghɔ menyin ebhen bǎghò,

κε βῶ κεghῶ bhῶ. Bábhón̄ ekwak beghok menyin̄ ebhen bághòk, κε bábhikí ghok bhῶ.”

Nekáy nd̄indu mmũ Samária

²⁵ Ἐφάκῃρι βε ntῶη ebhé Moses arək memῶ Yesu. Abhép yi βε, “Ntῶη, chῶη nkḗ yi κε mbῶη nepém enen nébhíkí bhῶη ngwenti?”

²⁶ Yesu arem ntá yi βε, “Ἐκάτι Mandem érēm βε yi? Ἰpay aré βε yi?”

²⁷ Akeme βε, érēm βε, “Κῶη Mandem Acha ywe ne nti ene nenkem, ne efónó ye enkem, ne betan ebhe menkem, ne nkaysi ye nkem, ne kón̄η nkokosi ye mbῶ enyu ókón̄ó mmuet eye.”

²⁸ Yesu arem ntá yi βε, “Chi enyu yῶ. Kḗ nó, ne chῶη ómbón̄η nepém.”

²⁹ Κε ndũ yi áyāη betan̄a mmuet, arem βε, “Κε mbῶη nkokosi wa chi agha?”

³⁰ Yesu akeme yi ne nekay enen βε, “Mmũfu afũ nyaka etək Yerúsalem ḗsèp Jeríko. Ndu árῶη, akwén amῶ baghép batan̄atan̄. Báfére yéntiki enyīη yí amuet, bádén yí, bárók, barῶ yi mpok árῶbhe kekwoṭ begu.

³¹ Ἐφάκῃρι βε nchiakap Mandem amῶt ḗsèp ndũ nkúbhé mbi wu. Agháká nókó are, aghó yi, apé ebhēmbi, arək ebhak eyi.

³² Ἐφάκῃρι enyumῶt ne nkú betik amem ekerákap Mandem amῶt ane nneréket *Lévi. Mpok yi aghaka are, aghó yi, κε afḗt nkwo chi ebhe echak, arək.

³³ Κε mmu Samária fú ḗsèp nyaka nkwo ndũ mbi wu. Agháká nókó nebhet ane mmu wu achi, aghó yi, ne abhón̄η ntínso ne yí.

³⁴ Arək ntá yi, achiti babhe ndũ befuet bhi, agwót. Apəkῶ ye yi anyan̄a amfāy mpῶηῶ batu yi, arək ne

yi ndü eket ené mankw bachye nkáp ke mabure aré. Akwak yí. †

³⁵ Neyí nókó afeere nkáp achye ntá mmu ane ayini eket eyo arem be ‘Yini mé yi. Nnán mpetnsem chon nkeme yentiki enyini echak ene óchonti yi amæt.’ ”

³⁶ Yesu arem nako no, abhép ntan ebhé Mandem be, “Okáysi be ndü nkwó wu bati arat, agha átónó bé achi nkokosi ntá ane akwene amó bághep?”

³⁷ Akeme be, “Chí ane ághó yi ntínso.” Yesu aghati ye yi be, “Dók yé ka mbó yí.”

Yesu arak begho Maria ne Matá

³⁸ Ené Yesu ne baghokó bhi bakó báròn báchwóp ndu mótokofú. Ngwé amot ane áká nnyén be Matá abhak are. Asyepi Yesu amó apay amem eket eyi.

³⁹ Abhón manó ane áká nnyén be María. María arak asibhiri ndü bekak Acha angoko nako Eyon Mandem ene yi átòn;

⁴⁰ Matá anká nako chi betik ebhen nywop ndu mene Yesu. Aghó nókó bé betik beyá ntá yi aywintí, arak ntá Yesu arem be, “Acha, obhíkí ghó ndü mómaya áró betik menkem me awó? Ghatí yi antwó ankwak me!”

⁴¹ Ke Acha akeme yi chi be, “Matá, Matá! Ofyé ntí ne ódèn mmæt éti beyá menyin.

⁴² Diní bé enyini émot ke eri echa. Yó ké María áyábhé, ne yé mmu apú kway besot yo ntá yi.”

11

*Bo bárém be betan Yesu béfú chi ntá Belsebul
(Mt 6.9-13, 7.7-11)*

† 10:34 Nó chi: achiti mmém ne bawet.

¹ Ewak émɔt, Yesu are níkmæet nebhúéréfu. Anánjá nókó, nkoŋo ywi amɔt arem ntá yi be, “Acha, tón bhesé enyu mánikmæet mbɔ enyũ Jõn átón nyaka baghək abhi.”

² Yesu aghati baghəkó bhi be, “Yěntiki mpok ane mánikmæet, dem ka bé:

‘Eta, kɛ bo mánychyé nnyén ene kenókó.

Kɛ bo mándó wɔ ombak Mfɔ wap.

³ Chié bhesé yěntiki nywɔp, enĩ nenyíé.

⁴ Fonori bebú bhesé,

mbɔ enyu séfɔŋori yěntiki mmu ane áká bhesé bebú.

Ne kéka sénchwe ndũ nemɔ enen nékɛ sénkwen ndũ bebú.’”

⁵ Yesu arem ye ntá yap be, “Sénsót be mmu yweka amɔt arɔŋ ntá mmæere ywi mpok nywɔp négháká néntibheti, adep nekok arem be, ‘Nkwáne, nnikmæet pɔ me bekpəkó bret bérát.

⁶ Mmæere wa amɔt ane achi ambi ndũ nekɔ atwɔ me anywɔp néne, ne mbíkí bhɔŋ nenyíé bechye yí anyie!’

⁷ Mmæere ywe wu ankeme be, ‘Képefe sɔŋori me. Nnán mfe mbĩnywɔp ne nnán mbure ne bɔbha. Mpú kway befate be nchyé wɔ yěnyih.’

⁸ Dɪŋí ká be, yě ndũ yi ápú kway befate be anchye yi nenyíé, ɛti yi achi mmæere ywi, abhɔŋ béfate anchye yi yěntiki enyih ené yi áyan mbɔnyune atónórí bédép nekok kebɔŋ ntíanwɔp.

⁹ Nchí ghati ye bhe bé: Ník ka mmæet ɛti enyih ene óyàn, chɔŋ Mandem anchye wɔ. Yán, chɔŋ ongo. Dep nekok, chɔŋ mánene ntá ye.

¹⁰ Kɛ nɔ, mbɔnyune yěntiki mmu ane ánìkmæet ɛti enyih ene yi áyàn, Mandem áchye yɔ ntá yi. Yěntiki

mmu ane áyàṅ enyih, ágho yə. Yěntiki mmu ane ádébhé nekok, mánene ntá yi.

11 Bě bachibhə, mmü ywəka ane mbák móywi abhəp yi tansi, ansət chi nnyó anchye yi, chi agha?

12 Yě chí nēchī-nkək kě mmó abhəp wə, ǎchye yi ngá-neghay?

13 Mbák be bə bebé, bǎbhəṅ nti bechye berítí menyih ntá bǎbhəka, bǎkáysi be Eta mmu achi amfay, ǎnək bechye Efónó Bedyere ntá bo abhen mánikmæt be yi anchye bhə Efónó Bedyere kə?”

Yesu atan achá Satan

(Mt 12.22-30; Mk 3.20-27)

14 Mpokófu, Yesu ǎbók efónó ebúbə ene éká mmu akwene kebok. Efú nókó mbók wu abho berem kəpi. Bo abhen bachi are babhak maknkay.

15 Kə mbək yap béré rem chi be, “Belsebul mfə befónó bebúbəbə kə áchyé yi betan bebok befónó bebúbəbə.”

16 Bo béré yan mbi memə yi. Bábhép yi ankə enyihí maknkay ené ébhak mbə erih ené étəṅ be betan ebhi bífú chi ntá Mandem.

17 Kə ndu Yesu áríní nkaysi yap, aghati bhə be, “Yěntiki etək ene akəre achi are bo mánü nəkə ne bati, ébhəṅ chi meneme. Ne nneréket ané ákóré áchí are ne bo mánü nəkə ne bati, ákwéné kwen.

18 Ne mbák Satan ankə befónó bebúbəbə bhi menu ne bati, ná yi ákway bebhak enyü mfə ane yi achi ndü erəri mpok? Nchí bhəp be mbənyune bərəm be ndü betan Satan kě mǎbək befónó bebúbəbə.

19 Ne mbák ndũ betan Satan kě měbòk befónó bebúbεβυ, bakoηo bhεka bábòk bhə ndũ betan agha? Chəη bakoηo bhεka mántan be!

20 Ke mbák, sayri sayri měbòk befónó bebúbεβυ chi ndũ betan Mandem, nə chi Mandem anáh achi nenti eneka mbə Mfə.

21 Mpok mmũ ntantan ábhabheri eket eyi ne menyiní nenu bhi, yě mmu apu kway begher menyin ebhi.

22 Ke mbák mmu ane átán acha yi atwə ánu ne yí, andén yi, ansət menyiní nenu ebhi ebhen yi asiki nti are, ampəkə menyin ebhi andək ankəre ne bo bachak.

23 Mmu ane apu ne me, achi chi mǔmpap wa. Ne mmu ane ápú kwak me ndu měnyókótí bho, átakatak.”

*Εφόό εβύβυ έκway βερεtnsem ntá mmu
(Mt 12.43-45)*

24 Bérón ambi Yesu arem be, “Mbák mámbók εφόό εβύβυ ένδó mmu, έρωp chí bóηβοηbón amem baso, ένjan nəkə ebhak ene yə échwe. Mbák ébhíkí ghó ebhak bechəkə,

25 έrəm be, ‘Chəη mpetnsem ebhak ene mfú.’ Ne ένán έmpétnsem, engə be mányə esi eket eyi, bághókó sayri,

26 εφόό εβύβυ εyə έrəη ye, ένsət befónó bebúbεβυ béchák tándramət ebhen bébébhé becha yə. Bó menkem mendək menchwe mmu wu aməet mémbak ne yi, nté yi ambep ancha ane mbi.”

Μαηák amen tetep

27 Yesu árémé nókó nə, ngərə amət amem ngémtáy bo abhen bachi are arem ntá Yesu ne

εγῶν ἀμφὶ βε, “Ἐρὶ εἷχα ντά νγῶρέ ἀνε ἀβῆέ ῶῶ, ἀχὺε ῶῶ ἀμὶ!”

28 Yesu akeme be, “Bo abhen eyap eri echa chi abhen bághòk Eyōñ Mandem ne mánkə nəkə mbə enyū éyàñ!”

*Bárém be Yesu ántón̄ erinj̄i maknkay
(Mt 12.38-42)*

29 Ἐνέ bo báchák báchèm aré mándək nəkə chi ambì, Yesu abho berem ntá yap be, “Mkpáká bho ane echōñ áberp acha! Bábhèp be mántón̄ bhó erinj̄i maknkay. Ke yě emót mpu tōñ bhə, ébhíkí fuet ene Jóna.

30 Nkúbhé mbə enyū Jóna achi nyaka erij̄ ntá bo Ninive, enyu yə kě Me Mmu mfú ntá Mandem nchí bhak chōñ erij̄ ntá mkpáká bho abhen echōñ.

31 Ewak Mandem átāñ bō mmik, mfə ngῶré ane áchí nyaka etək Shéba áfate andem be be bo mkpáká mmik ane echōñ bákú bebú mbənyune yi afu nyaka nekə nesie arək beghok menyij̄ ebhen Mfə Sólomon átāñ bho ne beyă nerij̄indak. Ne nchí ghati bhe be mmu achi fá néntí eneka ane acha Sólomon, Yě nó, bǎpú ka beghok yi. *

32 Ndū nywəbhé manyé, chōñ bō Ninive mángati be bho mkpáká mmik ane echōñ bé bekwéné bechi ne bhe mbənyune mpok bə bághókó enyij̄ ene Jóna aghati bhə, bátíknsēm ndū bebú bhap. Nchí ghati bhe be mmu achi fá néne ane áchá Jóna, yě nə, bǎpú ghok yi!

* **11:31** Nə chi: etək ene echi ebhe Saut.

Yesu atón be amík áchi mbò erónó ene ékà mmu ángó mban

(Mt 5.15; 6.22, 23)

³³ “Yě mmu apú dure erónó ansot enyih ankuti. Báðare erónó, mánte chi ebhak ene babhəŋə bete yə be mban angóó ntá yěntiki mmu ane achwe anywóp.

³⁴ Amík ayeka achi berónó ebhen békù mǎngə mban. Mpok amík ayeka achi aríarí, mmuet eyeka enkem éjwi ne bediéré. Ke mbák amík ayeka apú ariari, mmuet eyeka enkem éjwi ne ejuri.

³⁵ Sot ye ka mpok be bediéré ebhen bǎkaysi be bechi be anti béké bhak ejuri.

³⁶ Mbák ye bati yeka ankem ajwi ne bediéré, ne yě mandú ejuri apu are, chəŋ nepém eneka nenkem nembak pépép, mbə mmu ane ábhónó erónó ne éghə, entəŋ nəkə yi mbi.”

Yesu aji bǎnkwə Fárisi ne batəŋ ebhé Mandem
(Mt 23.1-36; Mk 12.38-40)

³⁷ Yesu ánáná nókó berem kepi eken, mǎnkwə Fárisi amot abhiŋi yi ndǔ nenyíé eket eyi. Yesu arək achwe anywóp, achəkə amik menyie nenyíé.

³⁸ Mǎnkwə Fárisi wu abhak maknkay béghə be Yesu abhiki so amə mbə enyǔ epih eyap étón ke anyie nenyíé. †

³⁹ Acha aghati mǎnkwə Fárisi wu be, “Bě bǎnkwə Fárisi, bǎsət mpok bétyét nsemé nchán ke menémé ne bebú bejwi be anti.

† **11:38** Bo Israel babhón nyaka enyu ene básə amə ke mányie nenyíé. Bákaysi nyaka be epih eyə ékà bó mámbák chak besi Mandem.

40 Bě bechiŋtǐ bho! Mandem ane aghókó enyiŋ, pú yi ke aghoko mmem ne nsem eyi nkwo?

41 Ke enyiŋ ene bǎbhəŋ beka chi besot menyiŋ ebhen bechi amem bekpure ebheka mánchye ntá bachébhébhə ne chəŋ bepiŋ ebheka menkem mémbak nkwo pépép.

42 “Bě bǝnkwo Fárisi, chəŋ embep ntá yeka encha, mbənyune bapú ka enyiŋ ene echi chak ntá bho ne bǎbhiki kəŋ Mandem. Bəsot ndu beri amot ndú baru byo mánchye ntá Mandem, mǎnka enyumot ne mbwot achak. Bǎbhəŋ bekəŋ Mandem ne mǎmbak sayri ne bho ke bǎbhiki bhəŋ beghəkəntik bebhé béchák.

43 Bě bǝnkwo Fárisi, chəŋ embep ntá yeka encha! Bǎkəŋ bechəkə ndú menək kenókó amem bekeré nenikíməet bo Israel, ne bǎkəŋ be bo mankaka nəkə bhe ne kenókó neffisie.

44 Chəŋ émbép ntá yeka encha! Bǎchí mbə manem ane mmu ákə amfay kerinǐ be chi manem.”

45 Ntəŋ ebhé Mandem amot arem ntá Yesu be, “Ntəŋ, mpok órəm menyiŋ ebhen, óchye bhesə nkwo ntíanwóp!”

46 Yesu akeme be, “Bě batəŋ ebhé Mandem, chəŋ embep ntá yeka nkwo encha! Nti achi be mǎnyǐere bo mámpókó menwóptí batu ané be bəbhəŋ bǎpú kwak bo mǎmbaré bebhé bhə yě mandú.

47 Chəŋ émbép ntá yeka encha! Bachǐmbi bhəka báwáy nyaka baremé kepǐnti. Bǎtə manem ayap néne, mǎngwati mbi aré beka yə ándí amik.

48 Bekə enyu eyə, étəŋ be bǎchi enyumot mbə bachǐmbi bhəka abhen báwáy nyaka baremé kepǐnti Mandem ndú bǎtə berǐti manem ntá yap.

49 Ἐτιῶ, κε Mandem, ndũ nerĩñĩndak eni, árémé be ‘Chõñ ntó baremé kepĩnti ne bõnto bha ntá bo Israel; ne chõñ mǎngwáy mbæk eyap, ne mánchye abhénéfú beyǎ esõñõri.’

50 Chõñ Mandem antemsi ye mkpáká bho abhen echõñ ãti manõñ baremé kepĩnti mankem abhen bõ bǎwáy te nebhõmik,

51 bebho ne Abel kpát beghaka amuet Sakaríá mu bǎwáy nenti éfémé akap ne ekerákap Mandem. Nchí ghati bhe be chõñ Mandem antemsi mkpáká bho abhen echõñ ãti bawú yõ ankem!

52 Bě batõñ ebhé Mandem, chõñ émbep ntá yeka encha! Bǎbhese efiní ene mánène mbĩnywõp ane mmu áfuet aré ke ambõñ nejwĩmem ndũ barak Mandem. Bǎbhiki chwe are, ne bǎchyet mbi ntá abhen báyàñ nyaka bechwe are!”

53 Nerõ ane Yesu árõ nebhuet wu, batõñ ebhé Mandem ne bõnkwo Fárisi babho bechiti yi ne bebhép, mánýõñti nõkõ yi beka yi ankwen anyu.

54 Ne mánõbheri nõkõ yí ndu beka yi ákwén ndũ eyõñõnyu.

12

*Yesu ayep bõbhi batú be báké bhak bõ betábhá
(Mt 10.26, 27)*

¹ Ene Yesu árém nõ, bo báre twõ, kpát báyá bǎchá, mánjati nõkõ batí. Yesu ayambi arem ntá baghõkõ bhi be, “Sõt ka mpok ne yís bõnkwo Fárisi. Bǎchi chi bõ betábhá.

² Yẽntiki enyĩñ ene bakuti, chõñ mánene. Ne ené echi bhésé bhésé chõñ mánkõ bo mandĩñi yõ.

³ Ndu echi nɔ, yěntiki enyih ene bǎrémé ansem ansem, chɔh bo mangok yɔ kponɔron. Ne menyih ebhen bǎghati bǎrũ bho ansem ansem chɔh bo mánte amfay beket mámbik be bo mángók.

*Mmu abhɔh bécháy chi Mandem
(Mt 10.28-31, 12.32, 10.19-20)*

⁴ “Mamɔre bha, nchí ghati bhe be, bǎké chay bɔ mmik. Bǎkway beway chi mmɔet nkwa ke bápu kway beku enyih echak ene ebɛbhe echa eyɔ.

⁵ Ghók ká mmu ane bǎbhóhó béchay. Cháy ka mmu ane ákway beway mmɔet yeka, ne ankwáy memese be amem nepingo!

⁶ Pú mmu akway beku bǔkenen batay ne nkáp ane apu yěnyih? Yě nɔ, Mandem apú ghókantik yě amɔt.

⁷ Ke ná ne be? Mandem aríhí yě chí mpáy bekaká emene ebhen béchí yěntiki mmu yweka anti. Bǎké chay ye yěnyih ené bo bakway beka bhe. Besí Mandem, yěntiki mmu yweka abhɔh menwɔp tontó achá ngémtáy kenen.

*Bo abhen bachi bɔ-Yesu
(Mt 10.32, 33; 12.32; 10.19, 20)*

⁸ “Nchí ghati ye be be, yěntiki mmu ane árèm kponɔron besí bɔ mmik be yi achi mmu wa, chɔh Me Mmu mfú ntá Mandem ndem besí bɔángel Mandem ndũ nywɔp manyé be mmu wu achi awa.

⁹ Ke mmu ane ataja kponɔron besí bho be apu mmu wa, chɔh menkwɔ ntaja besí bɔángel Mandem be yi apu mmu wa.

¹⁰ Ne chɔh Mandem amfonori yěntiki mmu ane árèm ebúbɔ eti Mmu ane áfú ntá Mandem, ke apú fonori mmu ane árèm ebúbɔ eti Efóhó Bedyere.

11 Μπोक básóré bhe ambi ndu betaη be amem bekeré neníkíμuet ebhap ne besí bōbati etak ne boǵóbbhanǵ, bǎké seme enyũ bǎkwày betaηa mmuet ne ěti enyih berem.

12 Μπोक εγǵ chǵ Efónó Bedyere ántǵ be enyih ene bǎbhónǵ berem.”

Nekay echihiti mfo nkáp

13 Ené Yesu áchyè baghǵkǵ bhi manie enyu εγǵ, mmu amot amem ngémtáy bho arem ntá Yesu be, “Ntǵ, ghatí mómaya ánkóré newú etayese ánychyé ebha menyih!”

14 Yesu akeme yi be, “Nkwáne, agha ábhúré mé ntaǵa manyé ne nkóre menyihí newú ntá yeKa?”

15 Ke arǵk ambi arem ntá bo mankem be, “Sot ka mpok! Kém ká mmuet be bǎké fyε ngoηo ndu bebhǵ beyǵ menyih. Puyě chi beyǵ menyih ke békém nepém nkwa.”

16 Yesu átém bó nekay be, “Nki mǘnkáp amot áchyè nyaka yi beyǵ mbwot.

17 Ekε abho békáysi andeme nǵkǵ be, ‘Chǵ nkε yi? Mbíkí pere bhǵ nebhuet bébhare mbwot?’

18 Ke árem ne mmuet yi be, ‘Chǵ mmokoti bǵtak ebha, ngoko ebhen bǵchíkítí, mfyé mbwot aya ne menyih ebha are.’

19 Ndem ye ne mmúét εya be, ‘Ǵnǵnǵ obhǵn beyǵ menyih ebhen besot beyǵ mamié. Képere sǵηori mmuet. Nyié, nyú, ónkε maǵák.’

20 Ke Mandem aghati yi be, ‘Wǵ echihítimu! Nkúbhé beti ebhen, nepém ene némay. Ke menyih ebhén óbhúré bérǵp chǵ chi ebhen bo bachak!’

21 Nó κε éfakari νε mmu anε ábhúré menyih ntá yimbōh, κε yi kekε menyih ebhen bébhóhó ménwōp besí Mandem.”

*Nkono Yesu abhōh besiki nti ne Mandem
(Mt 6.25-34)*

22 Yesu aghati ye baghókó bhi be, “Nó ké nchí ghati bhe be, mmu áké bhōh basémé ěti nepém eni be chōh nyié yi, chōh mfyé yi?”

23 Nepém nkwa nébhíkí cha nenyíé? Nepém nkwa nébhíkí cha ndené?

24 Yihí ká kenen. Képu kwan nenyíé ne képu fere mbwōt ebhi. Kébhíkí bhōh beket ne yě chi béták ebhen bébhàre nenyíé aré. Mandem κε áchyè kō nenyíé, ne besí Mandem, bácha kenen tontó!

25 Ne ntiki mmu yweka basémé ákway beke nepém eni nénsap, ye chi mandú niñiniñi nénchá enyu nebhōhō bebhak?

26 Mbák ye bapú kway beke mandú enyih mbō eyō, ndaká yi bábhōh basémé ěti menyih bechak?

27 Yihí ká bōchuchu abhen bágò. Bápú ke betik, ne bapu ghoko nden. Ke nchí ghati bhe be, yě chí Mfō Sólomon mmu ábhóhó nyaka beyă keném, abhíkí bhōh nyaka nden ene eri mbō yě chuchu amōt.

28 Mandem ké ághókó tákō ne beri ebhi, tákō anε ákway bebhak echōh, mbúré angwōsi, mámfyé ango. Bákáysí bé be ké Mandem apu kwáy békwak mámbōh nden béfyé amōt κε? Neka eneká ne Mandem négúpsi necha!

29 Báké sōhōri ye batí yeka bebher ěti enyih ményie ne ěti enyih menyu.

30 Βῶ mmik bákòηο mēnyīη ebhen ke diñí ka be Etayeka arīñi be bābhōη bebhōη bó.

31 Fíé ká ntí chi be Mandem ámbák Mfō ywēka, ne chōη yí anchye be mēnyīη ebhen menkem nkwō.

*Enyīη Yesu átōηó ēti kefō mmik
(Mt 6.19-21)*

32 “Bōbha, bāké chay, yēndu bāchi nkwo bāghōηómén ane abhiki ya. Mandem abhōη mañák bechye be akōre ndū kefō eki.

33 Tí ká mēnyīη ebhen bābhōηó mānchye nkáp ntá bachébhébhō. Bōη ká bōbebhā-nkap abhen bápú chōηō be nkáp anem. Bwé ká kefō mēnyīη ekēka amfay. Aré, kó kébhak mpoknkem. Yē ngép apu kway beghēp enyīη are, ne kengōk apú chwe ánchōηti yēnyīη.

34 Ebhak ené nkáp ywe áchí, aré kē ntí ene nkwo nébhak.

Bák ká pē mpoknkem

35 “Toní ká mm̄et mändure berōηó bheka.

36 Bák ká mbō bō-betok abhen mánōη be chi-betik awap amfu ndū epā nebhay ene yi árōηó are ampētsem be mánéné mbīnywōp ntá yi témté, mpok yi átwō ádébhé nekōk.

37 Chōη endi encha ntá bo abhen bābhak pē mpok etayap átwō! Tetep nchí ghati bhe be mpok yi atwō, āghati bhō manchōkō amik, anchōη nden eyi, ansōt nenyíé anchye bhō manyíé.

38 Yē antwō chí ne néntí bhiti, yē chí mpok nkōk ékōk, ke antemeri bhō pē, éri encha ntá bō betok bhō!

39 Diñí ká be mbō mbōηóket āriñi neñōkō nywōp enen ngép átwō, mb̄ apú rō mándak eket eyi.

40 Bě nkwə bǎbhəŋ betonŋi mm̄æt Mmu ane áfú ntá Mandem átwə chəŋ chi ndũ mpok ane bǎbhíkí kaysi be yi átwə.”

*Mm̄ə betok ane achi tetep
(Mt 24.45-51)*

41 Píta abhép Yesu be, “Acha, ɔtəm nekay enen chí ntá yese ke chí ntá bo mankem?”

42 Acha akeme yi be, “Mmũ betok ane achi tetep ne ndiŋindak chí ane? Chí ane chi-betik ywi áchyé yi betan be anjini nəkə batí bakǎ betik abhen bachi amem efo yi, anchye nəkə bhə awap ákore nenyié ndũ mpok.

43 Chəŋ endi encha ntá m̄betok wu ane chi-betik ywi átwə antemeri yi ndu ákə enyiŋ ene baghati yi ankə!

44 Nchí ghati bhe be, mbák nkəbetik wu ákə nə chi-betik ywi áchye yi betan amfáy menyiŋ ebhí menkem.

45 Ke mbák m̄betok arem be, chi-betik awa átat bétwə, ambo beden b̄betok bachak, abhen baghərə ne abhen babhakanem, ne ambo ményie, anyu nəkə, kpát mm̄em ánkem yi,

46 chi-betik ywi átwə ndũ nywəp enen m̄betok abhiki kaysi be yí átwə ne ndũ neŋəkó nywəp enen m̄betok wu abhiki riŋi. Antemsi yi, amfyé yi nebhet ane bo abhen bǎbhíkí noko Mandem bachi.

47 Ne m̄betok ane áríní enyiŋ ene chi-betik áyan yi ankə, ke yi ke tonŋi mm̄æt ankə mbə enyu éyan, bátemsi chəŋ yi sayri.

48 Ke ane ábhíkí riŋi enyiŋ ene chi-betik áyan yi ankə, mbák akə enyiŋ ene éyan mantemsi yi,

báchye yi chi mandú ntɛmsi. Bábhɛp tontó ntá mmu anɛ báchyé yi tontó. Nɛ báfyɛ amík tontó ntá mmu anɛ báfyé bɛyǎ mɛnyɪŋ amó yi.”

Yesu arɛm bɛ yi atwɔ nɛ ákórɛ

(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Yesu apɛt arɛm bɛ, “Ntwɔ bɛgɛɛp chi ngó fá amík. Mbɔ ánanɪ akɛm, mbɛ nkɔŋ tontó!

⁵⁰ Chɔŋ mámfyé mɛ ndũ ɛsɔŋɔri mbɔ mmũ anɛ báfyé yi anyén ndũ mpok anɛ bájwiti yi. Nti nɛpú pɔp mɛ amɛm tɛ ɛsɔŋɔri ɛnɛ éntwɔ ɛmfɛt!

⁵¹ Bǎkǎysí bɛ ntwɔ fá amík chi bɛkɛ bo mámbák ndu kpák nɛ bati kɛ? Ǽ, ntwɔ chí nɛ akɔrɛ.

⁵² Bébhó néné, yǝntiki ɛkɛt ɛné bo bachi arɛ bati atay, chɔŋ ákórɛ ámbak nɛnti nap. Bati arat kɛka abhɛn bati apay. Bati apay kɛka abhɛn bati arat.

⁵³ Akórɛ ábhak chɔŋ ɛnyuné chi ápap móywi anɛ mbakanɛm, mmɔ anɛ mbakanɛm ampap ɛtayi, nnɔ ampap móywi anɛ ngɔré, móywi anɛ ngɔré ampap nnɔ. Nnɔnɛm ampap ngɔré móywi, ngɔré ampap nnɔnɛm éywi.”

Mmu abhɔŋ bɛriŋi mpok

(Mt 16.2, 3)

⁵⁴ Yesu arɛm yɛ ntá ngémtay bho abhɛn bachi arɛ bɛ, “Mǎnánɪ mǎngó nɛbu ndũ nɛgírí ndũ ɛbhɛ nɛbu ɛnɛ mmok ánɛm arɛ, bǎrɛm bɛ ‘Manyiɛp átɔw kwen’; nɛ émbak ɛnyu yɔ.

⁵⁵ Nɛ mǎnánɪ mǎngɔ nɛbhánɪ ndu nɛbho bɛkwɛn, bǎrɛm bɛ, ‘ɛnɛm étwɔ’; nɛ émbak ɛnyu yɔ.

⁵⁶ Bɛ bɔ bɛtabha! Bǎríŋí bɛyíŋi nɛbu mǎndɛm mbák manyiɛp ákwɛn chɔŋ, nɛ mbák apu kwen.

Ndaká yí bãbhíkí rĩḡi menyĩḡ ebhen Mandem ákù ndũ mpokó-ne?

*Petnsem ndũ ekəḡ ne mũmpap ywe
(Mt 5.25, 26)*

⁵⁷ “Ndaká yí bë babhəḡ bapú kway berĩḡi enyĩḡ ene echĩ chak be mmu ankũ?”

⁵⁸ Mbák əbhəḡ ndak ne mmu ne yi áká manyé ne wə, əkũ yi? Əbhəḡ béghə be ndaka wu ámay ansem ene bãbhíkí rəḡ ndu acha manyé. Mbák ónká yi ansət wə ambĩ ndũ manyé, ntaḡá manyé əchyè wə ntá bo mbĩḡ nkú ne bə mámfə wə.

⁵⁹ Nchĩ ghati wə be, əpú fu wawak kpáte ənchye ákwó ywe ankem, yěnyĩḡ kerəp.”

13

Tík ká nsem ndũ bebú

¹ Nkúbhé mpok yə, mbək bho abhen bachi aré, bátéme Yesu ěti bo Galili abhen Páilet akũ baway mpok báchyè akap ntá Mandem.

² Yesu akeme bho be, “Bákáysĩ be bo Galili bho bákú nyaka bebú bacha bə etək Gálili bachak ke?”

³ Nó bhə! Də ngati be be, mbák bãbhiki tíknsem ndũ bebú ebheka, chəḡ be mankem măngu mbə bhə.

⁴ Ná ne bə batí neku-ne-arat abhen ekerémfáy ene echĩ nepak ěntĩḡnyen Sílom ékwéné éwáy? Bákáysĩ bé efákáří nyaka ne bhə enyu yə chí ndu bákú bebú bacha bo bachak abhen bachi etək Yerúsalem yə ke?

⁵ Nó bhə! Nchĩ ghati be be, mbák bãbhíkí tíknsem ndũ bebú ebheka, chəḡ bë mankem măngu mbə bhə.”

Yesu atém nekáy enək ene epu nyu kepeṁ

⁶ Yesu atém ye bhə nekay enen be, “Mmu amət api nyaka enək ene babhiṅi bé *fig amem nki ywi. Egháká nókó ményu kepeṁ, are kə ambyo nəkə mbák ényu kepeṁ, ke aké ghó yěnyiyi.

⁷ Aghati mmu ane ákə betik amem nki wu be ‘Yiṅí, ndü mamié árát nchí twə beyaṅ kepeṁ ndü enək ene, ke mpu ghə yěnyiyi. Kpót yó gúep amik! Ekə kpík yi fá téé, échet nəkə mmik ndéndem?’

⁸ Nkə betik wu akeme yi be, ‘Eta, dš émpét embak ndü mmíé enen nkwo. Chəṅ ntém nnet ywi ngabheri, mfyé ntəbhé-píə.

⁹ Ne mbák ényu kepeṁ mmíé mbúré éndi, ke mbák ébhíkí nyu kepeṁ, əkwáy beghati me mkpət yə nguep amik.’ ”

Yesu abú ngərə ane abhénti ndü nywəbhé neywəməet

¹⁰ Ewak neywəməet bo Israel, Yesu áre təṅ bo amem ekere nenikíməetí eyap.

¹¹ Ngərə amət abhak aré ane efónó ebábu ékú yi ápéné ndü mamié neku-ne-arat, yí kepere kway bekə chak.

¹² Yesu ághó nókó yi, abhiṅi yí areṁ be, “Mmá, neme ene némay.”

¹³ Atək yi ne amə. Téṁte wu, anyabhe mməet téé, abho bebíti Mandem.

¹⁴ Mūnti ekere nenikíməetí ághó nókó bé Yesu akə móngərə wu ataṅ ndü nywəbhé neywəməet enap, abé nti, abho berem ne eyəṅ etaṅataṅ ntá bo abhen bachi are be, “Sébhəṅ manywəp átándat ndü békə betik. Mmu ámbón neme, ántwó chí amem

manywəp ayə be mámbú yi. Eképepe bhak chi ndü nywəbhé neywəməet.”

15 Yesu Acha akeme ye yi be, “Bě bö betabha! Ntiki mmü ywəka ápú kanari ye chí mpəŋ yi, yě chi mpəŋə batu yi ándók anchye yó manyiəp ndü nywəbhé neywəməet?”

16 Ná ne ngərə ne, mmó Abraham * ane Satan ágwóré ndü mamié neku ne arat. Echi ebéptí enyiŋ befepe yi ndü esəŋəri ndü nywəbhé neywəməet ke?”

17 Nerem Yesu árémé nə, ntíanwóp akem bömpap abhi mankem. Ke beyă bo bábhónj manjak be yi äkə menyiŋi maknkay bhə menkem.

Yesu atém nekăy sepep mónək ane bábhəŋi be móstət

(Mt 13.31; Mk 4.30-32)

18 Ebhíkí tat, Yesu arem ye be, “Kefə Mandem kéchi mbə yi? Chəŋ njenti kə ne yí?”

19 Kefə Mandem fá amik kéchi mbə mósəpep ane ənək ené bábhəŋi be móstət, ane bápí amem nki, séchák, ségó, séróp ənək ene kenən kétwò kente manyay ndü batáp ayi.”

Yesu atém nekăy yís

(Mt 13.33)

20 Yesu apət arem be, “Chəŋ mpet njenti Kefə Mandem ne yí?”

21 Kechi mbə yís ane ngərə ásóré achem ne nchán fláwa érát. Mandu yís wu akə fláwa nkem amwət, kpát ajwi amem enyiŋ ené yi achi aré.”

* **13:16** Ndu nkaysi bo Israel, mbák mmu áchi ebhárémə Abraham, nó achi mmu ane Mandem ápəme.

*Mbi mábhéri ke achi mbi nepém
(Mt 7.13, 14, 21-23)*

²² Ené Yesu árōñ Yerúsalem, are te ndũ betək begho ne bǒbetək antəñ nəkə bho Eyəñ Mandem.

²³ Mmũ amət abhep yi be, “Acha, chəñ Mandem ampeme chi bǎru bho?” Yesu arem ntá yap be,

²⁴ “Nu ka béfuet ndũ nyũbhá ane áchí mábhéri. Nchí ghati bhe be beyǎ bho báyan chəñ befuet manchwe ke bápú bhəñ mbi.

²⁵ Mbəñóket ánán chəñ amfate antiép mbĩnywəp, bǎte nefi mǎndep nəkə nekək ne mǎnik nəkə mmuet be, ‘Acha, nené bhese mbĩnywəp.’ Ke mbəñóket ankeme chí be, ‘Mbíkí riñi bhe ne yě chí ebhak ene bǎfú.’

²⁶ Mámbo ye berem be, ‘Pú séchəkə nyaka nebhet amət sényíé, ne senyu ne wə? Ne otón Eyəñ Mandem amem betək ebhese?’

²⁷ Ke ákeme bhe chi be, ‘Mbíkí riñi bhe ne yě chí ebhak ene bǎfú. Fǎ ká me besí, bǎ bakũ bebú mankem!’

²⁸ Aré, chəñ mǎndi kebho ne mǎmbak ndũ nenyie ámén mpok bǎghə Abraham ne Aisek ne Jekóp ne baremé kepinti mankem chəkə ndũ nebhetéré kefō Mandem, ené bǎtiébhé be nefi.

²⁹ Chəñ bo mámfu mbi ne nsem, ebhě awónem ne awóghə, mánchəkə mányie epǎ ndũ nebhetéré kefō Mandem.

³⁰ Diñí ká be, chəñ mbək bho abhen bǎchí ansem néne mǎndəp bǒmbi, ne abhen bǎchí bǒmbi mandəp ansem.”

*Yesu adi kebho ěti bo Yerúsalem
(Mt 23.37-39)*

31 Ndũ nkúbhé mpok eyɔ, mbək bõnkwə Fárisi bārək bágháti Yesu be, “Fǎ fá dək ebhak écháκ. Mfə Hérød áyàñ béway wə!”

32 Yesu akeme bhə be, “Dók ká ghatí Hérød esəp eyɔ be, ‘Chəñ ndək ambɪ bébok befónó bebábəbɛ ne mbú bho echəñ ne mbúré, ne égháká nəkə manywəp arət, nnañə betik ebha.

33 Yëndu échí nó, mbəñ berəñ Yerúsalem. Nchí kə echəñ ne mbúré ne éghaka nəkə ndũ nywəp enen nejwi arət rígaka aré. Amem Yerúsalem ke báway nəkə baremé kep̄inti Mandem.’

34 Yesu akók arem be, Eé Yerúsalem, bõ Yerusalem! Bě bo bǎwày baremé kep̄inti Mandem, mǎntemti nəkə ne batay ndu béwáy bo Mandem átó be mángátí bhe Eyəñ eyi. Ndũ beyǎ mpok, nján besət be mfyé amɛet bé mǎmbak ne me mbə bõnkək abhen nno nkək ákúti nebɛet amət ne bebhap ebhi, ke bǎpú ka be nkə nə!

35 Ne néne, chəñ Mandem amfere ntí ndũ eket eyeka, éndəp enyu eyɔ. Nchí ghati bhe be, bǎpú pere ghó chəñ mé, kpáte mpok ane bǎrəm chəñ be ‘Sémbítí mmu ane átwò ndũ nnyén Mandem Acha.’ ”

14

Yesu abú mmu ndũ nywəbhé neywěmɛet bo Israel

1 Ndũ nywəbhé neywěmɛet bo Israel nemət, Yesu arək ményíe nenyíe amem eket ene münti amət ane achi mǔnkwə Fárisi. Bo Fárisi bhə bátəp yi amík amɛet beghə ndũ yi ákə.

2 Mǔfú abhak besí Yesu ane ábhónó nemě afemntay.

³ Yesu abhép batəŋ ebhé Mandem ne bōnkwə Fárisi abhen bachi are be, “Ebhé eyese éká be mámbú mmu ndŭ nywəbhé neywəmmet ke?”

⁴ Ke báke rem yěnyŋ. Yesu asot mmu wu abú yí. Arə ye yí arək.

⁵ Abhép yé bhə be, “Ntikŋ mmŭ ywəka ane móywi ne yě mpəŋ yi ákwən amem mbokó manyier ndŭ nywəbhé neywəmmet ke yi keya yě yi, yě yə témté ámféré?”

⁶ Bó kekway békeme Yesu yěnyŋ.

Mandem əbhəŋ manák ne mmu ane əsəpti mməet amik

⁷ Ené Yesu áyŋŋi, aghó ndŭ bə abhen mánáká ndŭ epa báre yap bebhaká kenókó. Achye bhə manie be,

⁸ “Mpok mánáká wə ndŭ epə nebhay, óké tŋŋi yap enókó kenókó ónchəkə aré mbənyune ékwáy befakari be mának mmŭ ane acha wə.

⁹ Ne mmu ane ánáká bhe antwó andem be, ‘Faté chye epok ene ntá mmŭ-ne.’ Mbák émfákári enyu yə, šfaté ne beyə ntíanwóp bérəŋ bechəkə ndŭ nebhet ane ábhíkŋ bhəŋ yě mandú kenókó.

¹⁰ Mpok mánáká wə ndŭ epa, yap chi enək ene ébhíkŋ bhəŋ yě kenókó, be mmu ane ánáká epa ántwó, ankwáy berem ntá ye be, ‘Nkwəne, twó chəkə ndŭ enókó kenókó.’ Bə epa bachak mángə be mmu ane ánáká epa əchye wə kenókó.

¹¹ Yě agha ane áyəŋ mməet, Mandem əsəpti yi amik. Ne mmu ane əsəpti mməet amik, Mandem əkəsi yi amfay.”

¹² Yesu arem ye ntá mmu ane ábhŋŋŋŋ yí ndŭ epa nkə be, “Mpok óbhŋŋŋŋ bho ndŭ nenyíé, óké bhŋŋŋŋ chi mamere be, ne bəneréket ywe, ne bə nkáp

abhen bachi kekwaṭ ne wə. Mbák ómbíñí chi menyũ bo bhə, bó nkwó bákway bebhíñi wə bé ónyíé nenyíé ne bhə ne eyə émbak akap ane óbhəñ.

13 Mbák ðnàk epa, bñíí bachébhébhə, ne babák, ne bakem, ne manemamík.

14 Ne eyə éndi encha mbənyune menyũ böbhə bápú kway beke me enyíñ ene ókú ntá yap. Ke Mandem ákap wə mpok yi ákú bo abhen bachi chak besí bhi mámpetnsem ndũ nepém.”

*Yesu atém nekäy epä egho
(Mt 22.1-10)*

15 Yesu ánánjá nókó béré m enyíñ ebhen, mmu aməṭ ane áchí ndũ nenyíé ne yi, arem ntá yi be, “Chəñ éndi ntá yě agha ane ányíe epä ene ébhak ndũ nebhəet Kefə Mandem awu amfay!”

16 Ne Yesu aghati yi be, “Mmũfu anak nyaka erem epa, abhíñi beyä bhə.

17 Mpok ane epa ébhónó bebho ákwáy nókó, ató mǎbetok ywi be andək angati bo abhen yi anaka be, ‘Twó ká, mánañ batonñi yěntiki enyíñ.’

18 Arək aghati bhó, ke yěntiki mmu wap arəbhe ghati yi chí be ndak akem yi. Ane mbi arem be ‘Nku nki ne mbəñ bérəñ beyíñi wu. Níkmuət, ghatí etaye be áké benti.’

19 Achák arem be, ‘Nku mpəñ byó ene ékwəñ baki. Nchí yan ndók ngó betik ebhen yə ékwáy beka. Níkmuət. Ghatí Etaye bé áké benti.’

20 Anefú arem be, ‘Néne ke mbáy ngərə. Mpú kwáy ye bétwə.’

21 Mmǎ betok wu arək aghati etayi menyíñ ebhen böbhə bárem. Mbəñóket abénti. Aghati mǎbetok yi wu be, ‘Fú, dók áyák ndũ yěntiki mbay ane

áchí etək ne yěntiki nebhúét ane bo báchí are sət bachébhébhho twə ndü epa ne bhə. Twó ne babák ne bakem ne manémámik.’

²² Mmǒ betok arək atwó, arem ntá yi be, ‘Eta, nkə enyiyi ené óréme ke eket ébhíkí re jwi.’

²³ Etayi arem be, néne ‘Fú, dók, etək ndü babhí agho ne ndü babhí bebhi. Fíé betan bé bo mántwó bé eket epa énjwi.

²⁴ Diji ká be, yě mmu amət ndü bo abhen njambi ke bó ketwó, apú kwáy béghókóti enyiyi ndü epa eya-ne.’ ”

Menyiyi ebhen nkojo Yesu abhóhó ménem

(Mt 10.37, 38)

²⁵ Ngémtay bho béré kə ne Yesu. Ayibhiri mmúét arem ntá yap be,

²⁶ “Mbák mmu áyàn bébhak ne me apú kwáy bebhák nkojo wa mbák abhíkí kə me ánchá etayi ne máyi, ne ngərə ywi, ne bǒbhi, ne, bǒmayi abhen babhakanem ne abhen baghərə ne ankə me ancha ye chí mmúéré yi.

²⁷ Yě agha ane ábhíkí ka bepəkə eyi eko ankojo me apú kway bebhak nkojo wa.

²⁸ “Mbák mmu yweka áyàn bete eket egbo, pú áyambi anchəkə amik ankay, angə mbák nkáp ane yi ábhóhó akway ane yi áte eket anaŋa?

²⁹ Mbák abhíkí kə nǒ, ákwáy beghoko nebhúéréket ke yí kete eket ánánjá, ne bo abhen bághó yə mámbó béwáy yi be,

³⁰ ‘Ane abho bete eket ke echa yi menana.’

³¹ “Ne sénsət be mfə amət abhǒŋ batemé nenu nka byo (10, 000). Aperé rəŋ menu ne mfə ane ábhóhó batemé nenu nka esa, (20, 000) ákə yi? Pú áyambi

anchəkə, ankaysi sayri, mbák äkway menu ne mfə wu?

³² Ne mbák ángó bé betan ebhi bébhíki kway, äto bo ntá mfə wu mpok batemé nenu bhi babhæet nekə nesie be mánsókóri enyu ené bápú nu ne bati.”

³³ Yesu arem ye be, “Echí enyumət ne be mankem. Mbák mmu abhíki bhəŋ nti berə yěntiki enyiŋ ene yi ábhəŋó, apú kway bebhak nkoŋo wa.”

*Ngán ane ábhíki bhəŋ manyiŋti
(Mt 5.13; Mk 9.50)*

³⁴ Yesu arem be, “Ngán áchí eríti enyiŋ. Ke mbák ngán ábhíki pere bhəŋ manyiŋti mi, ná bákway beku wu ampet ambak eríti ngán?

³⁵ Enyü ngán wu apú pere rí ndü yěnyiŋ. Apú ri amik ne apu ri yě ndu befyə ndu ntó-takə ane báyan əmpóó anchye ntəbhé-píə. Bato wu to. Mmü ane áyan beghok antá batu angok sayri.”

15

*Aghəŋəmən ane aneme
(Mt 18.12-14)*

¹ Mpokófu, babhebhé nkábhénti ne bakü bebú bachak béré kap Yesu ndu beghok menyin ebhen yí átəŋ.

² Bökwə Fárisi ne batəŋ ebhé Mandem bábho ménywinti be, “Mónkwəne əsyəpti bö bebú, ne ənyiə te nenyié ne bhə.”

³ Eku Yesu atém bó nekay enen be:

⁴ “Sénsót be mmü yweka amət abhəŋ bəghəŋəmən besa betay. Mbák amət anem ebhi,

ǎkù yi? Pú ǎrò ané besa menwi nsem nekù ne anwi, andak beyañ awu ámòt kpát ambəñ wu?

⁵ Ne mbák aghə wu, ǎpəkə anyañə manki ne mañák,

⁶ ne mpok ane yi ágháká anywóp, ǎbhiñi mamæere bhi ne bakokosi bhi, angati bhə be, ‘Nák ká ne me mbənyuné, mbəñ ághónəmen wa ane ánémé nyaka.’ ”

⁷ Yesu arem ye be, “Nchí ghati bhe be nkúbhé enyu yə kě mañák ǎbhák amfay ntá Mandem ne bəángel ɛti mmű bebú amòt ane átíkínsem ndű bebú bhi encha bo besa menwi nsem nekù ne anwi abhen bákáysi be bachi chak besí Mandem ne ntí apú ane bó bátik nsem ndű bebú bhap.”

Ebhákó nkáp ene énémé

⁸ Yesu apət arem be, “Sénsót be ngərə amòt abhəñ bebhákó nkáp byó. Mbák ebhək émòt énem, ǎkù yi? Pú ǎdure erónó, ansət ketíní anyə eket enkem, ambyo sayri mbǎnkem kpate angó yó?

⁹ Ne mpok ághó yə ǎbhiñi mamæere ne bakokosi bhi, angati bhə be ‘Nák ká ne me mbənyune ngǒ ebhákó nkap ene eneme.’

¹⁰ Yesu arem ye be nchí ghati bhe be bəángel Mandem bábhəñ mañák ɛti mmű bebú amòt ane átíkínsem ndű bebú ebhi.”

Nekáy chi ne bǎbhi bati apay

¹¹ Ndu berəñ ambi Yesu arem be, “Mműfú abhəñ nyaka bǒ babhakanem bati apay.

¹² Ɛwak émót, ane mónkwen arem ntá etayi be, ‘Ɛta, chye awa ákóré menyin bé.’ Ɛtayap akərə menyin ebhi ntá yap bati apay.

13 Ansem mpäy manywəp, ane mónkwen anyokoti menyih ebhi apəkə arək etək échák nekə nesie. Aré achənti menyih ebhi menkem ndu ményie epǝ nepem.

14 Achəntí nókó yěntiki enyih, eremé nsay ékwén etək eyə enkem, arəp amə apay.

15 Ekə arək, abhat mməet ne mmǔ etək eyə amət. Ató yi be ándók, áne nókó bakók bhi amem nki ywi.

16 Are yán menyie nenyié bakók, ke yě mmu kechye yi enyih menyie.

17 Ke ásóré nókó nkaysi ne mməet yi arem be, ‘Ghó ká me-á, bakǔ betik etaya báchí awu mányìe nenyié mməet ngəknɡək, mándə nəkə mbək, nsay átwə way me fá!

18 Chəh mfá mpətnsem ntá Etaya ngati yi be, “Eta, nkə Mandem bebú, ne nkə wə bebú.

19 Mbíkí pere kway mmu ane bábhiŋi be móywe. Sət me chí mbə nkəbetik ywě amət.” ’

20 Afate abho bepətnsem ntá etayi. Ke ené yi abhəet nekə nesie, chi aghó yi ndu átwə. Ntínso nékém yi, afate, ajet arək akém yi abhenε.

21 Mmə arem ntá yi be, ‘Eta, nkə Mandem bebú, ne nkə wə bebú, ne mbíkí pere kwáy mmu ane bábhiŋi be móywe.’

22 Ke chi aghati bǝ-betok bhi be, ‘Twó ká ayak ne éwet ene erí échá mǎnsəbheri yi ne yə, mǎmfyé yi senəh ndǔ senəhǎwə, ne nkəwbhánya bekak.

23 Dók ye ká mǎnkem mósene mpəh mǎngwáy mǎnkə nenyié be sényié senkə manák,

24 mbənyune mówa-ne agǔ nyaka, ke něne apet achi nepém. Anem nyaka ke mpət ngə yí.’ Afǔ kě epa ébhó.

25 “Μποδκ γω, μόγwi ανε nsénsi abhak ebhi. Agháká nókó kekwót ne eket ndũ yi afu ebhi ápetnsem anywóp, aghók ndũ nkenkwet ne nebhén néchí anywóp.

26 Abhiñi mmǎbetok amət abhép yí be ‘Ntiki ndak áchí fá echəñ?’

27 Mmǎbetok wu aghati yí be ‘Mómáye apetnsem, ke etaye áway móseneé mpəñ mbənyuné apetnsem dok.’

28 Mǎmbi wu abénti, anisi bechwe anywóp. Chi afú arək are anik yí mməet be anchwe anywóp.

29 Ke akeme etayi chi be, ‘Yiñi, beyǎ mamié ανε ankem, nchí fá ne wə, nkə nəkə betik ntá ye mbə nsem. Yě ərem be yi, nkə kə, nke tan ntí. Yě nə, əbhíkí re chye me yě chi mómene bé nkə mǎñák ne maməere bha.

30 Ke mpok móγwe-ne mmu árəñó ányíe menyin ebhe ne baghəré-nekə ápérénsem, əwáy yi esenəmpəñ!’

31 Chi abhiñi ye yí arem be, ‘Mówa, əchí fá ne me mpodk nkem, ne yěntiki enyin eya, chí eye.

32 Əchí mbə erítí enyin be senkem epa éne, sénkú mañák, mbənyune mómáye ne agü nyaka ke néne achi nepém. Anem nyaka ke sépet seghə yi.’ ”

16

Yesu atém nekay betəñ enyü mmu ákwáy békə ne nkáp

1 Yesu apət arem ntá bakoño bhi be, “Mũnkáp amət achi nyaka. Abhón mǔbetik ανε ákem menyin ebhi menkem. Bo báháti yi be, mmǎ betik ywí wu áchəñti nkáp ywi.

2 Abhiñi mübetik wu arem be 'Ntiki ndak né ngoko éti ye? Dók twó mé ne bekáti ebhen ósíní yéntiki enyiyi eya aré. Ǫbhíkí pere kwáy békem menyiyi ebha.'

3 "Mmũ betik wu arem ne mmuet yi be, 'Chon nkũ yi? Mmuet ápú mé békũ betik betan betan, ne ntí ánwòp me meniyi meniyi.

4 Ebhíkí tat, arem be, néne ndíní enyiyi ene nchí kũ bé bo mánsiépti me amem beket ebhap mpok báferé me ndũ betik.'

5 Abhiñi bö barem abhen chi-betik ywi amot amot. Abhép ane mbi be, 'Yi ókè m chi-betik wa?'

6 Akeme yi be 'Babhaná bawet besa betay.' Mmũ betik wu aghati yi be, 'Ghó ekati barem eye, sot, wupsi, siñ babhan besa bepay nsem byo ndũ ené ekó ne.'

7 Abhép ye anefú be, 'Ǫkém ná?' Akeme be, 'Bebhá nchwi besa betay.' Mmũ betik wu achye yí ekati barem arem be, 'Sot, wupsí síñ bebhá nchwi besa menwi ndũ ene ekó.'

8 Chi-betik ywi ághó nókó bé arwó yi enyuyo, akaka yí bé yi abhon kénwán békáysi ndak. Echi tetep be bö mmiki ne bákũ menyiyi ebhap ne kenwan bácha enyũ bo Mandem bákũ ebhap."

9 Yesu arem be, "Kefó bakáp ne menyíní mmik kékway bétwó ne bebépti menyiyi ke nchí ghati bhe be, mánsót kó mánkũ bo mámbák mamuere bheka bé mpok kémáy, Mandem ánsot bhe ndũ bechókó bhi ebhen bébhíkí bhon ngwenti.

10 Mmũ ane ábhère bariep ndũ bǎru menyiyi, ábhère bariep mi ndũ beyǎ menyiyi. Ne mmu ane ápú bhære bariep ndũ bǎru menyiyi, apú bhære

bariɛp ndŭ bɛyǎ mɛnyɪŋ nkwo.

11 Mbák bǎbhíkí tɔŋ bɛ bǎbhùɛ bariɛp ndŭ baraká nkáp nɛ mɛnyɪŋí mmik, agha ákway bɛsiki ntí nɛ bɛ amfyɛ kɛfɔ bakáp ɛkɛn kɛbhiki bhɔŋ ngwɛnti amɔ yɛka?

12 Mbák bǎpú bhɛɛɛ bariɛp ndŭ mɛnyɪŋ ɛbhɛn báfyé amɔ yɛka, yɛ mmu apú kway bɛchye bhe mɛnyɪŋ ɛbhɛn bɛchi amfay?

13 Yɛ mɔbetok apu kwáy betok bachi batí apay ndɔŋ amɔt. Mbák ámbóŋ bachi bapay, ákɔŋ amɔt ancha anɛfú, mbák ɛpú nó, áchye kɛnókó ntá amɔt, ambyak anɛfu. Mmu apu kwáy betok Mandɛm antok nɔkɔ mɛnyɪŋ mmik.”

Mbɔk mɛnyɪŋ ɛbhɛn Yesu árémé

14 Yesu árém nókó mɛnyɪŋ ɛbhɛn, nkwo Fárisi bo bákónó nkáp tontó báɛɛ way yi.

15 Yesu aghati bɔ bɛ, “Bɛ bǎchí bo abhɛn bátɔŋ mmɛt bɛ bǎchi chak bɛsí bho. Kɛ Mandɛm arɪŋi bati yɛka. ɛnyɪŋ ɛné bo báyɪŋi bɛ ɛbhɔŋ mɛnwɔp chí ɛnyɪŋ ɛnɛ Mandɛm ápàp.”

16 Yesu apɛt arɛm bɛ, “Jɔn Njwiti ápɛɛɛ twɔ, bo bátɔŋ nyaka chi mɛnyɪŋ ɛbhɛn bɛchi amɛm basɪŋ Moses nɛ amɛn baremé kɛpɪnti. Basɪŋí mɔ kɛ bo bákòŋo nyaka. Jɔn átwó nókó, bǎbho bɛghati bho Mbok Ndíndí ɛti Kɛfɔ Mandɛm, nɛ yɛntiki mmu arɛ nu bɛchwe arɛ nɛ bɛtaŋ.

17 Kɛ ɛchi wikirik bɛ mfay ámfúét, mmik amfɛt, ɛcha bɛ mandú ɛnyɪŋ ndŭ basɪŋ amɛn Moses nɛ amɛn baremé kɛpɪnti áném.

18 Ἐχὶ γε βε, γῆntíkí mmu anε áró ngoré ywi ndü nebhay, akwëñ berwəp. Ne mmü anε ábháy ngoré anε nném áró ndü nebhay, akwëñ nkwo berwəp.”

Nekáy mǔnkáp ne Lásárəs

19 Yesu atém nekay ενέν βε, “Mǔnkáp amət achi nyaka anε afyé nden beyă nkáp, anyie nəkə epa yῆntíkí nywəp.

20 Nchébhému amət achí nyaka. Aka nyén βε Lásárəs. Báre bhεε yi ndü nyübha mǔnkáp wu mpoknkem. Mmεet yi ajwi ne befεet.

21 Abhón ekwak menyie yῆ chi bechəkoti ebhen békwènti amik mpok mǔnkáp anyie nenyie. Enyih echak abhak βε mmú mǔnkáp éré rəñ éniñi nəkə befεet ebhi.

22 Ansem mpok, nchébhému wu agú, bəángel Mandem basət yi barək amfay, bákε yi achəkə kekwoτ ne Abraham. Mǔnkáp agú nkwo, bábhéme yi.

23 Arək etəkó bawú, abhak ndü beyă esəñori aré. Ayón nókó amik amfay, aghó Abraham nekə nesie ne Lásárəs abhak yí nepaká mmεet.

24 Mǔnkáp wu akók γε arem βε, ‘Eta, Abraham, ghə me ntínso. Tó Lásárəs ántáp senəñ awə ndü manyiep antwə ankwene me nti mandú. Nchí ndü beyă esəñori amem ngó-ne.’

25 Ke Abraham akeme yi chi βε, ‘Mówa, ké ghəkəntík βε mpok əchí awu amik, əbhón nyaka berítí menyih ενέ Lásárəs ábhónó chí bebéptí menyih. Ke néne yí achí sayri fá ενέ wə əchí ndü nenyíé ámén.

26 Diñí nkwo βε, ερεμέ nepi nékəre bhese enyuné, yῆ mmu apu kway befú fá ampe antwə ntá yeka; ne

yě mmu apú kway beɔ ebhě yeká, ampé ántwó fá ntá yeɛe.’

²⁷ Mũnkáp wu arem be, ‘Eta Abraham, níkmæet tó ye Lásárɔs ndũ nneréket etaya.

²⁸ Mbõñ bõmaya batí atay. Ghatí yi ándók ánsenti bhɔ be báké twɔ nkwó ndũ nebhæét nenyié ámén ane.’

²⁹ Ke Abraham akeme yi chí be ‘Bõmaye babhɔñ basin Moses ne amen baremé kep̃inti. Mángók menyin ebhen basiní mɔ ághàti bhɔ.’

³⁰ Arem ntá Abraham be, ‘Æ Eta Abraham, eyɔ ébhíkí kway. Mbák mmu amɔt ane ánánjá ágú ámpétnsem angati bhɔ, chɔñ mántiknsem ndũ bebú bhap.’

³¹ Abraham aghati ye yi be, ‘Mbák bõmaye babhíkí ka beghok menyin ebhen bechi amem basin Moses ne amen baremé kep̃inti, nɔ bápú kway beghok ye chi mmu ane ánánjá ágú ke ápetnsem ntá yap.’ ”

17

*Sɔt ka mpok be mmu áké kɛ ntí ankwen ndũ bebú
(Mt 18.6, 7, 21, 22; Mk 9.42)*

¹ Yesu abho béghàti bakonɔ bhi be, “Mamɔ ane átèn bo ndũ bebú apú nók bétwɔ. Ke chɔñ émbep éntcha ntá mmú ane ákè mamɔ ántwó ntá bho!

² Echí sáyri ntá mmu wu be mánsɔt ntay negho mánsɔt emi eyi, mámese yí amem manyu echa yi bebhak nepém ankɛ mmũ amɔt ane ánókó Mandem ankwen ndũ bebú.

³ Sɔt ka mpok! Mbák mómaye ánkɛ wɔ bebú, ghatí yi bé ándó epin eyɔ. Mbák atiknsem ndũ bebú bhi, fonorí yi.

4 Νε mbák akε wə bebú ndəη tándrámət ndŭ εwak ne yěntiki ndəη antwó, anik wə mmæet be, ‘Eta fonjóri mé,’ əbhəη béfónjóri yi.”

Nεka nébhəη betəη

5 Bǒnto Yesu barem ntá yi be, “Acha, kwak bé neka eneεe néntáη nendək ambi.”

6 Acha akεme bhə be, “Mbə bǎbhəη neka ne Mandem enén néchí yě chi níηíníηí mbə mósepeem ane enək éne bǎbhíηi be *móstat, mbε bǎkway béghati enək ene be, ‘Fǎ fá ne bakanj dók tē awu amem manyu’, ne yó éngok be.”

Betik ebhen mübetok Yesu

7 Yesu arək ambi betəη. Areμ be, “Sénsót be mmŭ yweka amət abhəη mübetik ane áchí ebhi ákə betik, yě chí ndu bebhábhəri bǎghónəmén, yě chí ndu békwanj mbanj. Mbák afŭ ebhi apetnsem anywóp, wə chi-betik ywi əghati yi be, ‘Twó chəkó amik nyie nenyié’?”

8 Pú əghati yi chí be, ‘Dók wupsi nden, kε nenyié twə ne nə. Nnáj nnyié nnájá, ónsət ene ənyie’?”

9 Mbák akε mbə enyu óghátí yi əpú kwáy bekaka yi be, ‘Okε a’ mbənyune akε chí betik ebhen yi ábhónj bεkε.

10 Embák ye enyumət ne bhe. Mǎnáj mǎnkε betik menkem ebhen bǎchyé bhe, bǎbhəη berem chí be, ‘Séchí chí bǒ betok, yě ndak áchák ápú. Séká chí enyíη ene sébhónj békε.’ ”

Yesu abú bǒ ebhanákwa bati byo

11 Ndu Yesu ákə berəη Yerúsalem, are fúét ndŭ ndyerebhi Samária ne Gálili.

12 Nεchwe áchwè amem mótok amot, bð ebhanákwa bati byo bághó yi ndu átwò, báte, kerón kékwót ne yí.

13 Bábho bebik mándeme nòkò bé, “Yesu, Eta, ghó bhesε ntínso.”

14 Yesu ághó nókó bhò, aghati bhò be, “Dók ká ntá bachiákap Mandem be mánychák bhe.” Ené báròh, ebhanákwa yap émay.

15 Mmu wap amot ághó nókó bé atan, abho bepetnsem ntá Yesu ambiti nòkò Mandem ne eyòh amfay.

16 Agháká nókó besí Yesu, akwén yi bekak ankaka nòkò yi. Efákári be mmü wu achí chi mmu Samária.

17 Yesu arem ye be, “Pú bð bati byo ke mbúú? Abhénéfú bati nénénamot báchí fá?”

18 Ndiere kenkò ne aywintí ke ápérénssem bebiti Mandem-é?”

19 Yesu aghati ye mmu wu be, “Faté, dók ebhak eyε. Neka enén òbhòhò ne me nékε òtan.”

Netwó Kefò Mandem

(Mt 24.23-28, 37-41)

20 Nywòp némot, mbòk bðnkwò Fárisi bábhep Yesu be, “Ntíkí mpok Mandem ábhák ne bo fá amik mbò Mfò wap?” Akeme bhò be, “Yé erih épú ene étòh be Mandem abho békem bo mbò Mfò wap.

21 Ne yé mmú apú kwáy berem yé be, ‘Ghó ká Mandem fa ne bho mbò Mfò wap!’ Dìhí ká be Mandem anán achi Mfò ndü nkwò ywεka.” *

22 Yesu arem ye ntá bakoηò bhi be, “Mpok átwò ane bábhòh chòh ekwak bebhak ne Me Mmu mfú

* **17:21** Ekway bebhak nkwo be: Kefò Mandem kénán kéchi amem batí ayεka.

ntá Mandem yě chi ndü nywəp nemət ke be kebħəŋ mbi.

²³ Mpók yə, chəŋ bo mámbak abħen bághàti bhe be, ‘Ghó ká yi awu!’ Báchák mandem be, ‘Ghó ká yi fá!’ Mbák mǎngók nə, bǎké rəŋ, bǎké bho békoŋo bhə.

²⁴ Mbə enyü miámianə ákət angəə, befu ebhókó nebu émət beghaka échák, nó kě ébhóŋó bebhak mpok Me Mmu mfú ntá Mandem nchí twə.

²⁵ Ke yí abħəŋ beyambi angó beyǎ esəŋəri ne mkpáká bho abħen echəŋ mámbyak yí, ke antwó.

²⁶ Mbə enyu éfákári nyaka mpok Nóa, nó kě éfákari chəŋ ke Mmu ane áfú ntá Mandem ambesi.

²⁷ Bo mányìè nyaka mányù nəkə, abħen bábhày bagħərəé mámbay nəkə, ne abhén bátòk bhə mántoko nəkə kpatə nywəp enen Nóa áchwé amem áchwí, ne manyiəp átwó akuti mmik awáy bð mankem.

²⁸ Chəŋ émbak nkwó mbə enyü echi nyaka mpok Lət. Bo mányìè nyaka ne mányu nəkə. Bákù nyaka menyiŋ ne abħen béti mánti nəkə menyiŋ ebhap. Mbək bákwanə nyaka enyíé, abhénéfú mánte nəkə bekət.

²⁹ Ke ndü nkúbhé nywəp enén Lət afa etək Sódóm, Mandem akə ngó áfú amfay ne ekem mbə batay ane ádu, ane mbə manyiəp, ásəŋ bə mankem.

³⁰ Nó ke ébhàk chəŋ ne bo mpok Mmu ane áfú ntá Mandem ábhəsi.

³¹ “Ewak eyə, ébhák enyumət ne mmu ane achi amfäy ekət. Aké rəŋ kpík anywóp be ampəkə menyiŋ ke ambəe. Enyumət ne mmu ane achi ebhi. Aké rem bé əpetnsem anywóp ansət yənyiŋ.

³² Bǎké ghəkəntik enyiŋ ene éfákári nyaka ne

ngoré Lot.

³³ Mmũ ane áyàḥ bεpεμε mmuεt, chɔḥ aném nepém eni. Ke yé agha ane áká ménem nepém eni éti ya, chɔḥ ambóḥ nó.

³⁴ Nchí ghati bhe bε, ndũ mpok yɔ ane mēpetnsem, bõ bati apay bákway bebhuε ndũ bekók mémɔt, mánsɔt amɔt mandɔk ne yí, mándɔ anefu.

³⁵ Baghoré bati apay bákway bebhak ndũ ntay nemɔt mánkɔk nɔkɔ nchwi, mánsɔt amɔt mándɔk ne yí, mándɔ anefú.”

³⁶ [Bõ bati apay bákway bebhak ebhi, mánsɔt amɔt, mándɔ anefú.]

³⁷ Bakonɔ Yesu bábhép yi bε, “Acha, menyih ebhén béfákari chɔḥ fá?” Yesu arem bε, “Nεbhuet ane egú-nnya echi, aré kě kenεn eken kényiè begú nnya kéchemε.”

18

Nekáy kénkwésé ne ntaḥá manyé

¹ Yesu atém nekay enénéfú ntá bakonɔ bhi ndu betɔḥ bhɔ bε, bábhɔḥ menikmuεt ntá Mandem mpoknkem, keferε ntí are.

² Arem bε, “Ntaḥá-manyé amɔt achi nyaka etɔkɔfú, Mandem yi ke chyε kenókó, ntí nkwă yi kebhɔḥ mpok ne yí.

³ Kénkwésé amɔt abhak nkwó etɔk eyɔ. Are rɔḥ ntá ntaḥá manyé wu anik nɔkɔ yí mmuεt bε, ‘Eta, táḥ manyé ya sayri ferε me amó mũmpap awa.’

⁴ Ndũ nεbhɔnet, ntaḥá manyé wu kefyé ntí. Ke ansem mpok, achɔkɔ díí arem ne mmuεt yi bε,

‘Yëndu mpú chyε Mandem kenókó, ne mbíkí bhəŋ mpok ne nti nkwă,

⁵ ke ndu móngoré-ne árəŋ chi ambi bechye me esəŋəri, chəŋ ntán manyé yi sayri nchyé yi. Mbák épú nó, apú sebhε me ante amik.’ ”

⁶ Yesu Acha arem ye be, “Băghok nə enyiyi ene ntaŋá manyé ane apú chak árémé?”

⁷ Mbák mmu mbə yi äkwáy nyaka békwak móngoré wu, Mandem ke apu kway bekwak bo abhen yi áyábhé mbák báđi kebə ntá yi bëti ne ngósí? Akway béchəŋti mpok ke ankwak bhə?

⁸ Nchí ghati bhe be, chəŋ Mandem amkrót manyé áyák anchye böbhi. Ke mpok Mmu ane áfú ntá Mandem ápérénsem, chəŋ angó bo abhen bábhəŋó neka ne Mandem fá amikí?”

Yesu atém nekăy mŭnkwə Fărisi ne mbebhé nkabhénti

⁹ Yesu atém nekay enénéfú ntá bo abhen bakaysi nyaka be bachi chak besí Mandem, mámbiyaka nəkə bo bachak.

¹⁰ Yi be, “Bo bati apay bəŋəŋ nyaka menikmæt amem ekerákap Mandem. Amət abhak mŭnkwə Fărisi, anefú abhak mbebhé nkabhénti.

¹¹ Mŭnkwə Fărisi ate eyi ebhak anik mmæt be, ‘Mandem, nkáká wó be mpú mbə bo bächák abhen bachi baghép, bakă bebá, ne bakwené berwəp. Nkáká wə be mpú mbə yě chí mbebhé nkabhénti ane áté nó awu.

¹² Nchí bhak ndŭ netarénsay ndəŋ épáy ndu sónde amət. Ne ndŭ menyiyi ebha menkem nchí chyε ndu amət amfay baru byo mbə akap ntá ye.’

13 Ke mbebhé nkabhénti ate nekə nesie. Ntí, yi ke yon amfay, ne adep awó anti arem be, ‘Eta Mandem, nchí mmü bebá. Ghó me ntínso!’

14 Nchí ghati bhe be Mandem ásót nyaka be mbebhé nkabhénti wu achí chak besí bhi. Ekebhák nə ne münkwə Fárisi mbənyuné Mandem ásəpti yéntiki mmu ane áyòŋ mmuet, ke ákòsi yě agha ane ásəpti mmuet amik.”

Yesu ayét mǎmbə

(Mt 19.13-15; Mk 10.13-16)

15 Bofú básót bəbhap bārók ntá Yesu ne bhə be yi anyanə bə amə anti anjet bhə. Baghəkó bhi bágghó nókó nə, bábho besáyti bhə be báké kə nə.

16 Ke Yesu abhiŋi bəbhə ne bəbhap. Ne ntá baghəkó bhi arem be, “Dǎ ká mǎmbə mántwə ntá ya, báké chyet bə mbi mbənyune bə abhen bachi mbə bhó kě Mandem abhak Mfə wap.”

17 Diŋí ká be, mbák mmu abhíkí rə Mandem ankem yi mbə mónkwen apú kway bebhak ndü mpäy bo abhen Mandem achi Mfə wap wáwák.

Münkáp

(Mt 19.16-30; Mk 10.17-31)

18 Ewak émət, münti bo Israel abhép Yesu be, “Ntəŋ, wə mmü ndíndí, chəŋ nkə yi ke mbəŋ nepém enén nebhiiki bhəŋ ngwenti?”

19 Yesu akeme yí be, “Ndaká yí óbhíŋi me be mmü ndíndí? Mmü ndíndí apú. Mandem aywinti ke achi Mmü ndíndí.

20 Ōriŋi bebhe Mandem. Bérəm be, ‘Ōké kwen berwəp. Ōké wáy mmu. Ōké ghep. Ōké te ntísie ákwáré. Chiě máyε ne etayε kenókó.’ ”

21 Mmũ wu árem bé “Nnán nchí bhæere bebhé ebhen menkem.”

22 Yesu ághókó nókó nó, arem ntá yi be, “Èrɔp enyiyi émat ené óbhíkí re ka. Dók tí menyiyi ebhe menkem, chyě nkáp ntá bachébhébo. Mbák ónká nɔ, chɔŋ ómbóŋ kefɔ menyiyi amfay. Ɔntwó ye ɔnkoŋo me. Ne chɔŋ ómbóŋ kefɔ menyiyi awũ amfay.”

23 Aghókó nókó nó, arɔp, arɔbhe rónérón mbɔnyune abhɔŋ nyaka beyă menyiyi.

24 Yesu ayiyi yí, arem be, “Èbèmet tontó be mũnkáp anka Mandem ambak Mfɔ ywi.

25 Èchí wikirik be mpɔŋɔ baso ámfuét ndũ mbok mbíábbhan écha mũnkáp béka Mandem ambak Mfɔ ywi.”

26 Bo abhen baghoko beyɔŋ ebhɔ bábhép Yesu be, “Agha ákwáy ye bebhɔŋ nepém enen nébhíkí bhɔŋ ngwenti?”

27 Yesu akeme bhɔ be, “Enyiyi ené écha nkwăŋwan, épú cha Mandem.”

28 Píta asá eyɔŋ arem be, “Yiyí, séró menyiyi menkem sékòŋo wɔ.”

29 Yesu aghati bhɔ be, nchí ghati bhe be, “Mmũ ane áró yě eket, yě ngɔré, yě bɔmayi, yě etayi ne máyi, ne yě bɔbhi eti Kefɔ Mandem,

30 Mandem áchye chɔŋ yi menyiyi ebhen beyă becha ebhen yi aneme fá amik. Ne chɔŋ ambóŋ nepém enen nébhíkí bhɔŋ ngwenti ndũ mmik nkɔ.”

Yesu arem ndɔŋ ené éjwí érát bé chɔŋ mángwáy yi (Mt 20.17-19; Mk 10.32-34)

31 Ètat nókó, Yesu asɔt baghókó bhi bati byo ne apay nepak. Abho bégháti bhɔ be, “Ghók ká! Sérɔŋ

nə chí Yerúsalem, ne aré, chəŋ yěntiki enyih ene baremé kep̄inti Mandem básíní ěti Mmu ane áfú ntá Mandem émfakari.

³² Chəŋ mánkém yi mámfye amó böbati abhen bápu bo Israel, mánjókó yi, ne mánsəkəti yí, ne mámpati yi batié amuet.

³³ Chəŋ mándén yi ne ekpa, ne mángwáy yi. Ke égháká nókó manywəp arət, ampətnsem ndü nepém.”

³⁴ Ke baghək Yesu keiwimem yě chi ndü enyih émət ndü ebhen yi árémé. Bébhak bhésé bhésé ntá yap ne bó kekém enyih ene yi areme.

*Yesu abú nnémámík etək Jeríko
(Mt 20.29-34; Mk 10.46-52)*

³⁵ Mpok Yesu aghaka kekəwət ne Jeríko, nnémámík amət abhak nepak mbi chókó, anihí nəkə meníní.

³⁶ Aghókó nókó ndü beyä bó báfuèt, abhép enyih ene éfàkari.

³⁷ Bágháti yi be, “Yesu ane Násáret ke áfuèt.”

³⁸ Abho ye bébík be, “Yesu! Mmǝ Mfǝ Debhít! Ghó mé ntínso!”

³⁹ Bo abhen bárəŋ ambi béré sayti yi be ánychókó kpák; ke akpik are bik ne eyəŋ etəŋetəŋ be, “Mmǝ Mfǝ Debhít! Ghó mé ntínso!”

⁴⁰ Yesu áte, achye eyəŋ be mántwó ne yi. Bátwó nókó kékwót ne yi, Yesu abhép yi be,

⁴¹ “Ųyán mǝnká wə yi?” Akeme Yesu be, “Acha, nchí yaŋ mpət ngə mbaŋ.”

⁴² Yesu arem ye ntá yi be, “Ghó mbaŋ. Neka enén əbhəŋə ne me nékə ətaŋ.”

⁴³ Témte wu, abho begho mban! Ne abho bekoŋo Yesu, ambiti noko Mandem. Bo mankem bagho noko no, babho bebiti nkwɔ Mandem.

19

Yesu ne Sakio

¹ Yesu achwe etok Jeriko are ko befaet.

² Mmu amot abhak are ane aka nnyen be Sakio. Abhak munti babhebe nkabenti. Abhona beya nkap.

³ Arini noko be Yesu afaet, abho beyan mbi be anga enyū mmu Yesu achi, ke eti kembin eki ne beya bo, yi kekway begho yi.

⁴ Ajet arak ambi, ako amfay enok ene babinji be Sikaṁo ndu mbi ane Yesu ako are ndu ayana begho yi.

⁵ Yesu aghaka noko are, ayon amik amfay aghati Sakio be, “Sakio, sep twa ayak. Mban bebhak eket eye echon.”

⁶ Sakio asep amik ayak, anak Yesu eket yi ne beya manak.

⁷ Bo bagho noko ndu Yesu aron ndu eket Sakio, bare nywinti mandeme noko be, “Yesu aron bebhak kenko amem eket nka bebua.”

⁸ Ene Yesu ne Sakio bachi anywor, Sakio afate arem nata Yesu be, “Acha, ghok, chon nore menyin ebha ndu baru apay, nchye ndu amot nata bachebe bho. Ne mbak nsot enyini mmu ndu mangwa, chon nkeme yo ndon enwi.”

⁹ Yesu arem nata yi be, “Echon, Mandem apeme wa ne efo eye enkem mbonyune wa nkwa ochi ebharem Abraham ane Mandem abhona bepeme.

10 Νε Με Μμου mfú ntá Mandem ntwò béyáŋ ne bépéme chi bo abhen manémé ebhi.”

Yesu atém nekāy mmu ane arò bakǎ betik abhi ne nkáp

(Mt 25.14-30)

11 Ενέ bo bághòk menyin ebhen Yesu árèm, aròk ambi betem nekay nechak. Ntí abhak be, anán agháká nyaka kekwoṭ ne Yerúsalem, ne bo bákàysi nyaka be Kefò Mandem kétwò fá amik mandú mpok.

12 Yesu aghati ye bhò be, “Nném mmu amòt aró nyaka etòk yi aròk etòk échák nekò nesie bé mánkú yí mfò ntá bòbhi ke ampètnsem.

13 Apére ròn, abhinjì bakǎ betik abhi bati byo. Achye yěntiki mmu wap ebhá nkáp, arem be ‘Kò nókó ká esie ne nkáp wu kpátè mpòk neperénsem ená.’

14 Arò ye are ròn. Ke bð etòk yi bápap nyaka yi. Bátó ye bo be mándók mángátí mfò ngo be ‘Acha, sébhíkí yan mmũ-ne ambák mfò ywese.’

15 Yě nò, neròn yi arònò bákú yí mfò. Apéré nókó nsem etòk yi, abhinjì bð betik abhen yi achye nyaka nkáp be mántwó yi angò nsay ane bábhónó.

16 Ane mbi aròk aghatí yí be, ‘Acha, mbòn nsáy bebhá nkáp byo amfay ebha émot ene óchyé me.’

17 Mfò wu arem ntá yi be, ‘Oku sayri, òhí erítí nkubetik! Těndu ótónó ndũ mandú enyin be òbhàre bariɛp, mēchyè wò betan bekem betòk byo.’

18 Ane ájwí bati apay atwó arem be, ‘Acha, mbòn nsay bebhá nkáp betay amfay ebha émot ene óchyé me.’

19 Mfɔ arem ntá nkɛbetik wu be, ‘Měchyè wɔ betan bèkém betok begho betay.’

20 Nkɛ betik achák atwɔ arem be, ‘Acha, ghó ebhá nkáp eyɛ. Nnɛp nyaka wu ndü ebhókónden mbeɛɛ. Mbíkí kɛ enyiŋ ne wu.

21 Mbɔŋ nyaka bechăy mbɔnyune ɔchí mmu mbeápak. Enyiŋ épú eyɛ, ɔsɔresɔt. Ne ɔghèmm enyiŋ ené ɔbhíkí pi.’

22 Mfɔ wu aghati yi be ‘Wɔ nkɛbetik mbúmbɛ, eyɔŋnyu ye éway wɔ! Ɔríní bé nchí mmu mbeápak. Ɔríní bé nchí sɔt ené épú eya, ne nchí ghem ené mbíkí pi, pú nó?

23 Kɛ ndak yi ɔbhíkí fyé nkáp awa amem ekerénkap? Mbɔ ɔkɛ nɔ, mbú ndu ntwó né, mbíkí sɔt wú ne nsáy?’

24 Aghátí ye bo abhen báchí are téé be, ‘Sɔt ka ebhá nkáp eyí yɔ mănchye ntá mmu ane ábhónó bebhə byo.’

25 Bárém ntá yi be, ‘Acha, pú yi abhəŋ bebhə byo?’

26 Mfɔ wu akeme be, ‘Nchí ghati bhe be, mmu ane ábhónó, báchye yi échák. Kɛ ane ábhíkí bhəŋ, básɔt ntá yi yě chí mandú ane yi ábhónó.

27 Ne mbák chí bɔmpap abha bhen, abhen bábhíkí yan nyaka be mbák mfɔ wap, twó ká ne bhə fá, mǎngwáy bhó besí bha.’ ”

Yesu achwe Yerúsalem mbɔ mmu ane anu ansɔt awónem

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Yesu átém nókó bhó nekay ενεν, arək ambi békə berəη Yerúsalem, yi abhak ambi, bo abhen báchi ne yi mankoηo nəkə ansem.

29 Agháká nókó kékwoť bōbetək Betfáγε ne Bétani, ndŭ Njie Menək *Olif, ató baghəkó bhi bati apay ambi.

30 Aghati bhə be, “Dók ká ndŭ mótoκ ane achi afə ambi. Nəchwe ane bəchwe are chəη mángo mó mpəηə batu sesét, ane yě mmu abhiki re kə ne yó. Kanarí ká twə me ne yó.

31 Mbák mmú ámbép be ntí ane bākəηari yó, ghati ka yí be, ‘Acha ke áyàη yə.’ ”

32 Bō abhen yi átó, bárók, bágħó yěntiki enyīη mbə enyŭ yi aghati bhə.

33 Ené bākəηari mómpəηə batu wu, bō abhen babhəηə yə, bábhép bhə be, “Ndaká yí bākəηari mómpəηə batu wu?”

34 Bákémε be, “Acha áyàη yə.”

35 Bárók ye ne yə ntá Yesu. Básót nden ené mfäyməet eyap basəbheri mómpəηə batu wu, bákwoák yi achəkə amfay.

36 Ne ndŭ yi ákə árəη, bo béré sət ndené mfäyməet eyap mángay nəkə ambi be mómpəηə batu wu ankə amfay.

37 Agháká nókó kékwoť ne nebħəet ane mbi árə Njie Menək Olif ásəp Yerúsalem, ngémtáy bakoηo bhi bábħó meηák, mámbiti nəkə Mandem ne eyəη amfay ěti menyīηí maknkay menkem ebhen bó bágħó.

38 Mándemε nəkə be, “Mandem ánjét mmu ane átwə ndŭ nnyén Acha! Mandem Mfay ke áchyè kpák. Sénchíε yí kenókó!”

39 Mbək bōnkwo Fárisi abhen báchí ndũ ngémtáy bo bhə, bárém ntá Yesu be, “Ntəŋ, sáy bakoŋo bhe mánychəkə kpák.”

40 Yesu akeme bhə be, “Nchí ghati bhe be yě mbú mánychəkə chí kpák, batay ábik ambiti Mandem.”

Yesu adi ɛti Yerusalem

41 Yesu ágháká kékwót ne Yerusalem, aghó etək, adi kebho ndũ ntínso nékem yi ne Yerusalem,

42 andeme nəkə be, “Mbə be bāríní yě chí echəŋ, menyin ebhen békù bo mámbón kpák, mbú éri-e! Ke néne, bechi bhese bhese nta yeka ne bəpú ghə bhə.

43 Mpok átwò ane bōmpap abheka bátwò mánpap be, mántep nkók ankap etək yeka, mánchet bhe bebhě menkem.

44 Ne mánychwe mánaŋa bhe ne bōbheka mankem, mámokoti etək enkem enyuné yě ntay népú rəp amfáy nti. Chəŋ émfakari nə, mbənyuné bəbyak Mandem mpok yi átwò bépéme bhe.”

Yesu achwe ekerákap Mandem abók bakōsie (Mt 21.12-17; Mk 11.15-19; Jn 2.13-22)

45 Yesu arək achwe amem ekerákap Mandem abho bebok bō abhen bákò esié amem,

46 ambe nəkə ne bhə be, “Ekáti Mandem érəm bé Mandem arem be, ‘Eket eya ébhəŋ bebhak chi ekeré neníkímæt’, ke bəyíbhírí yó érəp chi eket ené baghép bábhèse are!”

47 Yesu are rón yə antəŋ nəkə bo amem ekerákap Mandem, yěntiki nywəp. Bōbati bachiákap Mandem, ne batəŋ ebhé Moses, ne bōbati etək bachak báre yáŋ mbi beway yi.

48 Ƙε bó ƙεbhǒŋ mbi mbɔnyuné bo manƙem bábhǒŋ nyaka ɛkwak béghok menyiŋ menƙem ɛbhen Yesu árèm.

20

*Bábhép Yesu ɛbhak ɛnɛ betan ɛbhi béfú
(Mt 21.23-27; Mk 11.27-33)*

¹ Ƙwak émɔt, ɛné Yesu átòŋ bo amem ɛkeráƙap Mandem angati nɔkɔ bhɔ Mbok Ndíndí, bǒbati bachiáƙap Mandem nɛ batan ɛbhé Mandem nɛ bǒbati ɛtɔk bárók ntá yi,

² barɛm bɛ, “Ghati bhɛɛ, ntiki betan óbhǒŋó beƙɔ menyiŋ ɛbhen né ókà? Agha áchyé wɔ betan ɛbhɔ?”

³ Yesu akɛmɛ bhɔ bɛ, “Mɛ nkwo mbǒŋ enyiŋ bebhɛp bɛ. Ghati ƙá mɛ.

⁴ Betan ɛbhen Jǒn ábhǒŋó nyaka ndu bejwiti bhɔ, béfú chi ntá Mandem ƙɛ ntá nkwǎ?”

⁵ Báre ƙɛm epáítí nɛ batí bɛ, “Chɔŋ séndɛm bɛ yi? Mbák séndɛm bɛ betan ɛbhen Jǒn béfú nyaka ntá Mandem, ábhép bhɛɛ bɛ, ‘Ƙɛ ndaká yi bábhíkí noko eyɔŋ eyi?’

⁶ Nɛ mbák séndém bɛ, ‘Béfú nyaka ntá nkwǎ’, bǒ manƙem bátɛmti bhɛɛ nɛ batay mangway, mbɔnyunɛ bó manƙem mánóko sayri bɛ Jǒn achi nyaka ndɛmɛƙɛpínti Mandem.”

⁷ Ƙɛkɛ bakɛmɛ Yesu bɛ, “Sébhíkí riŋi.”

⁸ Nɛ Yesu aghati bhɔ bɛ, “Mɛnkwó mpú ghati yɛ be mmu anɛ áchyé mé betan beƙɔ menyiŋ ɛbhen né mǔkà.”

*Yesu atém nekǎy bakǎ betik nɛ mbɔŋnki
(Mt 21.33-46; Mk 12.1-12)*

9 Yesu abho ye bétem bə nekay nechak be, “Mmũfú achi nyaka. Ati nki api menək vain are. Afyé bo are, be mánkə betik mankəre nsáy ne yi. Arə ye arək nekə enen yi átàt, etək echak.

10 Mpok bekək kepem énak ákwáy nókó, mbəñónki ató bakă betik abhi bachak be mándók mánsót aywi ákóré mbwət. Ke bđ betik bhə kechye. Bákém yi baden, bábók, apetnsem amó amə.

11 Mbəñónki ató mǔbetok achak. Bákém awu nkwó baden, báchyé yi ntiánwóp, bábók apetnsem amó apay.

12 Ató mmǔbetok ane ajwi bati arat. Bádén, báfyé befuet amuet, bábók, afú arək.

13 Ekə mbəñónki wu arem ne mmuet eyi be, ‘Chəñ nkə ná? Chəñ ntó mbđñ mmǔnti wa. Yé yí, bábhəñ béchyé yi kenókó.’

14 Ke bakă betik bághó nókó yi, bábhó berem ne bati be, ‘Yiñí mbđñ móywi né, ne yí kě ábhəñó ményié newú etayi. Twó ká senkem yi séngwáy bé etayi ánánj ángú, menyij ebhi méndəp chi ebhesé.’

15 Móywi wu áchwé nókó amem nki, bákém yi baya báfú amem nki ne yi, barək baway.” Yesu átém nókó nekay enen, abhép bó be, “Bákaysi be chəñ mbəñónki wu ankə yi ntá bđbhə?

16 Chəñ antwó angway bhə, anchye nki wu ntá bo bachak.” Bághókó nókó nə, babho berem be, “Mandem ake ka!”

17 Yesu ayijə bhə đji, abhep be, “Ntí basijí amen achi be yi? Basijí amen árəm be:

‘Nkúbhé ntay enen batėket báguébhé bé nébhíki ri, nó ke néróbhé ntay enen nékémé eket nechá batay áchák ankem.’

18 Yěntiki mmu ane akwene ndũ ntay enen, äšiepti ndũ mbiñ, ne mmu ane ntay enen nekwené yi amæet, néchòkoti yi.”

Bábhép Yesu ěti nkábhénti ndu báyañ yi ankwén anyu

(Mt 22.15-22; Mk 12.13-17)

19 Yesu atem nòkò nekay enen, batòñ ebhé Mandem ne bõbati bachiäkap Mandem bárñi be atem nekay enò chi ěti yap. Báre yañ bekem yi, ke báchàý bo abhen báchi are.

20 Bárók ye ambi beyañ mbi bekem yi. Bátó baghokotí kepi ntá yi be mánkòt ngepti be bachi bõ tetep. Ke bárõñ nyaka chi be mámbébhé nókó yi menyìñ kpát ankwén anyu, ankwén ndũ ntá yap be mansòt yi manto ntá Góbbhanò Rom mmũ betañ menkem bechi yi amò.

21 Baghokotí kepi bhò bárõñó nókó ntá Yesu, babhép yi be, “Ntòñ, sérìñí bé menyìñ ebhen órèm ne ótòñ bechi chak. Sérìñí bé òpú yìñi mmu ndũ besí óncháy yi, ke ótòñ tetep ěti menyìñ ebhen Mandem áyañ bo mánkũ.

22 Ghatí bhese, ebhé yese eka be sénchié nkábhénti ntá Mfò Rom ke ébhíkí ka?”

23 Yesu arìñi bapu map, arem ntá yap be,

24 “Tòñ ká me ebhókó nkap.” Bátòñ nókó yi abhép bhò be, “Ntí ághá né aré? Ne nnyén chí enen ághá?” Bákéme yi be, “Chí ntí Sísa, Mfò Rom. Ne nnyén, chí eni.”

25 Yesu arem be, “Chié yé ka nta Mfò Rom yěntiki enyìñ ene echì eyi, mánchye ntá Mandem yěntiki enyìñ ene echì ene Mandem.”

26 Bághókó nókó enyíḡ ene Yesu areme, bápóp! Bó kebhəḡ yěnyíḡ ndũ enyíḡ ene yi árémé, ene ékà yi ankwen anyu be bə mánkém yi besí bho. Bárəp kpákpákpak.

*Enyíḡ bábhébhé Yesu ɛti neperénsem ndũ nepém
(Mt 22.23-33; Mk 12.18-27)*

27 Mbək bōnkwə Sádusi bārók ntá Yesu babhep yi ɛti neperénsem ndũ nepém. Bōnkwə Sádusi bábhíkí noko nyaka be bawú bápèt chəḡ nsem ndũ nepém. Babhep yi be,

28 “Ntəḡ, Moses asiḡ ndũ ebhé eyese be, mbák mmu ángú ándó ngərə ke bó kebhəḡ yě mmó, mómayi abhəḡ besət ngərə wu bé ámbé bə ne yi ndũ nnyén manə ane ágú.

29 Bǎ chi amət bati tándrámət báchí nyaka. Ane mbi abháy ngərə, agú kebhəḡ yě mmó.

30 Ane ákəḡo asət kénkwésé wu ndũ nebhay agú kebhəḡ mmó.

31 Ane ájwí bati arat nkəwə asət yí ke agú kebhəḡ mmó ne yi. ɛfákári enyumət ne bə mankém bati tándrámət.

32 Ndũ ngwentí, ngərə wu nkəwə agú.

33 Ndu echi nə, mpok Mandem ákə bawú mámpétnsem ndũ nepém, ngərə wu ábhák ane agha? Ndu bó mankém, bati tándrámət, yěntíkí mmu wap abhay nyaka yi.”

34 Yesu akeme bhə be, “Fá amík, baghərə ne babhakanem bábháy bati,

35 ke bo abhen chəḡ bápétnsem ndũ nepém, mánchwe ndũ mmík nkə, bápú pere bháy nebhay

36 mbonyune bápú pεε kway begu. Bábhak mbò bòángel Mandem, bábhak bǒ Mandem abhen yi akú bápetnsem ndũ nepém.

37 Yě chí Moses atɔŋ nyaka kponɔɔŋ ndũ mbok enɔk ené ngó ádù are be bawú bápet chɔŋ nsem ndũ nepém. Ndũ basiní mi ěti mbok eyɔ, Moses ábhini Mandem mmu achi Acha be, ‘Mandem Abraham, Mandem Aisek, Mandem Jekóp!’

38 Eyɔ étɔŋ be Mandem achí Mandem bo abhen bachi nepém. Apú Mandem bawú. Ntá Mandem, bǒbhò mankem bachi nepém.”

39 Mbɔk batɔŋ ebhé Mandem báká ne yi, barem be, “Ntɔŋ, ɔrem sayri!”

40 Yě mmu kepere mɔ bébhep yi yěnyin.

Mpeme Mandem afyé nyaka bariεp bé áto
(Mt 22.41-46; Mk 12.35-37a)

41 Yesu abhép bo abhen bághòk yi be, “Ná bákway bèrem be Mpeme Mandem afyé nyaka bariεp be áto achi ebháremɔ Mfɔ Debhít?

42 Mbǒŋ Debhít asin amem Ekáti Bakway be: ‘Mandem Acha arem nyaka ntá Acha wa be, chɔkɔ fá ebhé awónem eya ndũ enɔkɔ-kenókó,
43 kpatε nkú bǒmpap abhe mándɔp mbò enɔk ene chɔŋ ónyàŋa bekak are.’

44 Debhít ábhini nyaka Mpeme ere be Acha. Ná Achá áyibhiri ambak ebháremɔ ywi?”

Yesu aghati bakoŋo bhi be mánsát mpok ne batɔŋ ebhé
(Mt 23.1-36; Mk 12.38-40)

45 Besí bo mankem abhen bághòk yěntiki enyin, Yesu arem ntá baghókó bhi be,

46 “Sot ka mpok ne batəŋ ebhé Mandem. Bákəŋ beghap mánkó manser ne bewubhe wubhé nden aməet nefisie be bo mánkáká nókó bhə ne kenókó. Bákəŋ nkwo béchəkə ndü bebhaká kenókó amem bekeré nenikiməet ne ndü bepa.

47 Ne mányìè menyin mánkwésé ndü mangwə, mánkə nəkə beróri nenikiməet besí bhó mbə be bachi beriti bho. Chəŋ ntémsí yap anjá ancha.”

21

Akap ane kénkwésé ngərə

(Mk 12.41-44)

1 Ené Yesu achi amem ekerákap Mandem, ayini aghó ndü bö bakáp báfyè akap amem ekubhé nkáp.

2 Aghó nkwo kénkwésé amot ane eyi épú ndu afyé böbebhókó nkap bapay.

3 Yesu arem be, “Nchí ghati bhe be, akap kénkwésé-ne ácha ane yéntiki mmu.

4 Ndü beyä bakap ké yéntiki mmu wap áfére mandú achye mbə akap, ke nchébhé ngərə ne, achyé yéntiki enyin ene yi ábhónó.”

Yesu arem bé chəŋ mánchəŋti ekerákap

(Mt 24.1-2; Mk 13.1-2)

5 Mbək baghókó bhi béré rem eti berí ekerákap Mandem, mánkak nəkə beriti batay ané básóré báté yó ne eti menyin ebhen bo báchyé be mánsóbhéri eket ére. Ke Yesu arem ntá yap be,

6 “Menyin ebhen băghò ne menkem, mpok átwə ane eket ene érəŋ amik enkem yənyin kerəp téé.”

Chəŋ mánchye bakonjo Yesu beyä esəŋori

(Mt 24.3-14; Mk 13.3-13)

7 Bábhép yi be, “Ntəŋ, ntiki mpok chəŋ menyin ebhen béfakari, ne ntiki erin ebhónó beka bo mandin be mpok ane ótwò arəp kékwót?”

8 Yesu akeme bhó be, “Sət ka mpok be báké rwo bhe mǎnjíbhírí batí yeka. Beyǎ bo bátwò chəŋ mánsət nnyén ena mánten ambi, yěntiki mmu wap andem nəkə be, ‘Me ke nchi Mpepe ane Mandem afyé nyaka bariəp be átó!’ Ne be, ‘Mpok akway ane Mandem ápeme mmik!’ Mbák mǎngók nó báké koŋo bhó.

9 Ne mpok bǎghókó nsónó-nenu ne ebyək, báké chay. Menyü menyin ebhə bebhəŋ befakari, ke eyo épú təŋ be ngwenti mmik arəp kekwoť.”

10 Yesu arək ambi bérép be, “Chəŋ betək ménu ne betək béchák, bafš etək mánu ne batí bafš etək.

11 Chəŋ betanťí nenyikisí mmik ne nsay ne beghorí mame mémbak mbǎŋ ne mban. Ne chəŋ menyin ebhen méntwə ne beyǎ becháy, ne berinjí maknkay mémfu amfǎy.

12 Ke menyin ebhen menkem béperé fákári, chəŋ mánkem be, mánchye esəŋəri, mánsət be mandək amem bekeré nenikímuet ebhap mántan be are, mamfyé bhe amem bekerékenəŋ. Ne chəŋ mámfye be amó bafə ne bəgóbhanə be mántan be éti ya.

13 Chəŋ eyo énychye bhe mbi beghati bə Mbok Ndíndí éti ya.

14 Kə yeka batí yeka be bǎpú seme éti enyin ene bǎbhəŋə berem ndu betanja mmuet,

15 mbənyune chəŋ membəŋ nchyé bhe enyin ene bǎbhónó berem, nchyé nerinjíndak be mǎnchók manyü bömpap abheka.

16 Chəŋ yě chí bachi ne manə bhəka, ne bəmayəka, ne bə nnerékət, ne mamære bhəka mámfye be amó bəmpap abhəka. Ne chəŋ mángwáy mbək yəka.

17 Chəŋ bo mankem mámpap be ɛti báchí bakoŋo bha.

18 Chəŋ menyih ébhen ménkway befakari ne bhe ke yě ekək emenénti mmu ywəka epu nem.

19 Mbák mánté kákátí, chəŋ mámpeme mmæet eyəka.

Yesu arəm be Yerúsalem abhəŋ bekwen

(Mt 24.15-22; Mk 13.14-20)

20 “Mpok bəghó bakwó batémé nenu ndu bákábhé Yerúsalem, diŋí yé ka be mpok bechəŋti Yerúsalem akway.

21 Mpok yə, bə abhen bachi atú Judéya mámbúé, mámbésé amfay njié. Abhen báchi amem etək Yerúsalem mámbúé mándók. Ne abhen bachi neŋi báké chwe etək,

22 mbənyune manywəp ayə chi ane ntemsi, békə be, menyih menkem ebhen bechi amem Ekáti Mandem mémfú tetep.

23 Ne chəŋ émbép encha ntá baghərə ne menie ne abhen báchí ne bə amə mpok ayə! Chəŋ beyə bəsoŋori méntwə fá amik ne Mandem ankə bə Yerúsalem mángə bebənti bhi.

24 Chəŋ mángwáy beyə bhap ne bəakparenja, ne mánkemti bachak mbə basémé nenú ndū betək ne betək. Chəŋ bo abhen bábhíkí riŋi Mandem mánjati Yerúsalem kpatε mpok ayap amfæet.

Menyih ebhen bebhəŋə befakari ke Yesu antwə

(Mt 24.29-31; Mk 13.24-27)

25 “Mpok yə, chəŋ beɾiŋí maknkay mémbak amfay ndũ mmok, ne ndũ ntaŋ ne ndũ mambe. Ne fá amik, chəŋ betək mémbón basémé ne becháy ɛti beɾemti ebhén béfù ndũ mpérényen ene bəmanyu.

26 Chəŋ bo mámbəŋ becháy kpáte mbək mámfə ndu báriŋi bebépti menyih ebhen bébhó befakari fá amik. Chəŋ betəŋ mfáy ményikisi.

27 Ne chəŋ Mmũ ane áfú ntá Mandem ambesi, ande twó amem nebháŋ, ne beyă betəŋ ne kenókó.

28 Mpok menyih ebhen bébhó befakari, tɛ ká sené ne nkaysi be mpok ane Mandem áfere bhe ndũ ɛsəŋri arəp chi kekwoɔt.”

*Nekəy enəkə Fig nétəŋ bhese
(Mt 24.32-35; Mk 13.28-31)*

29 Yesu atém bə nekay enén be, “Yihí ká enək *fig ne menək béchák.

30 Netém ane bó bébho bétəm betó, bəriŋi be eso érap chi kékwót.

31 Echi enyumót ne netwó wa, Me Mmu mfú ntá Mandem. Mánáŋ mǎngə ndũ menyih ebhén-ne ngátí bhe befàkari, diŋí ká be mpok ane Kefə Mandem kétwə arəp kekwoɔt.

32 Nchi ghati bhe tetep be menyih ebhen menkem bébəŋ befakari, ke mkpáká bho abhen echəŋ amfuét.

33 Chəŋ mfay amfuɛt, mmik amfuét, ke eyəŋ eya épú fuɛt wáwák.

Bák ká pə mpoknkem

34 “Sət ka mpok bé bǎké fyə ntí ndũ ményie nenyíé tontó, bǎké fyə ntí ndu mmém ne bǎké bhəŋ basémé ɛti menyih ebhen nepemé mmik enen. Menyih ebhen békway beku be nywəbhé netwó ena némbák

témchok ntá yeka ndü bǎbhíkí ton̄ti mm̄éét, ne némbayti bhe mbə ntá.

³⁵ Chəŋ menyīŋ ebhen béfākari ndü nywəp enə ménjīŋi yěntiki mmu fá amik.

³⁶ Bák ye ka pē mpoknkem, mǎnik nəkə mm̄éet be mǎmbónŋ betan̄ béb̄əe menyīŋ ebhen bebhəŋə befakari, mǎnte besí Mmu ane áfú ntá Mandem.”

³⁷ Yěntiki nywəp Yesu are tónŋ bo amem ekerákap Mandem. Eghaka nəkə bēku, ankó andək amb̄əre amfay njie menək Olif.

³⁸ Ne néyí nókó, bo mámpu mandək ntá yi amem ekerákap Mandem ndu beghok menyīŋ ebhen yi átəŋ.

22

*Böbati etək bāté eyu be mángwáy Yesu
(Mt 26.1-5; Mk 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-54)*

¹ Mpok ane bo Israel mányìè epǎ Bret ane kebhəŋ yís arəp kekwōt. Bǎbhīŋi epǎ yə be, *Nekīŋi.

² Bǒ bati bachiǎkap Mandem ne batəŋ ebhé Mandem bǎré yaŋ mbi beway Yesu bhésé bhésé mbənyune bǎchəy nyaka enyīŋ ene bo bakway bek̄ə.

*Júdas aka beti Yesu
(Mt 26.14-16; Mk 14.10-11)*

³ Satan akó anti Júdas ane mpíkírí nnyén eni nechi be Iskariot. Júdas achi nyaka mmu amət ndü nkwō baghək Yesu bati byo ne apay.

⁴ Arək anyié beti ne böbati bachiǎkap Mandem ne böbati batemé nenu abhen bǎbhəbheri ekerákap Mandem, enyu yi ákway beti Yesu ntá yap.

⁵ Bǎbhónŋ manǎk tontó, ne báká bechye yi nkáp.

⁶ Júdas aka ne bhó. Abho beyan mbi ndu bétí Yesu ntá yap ndü mpok ane ngémtay bho bapu ghó.

Yesu aghati baghókó bhi be mántənti nenyié Epă Nekinjî

(Mt 26.17-25; Mk 14.12-21; Jn 13.21-30)

⁷ Nywəp Brət ane ábhíkí bhəŋ yís nékwáy. Ndu nywəp enə kě báyway nyaka mónkwəmén ane Epă Nekinjî,

⁸ Yesu ató ye Píta ne Jón ne eyəŋ be, “Dók ká tontí menyin bé sényié Epă Nekinjî.”

⁹ Bábhep yi be, “Ŷyàn séntóŋtí yó fá?”

¹⁰ Yesu akeme bhə be, “Yinjí ká, neshwe ane bəchwé etək, chəŋ mángó mmu ane ápókó ejǰ manyiep. Konó ká yi kpáte eket ené yi áchwe,

¹¹ mángati mbəŋóket be, ‘Ntəŋ áto bhese be sémbep wə be, mókeré mankwə ane mbónó ményie Epă Nekinjî ne baghók abha achí fá?’

¹² Chəŋ antón be móket ane achi amfay ne achik ane bəbhónó besəbheri. Tontí ká yěntiki enyinj aré.”

¹³ Bárók, baghə yěntiki enyinj mbə enyü yi aghati bhə. Bátóŋti Epă Nekinjî aré.

Yesu anyié nenyié ngwenti eni ne baghókó bhi

(Mt 26.26-30; Mk 14.22-26; 1 Kor 11.23-25)

¹⁴ Mpok ákwáy nókó, Yesu achəkə ndu éfémé nenyie ne bənto.

¹⁵ Aghati bhə be, “Nnán njəŋ menyie Epă Nekinjî ené ne bhe tontó ke nshwe ndü esəŋəri.

¹⁶ Nchí ghati bhe be, mpú pəre nyié chəŋ Epă Nekinjî kpáte mpok Mandem ákə bo mándinjî ntí epă ene, nó chi mpok yi ábhák Mfə bǰ mankem.”

17 Yesu asot ye nkóp ne mmém amem. Achyé nókó bakak ntá Mandem, achye ntá bõnto andeme nókó be, “Sot ka nyú, nti anyũ anchye nti.

18 Nchí ghati bhe be, bébhó echõ, mpú pere nyú mmémèn kpáte mpok ane Mandem abhak Mfõ bo mankem.”

19 Asot ye ekpókó bred. Achye bakak ntá Mandem. Are bákati anchye nókó ntá baghókó bhi, andem nókó be, “Bret-ne até ndũ mmæet eya ane nchí chye mbõ akap ãti yeka. Mändõp, mãnkũ nókó enyune ndu bétik me.”

20 Mánánjá nókó ményié nenyíé, asot nkóp ne mmém amem, achye bakak ntá Mandem nkúbhé mbõ enyũ yí ákú ne nenyíé. Arém be, “Né chí Nku Nkõ ane Mandem ányú ne bõ mmik ãti newú ena ndu betõn be chõn ankũ *Nku Nkõ ane yi ányú ne bo ante.

21 Ke mmu ane átí me achí fá chókó ãnyië nenyíé ne me.

22 Nchí rem nõ mbõnyune chõn Me Mmu mfú ntá Mandem ngu mbõ enyũ yi árémé. Ke chõn émbép encha ntá mmu wu nõ átí me ntá bõmpap abha!”

23 Bõnto bábhó bebhep bati be, “Ntiki mmũ ywese ákway bekũ ane enyũ ndak ntá yi e?”

Yesu apet atõn bakojo bhi nesep̄tmæt

24 Baghókó Yesu babho bekem epúítí ne bati ndu bérinji mmu wap ane áchá abhenefu.

25 Yesu arém ntá yap be, “Bafõ abhen betókó mmik babhõn betan amfay bõbhap ne yëntiki mmu ane ábhõnõ betan amfay bho, áyàn mámbinji yi be, ‘Nkwaka-bho.’

26 Ke éké bhák nɔ ne bhe. Mũngo ywɛka abhɔŋ bebhak mbɔ mɔnkwen ndũ nkwɔ ywɛka, mũnti ambak mbɔ mũbetok.

27 Agha áchá nti? Mmũ anɛ báfuèt yi nenyíé ke anɛ áfuèt nenyíé? Pú anɛ áchɔkɔ mámfuèt yi nenyíé? Ke nchí ne bhe mbɔ mũbetok.

28 “Bě kě bǎté ne me ndũ besɔŋori bha menkem.

29 Ne nkúbhé mbɔ enyu Etaya áchyé me betan menyie kefɔ, enyu yɔ kě nchí kɛ chɔŋ be be nkwó manyíé kefɔ.

30 Chɔŋ mǎnyie ne mǎnyú ne me nebhuet amot ndũ epǎ kefɔ eya, ne mǎnchɔkɔ nkwɔ ndũ menɔkó kefɔ ndu bekem manéréket Israel byo ne apay.”

*Yesu arem be chɔŋ Píta andem be abhíkí rɪŋi yi
(Mt 26.31-35; Mk 14.27-30; Jn 13.36-38)*

31 Etáré nókó, Yesu arem ntá Píta be, “Símun, Símun, ghók! Báchyé Satan betan bé ámó bhe, amfap abhén bǎrí ne abhen babebhe mbɔ mmũ ǎnyíkisi kasára ndu besot anɛ yi ághàn gari.

32 Ke nnikmuèt ɛti ye bé óké rɔ bébhɔŋ neka ne me. Ne ónán ómpétnsem ntá ya, óké rɔ befye bǔmaye nti.”

33 Píta akeme yi be, “Acha, yě báfyè wɔ chi ekerékenɔŋ, ye báwáy wɔ wáy, mǎgú chi ne wɔ.”

34 Yesu aghati yí be, “Píta, dɪŋi bé nkɔk aperé kók beŋi ebhen, chɔŋ óndem ndɔŋ éráť be abhíkí rɪŋi me.”

Enyũ bakoŋo Yesu bábhóŋó bétóŋti batĩ-yap

35 Yesu abhép baghókó bhi be, “Mpok ntó bhe pɔsá ti, ebha ti, nkwɔbhánya bekak ti, bǎchɛp nyaka yěnyɪŋ ke?” Bákéme yi be, “Wáwák.”

36 Aghati ye bhə be, “Ke néne, mmũ ane ábhónó nkáp ankem wu amuet. Mmũ ane ábhónó ebhá nekə ánsót yə. Ane ábhíkí bhəŋ akparenja, ántí ndé yi anku akparenja.

37 Nchí ghati bhe be enyih ene básíní ndũ Ekáti Mandem éti ya, ebhəŋ befu tetep. Nə chi ené érəm be, ‘Básot yi mbə nkə bebhá amət.’ Menyih ebhen básíní éti ya bébhəŋ befu tetep.”

38 Baghəkó bhi barəm be, “Acha, ghó bəakparenja bapay fá.” Aghati bhó be, “Dǝ ká nə.”

*Yesu are níkmue amfáy Njie Menok Olif
(Mt 26.36-46; Mk 14.32-42)*

39 Yesu afa ye arək amfay Njie Menok Olif mbə enyu esí. Baghəkó bhi barək ne yi.

40 Aré, aghati bhə be, “Ník nókó ká mmuet be mbák nemə nétwə bǎké kwən.”

41 Arémé nókó nó, arə bhə, atén mmuet ambi mandú, mbə ndũ nebhuet ane ótém ntay nengaka. Atep mánén amík, abho meníkmuet be,

42 “Étaya, mbák əkəŋ, feré nkóp esəŋori ne bé ámfóri me. Ke óké kə enyih ene mǎyán, kə chi ené wəmbəŋ óyàn.”

43 [Ené yi áníkmuet nə, ángel Mandem abhesi yi besí, afyé yi nti.

44 Ne ndũ beyǎ baseme, are níkmuet ne nti eni nenkem. Nsónjí ane áfú yi amuet are chiti amík mbə bakəŋ manəŋ.]

45 Anánjá nókó meníkmuet, afate, apetnsəm ndũ nebhuet ane yí áró baghəkó bhi. Aghə bhə ndu bábħure kenó ndu mánánj bápóbhé éti beyǎ basémé.

46 Yesu abhép bhó be, “Ndaká yí bábħure kenó? Faté ká, mǎníkmuet be nemə néntwə, bǎké kwən.”

*Bákém Yesu**(Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Jn 18.1-11)*

⁴⁷ Ené Yesu abhuét berem nɔ ne baghɔkó bhi, eká bho échwóp. Júdas, mmu amɔt ndũ nkwo baghɔk Yesu batí byó ne apay, abhak bɔ ambi. Arɔk kekwoɔt ne Yesu ndu bébhéne yi.

⁴⁸ Ke Yesu abherp yi be, “Júdas, ðbhène Me Mmu mfú ntá Mandem ndu beti me ntá bõmpap abha?”

⁴⁹ Baghɔkó bhi bághó nókó enyiyi ene étwò fakari, bábhép yi be, “Acha, sénsót bɔakparenja bhese senu ne bõbhen-e?”

⁵⁰ Mmũ wap amɔt agwɔp akparenja ywi. Akpót atú nsẽm mũngo bachiákap Mandem chwát aguép amik.

⁵¹ Ke Yesu aghati bhɔ be, “Dõ ká nɔ!” Atɔk ye atú mmu wu, abu yi.

⁵² Yesu abhép ye bõbati bachiákap Mandem ne bõbati batemé nenu abhen bábhàbheri ekerákap Mandem ne bõbati etɔk abhen bátwó bekem yi be, “Bátwó bekem me ne bɔakparenja ne nkík mbɔ be nchí chí ngébhè ntantaŋ?”

⁵³ Mpok nchí ne bhe amem ekerákap Mandem nénji nenji, bábhíkí kem me. Ke mpok yeka ne Satan, mfɔ ejuri, akway néne.”

*Píta arem be abhíkí riŋi Yesu**(Mt 26.57-58, 69-75; Mk 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)*

⁵⁴ Bõbhɔ bákém yé Yesu, bábhó berɔŋ ndũ eket ene mũngo bachiákap Mandem. Píta are koŋo bhɔ ansem nekó nesie.

⁵⁵ Bábháyti ngó nenti senta. Bo báchókɔ nepaká ngó mángwaka nɔkɔ ngo. Píta achɔkɔ aré ne bhɔ.

56 Ngwéré betok amot ane achi are, aghó Píta nkwó aré chakó ndü ngo ághò yi amuet. Ayíjí yi díí, arem be, “Mónkwáne nkwó achi mbé ne Yesu.”

57 Píta ataja, arem be, “Mma, mbíkí ríjì yi.”

58 Ebhíkí tat, mmü achak aghó Píta arem be, “Wó nkwó chí mmü ywi amot.” Píta akeme yi be, “Cháá, mpú ne bhó”

59 Efééré nako mbó neḡakó nywop nemot, mmü achak arem be, “Tetep, mmü-ne nkwó achi mbé ne Yesu. Yi nkwó chi mmu Gálili.”

60 Píta aghati yi be, “Nkwáne, mbíkí ríjì enyíjì ene wó órè!” Témté wu, ené yi ábhéét berem enyíjì ene yi árè, nkak akók.

61 Acha ayibhiri mmuet ayíjì Píta. Amík ayap átéméri. Píta atik enyíjì ene Yesu ághátí yi be, “Nkak aperé kók beti ebhen, chon óndem ndon erat be ebhíkí ríjì me.”

62 Afú nefi, adi kebho, ne beyä basémé anti.

*Bábhó beyakó Yesu ne mándene nako yi
(Mt 26.67-68; Mk 14.65)*

63 Batémé nenu abhen bábhàbheri Yesu bábhó beyakó yi ne mándene nako yi ne ékpá.

64 Bágwót yi amík nkwó, mámbebhe nako yi be, “Wó mmu óchí ndemekerĩnti, ghatí bhese! Agha ádébhé nó wó?”

65 Bárém beyä menyíjì bechak, mánsó nako yi ne nsók.

*Básót Yesu barak ndü echeme bataná manyé
(Mt 26.59-66; Mk 14.55-64; Jn 18.19-24)*

66 Nέyí nókó, bōbati etək, bō batí bachiākrap Mandem ne batəŋ ebhé Mandem bákém echeme eghō yap. Básót Yesu barək aré ne yi.

67 Bábhép yi be, “Ghatí bhese, ochí Mpepe Mandem afyé nyaka bariep be átò?” Akeme bhō be, “Mbák ngátí bhe bápú noko;

68 ne mbák mbép bé enyiŋ, bapú keme me.

69 Ke bébhó echəŋ, chəŋ Mandem Betaŋ Menkem amfyé Me Mmu mfú amfay nchəkō ndū nebhuet beyă kenókó, ebhé awónem eyi.”

70 Bó mankem babhep yi be, “Nó ochí Mmō Mandem-ε?” Yesu akeme bhō be, “Echi mbō enyu bārémé.”

71 Bó bārém be, “Sépét séyàn batisié mántwó mándém enyiŋ ene yi ákú ndaká yí? Besé babhəŋ séghok ne batú enyiŋ ene éfú yi anyu.”

23

Bárók ntá Páilet ne Yesu

(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5, Jn 18.28-38a)

1 Nkwó bataná manyé bārém nókó nó, bō mankem báfáte, básot Yesu bāré rónəŋ ntá Páilet ne yi.

2 Bábhó bebhat yi barak amuet mándeme nəkō be, “Seghō, mmŭ-ne ndu ákū be bō bhese báké bhæere bebhé etək. Akəŋ nkwō bé bo báké chye nkábhénti ntá Sísa, Mfō Rom. Ne árəm be yí achi Mpepe Mandem afyé nyaka bariep be átò, nó chi be achi Mfō.”

3 Páilet abhép ye Yesu be, “Wō ke óchí né Mfō bo Israel?” Akeme be, “Echí mbō enyu órémé.”

4 Páilet arem ye ntá bõbati bachiãkap Mandem ne ngémtay bo abhen bachi are be, “Mbíkí ghõ yě bekwéné ne mmũ-ne.”

5 Ke bárók ambi beke me be, “Akò atú Judéya ankem antõn nõkõ bho ndu ményíkísi batĩ yap amem be mángúép esõõri etók. Akũ nó, bebho atú Gálili kpát bégháka fá Yerúsalem.”

Páilet ató Yesu ntá Mfõ Hérõd

6 Páilet ághókó nõkó menyin ebhen, abhép bho mbák Yesu achi mmu atú Gálili.

7 Aríní nõkó bé Yesu afũ atú etók ene Hérõd achi mfõ aré, achye eyõn be mandók ne yi ntá Hérõd. Mbõn Hérõd achi nyaka Yerúsalem mpok yõ.

8 Hérõd ághó nõkó Yesu, ábhõn mañák tontó, mbõnyune anán ághòk nyaka ãti yi ne abhõn ekwak tentep beghõ yi ne amík. Abhàka nyaka nti be chõn Yesu ankũ enyíní maknkay yí angó.

9 Eká Hérõd abhép Yesu beyã bebhep ke ye émot Yesu ábhíkí keme.

10 Ené Hérõd árõn ambi bebhep yi bebhep, bõbati bachiãkap Mandem ne batõn ebhé Mandem báte kekwo, mámbat nõkõ yi barak amuet ne beyã ãyu.

11 Hérõd ne batemé nenun bhi béré byak yi, mámfye nõkõ yí etánok. Mámése yi nkú kefõ amuet. Are m bé mánsót yí mámpetnsem ntá Páilet ne yi.

12 Kemmure Hérõd ne Páilet kébho ndũ nkúbhé nywõp enõ. Ndũ mpok ane áfúéré ansem bachi nyaka chi ndũ mpap.

*Páilet akpót manyé be mángwáy Yesu
(Mt 27.15-26; Mk 15.6-15; Jn 18.38b-19.16a)*

13 Bápéré nókó nsem ntá Páilet ne Yesu, Páilet ató bábhíni bōbati bachiákap Mandem ne bōbati etak ne bō etak.

14 Arem ntá yap be, “Bätwò fá ntá ya ne mmũ-ne be ákù bo báké bhæere bebhé etak. Mbëp yi menyin besí bheka, ne mbíkí ghó yë bekwéné ebhë yi.

15 Mfò Hérød nkwo abhíkí ghó yë bekwéné ebhë yi mbonyune atō yi apetnsem ntá ya. Nchí ghati bhe be yënyin yi abhíkí ka ené étōn be mangway yi.

16 Chōn nchyé eyōn be mándén yi, mámfere yi amō.”

17 [Epiní bo Israel échí nyaka be, yëntiki mpok ane bó mányìè Epǎ Nekiñi, Páilet abhōn béfere mmu amot ane bō Yerusalem báyan yi amfere ekerékenōn.]

18 Bó mankem bábík mándeme nōkō be, “Dō mángwáy yi. Feré bhese chi Barábas!”

19 Barábas chi mmu ane báfyé nyaka ekerékenōn ndũ barak apay, “Aguebhé nyaka ebyok etak, ne awáy mmu.”

20 Páilet apet arem kepi ntá yap ne nkaysi béfere Yesu amō.

21 Ke bārók ambi bebik be, “Dem mángó yi ndũ ekotákátí! Mángó yi ndũ ekotákátí!”

22 Ndũ ndōn ane ájwí érát Páilet arem be, “Ntiki ebéptí ndak yi ákú? Mbíkí ghó yë ébéptí enyin ene yi ákú ene étōn bé mángwáy yi. Chōn nchyé eyōn mándén yi ne ékpá, mámfere yi amō.”

23 Ke bārók ambi bekræme, mambiki nōkō be Páilet andō mango yi ndũ ekotákátí. Bári map anyiere Páilet, awupsi nti.

24 Aká ye bé mánká ne Yesu mbō enyu bakōnō.

25 Afere Barábas mmu ágúεbhé εbyok etok ne away mmu, ekerékenon, mbó enyu bó báyan. Achye Yesu ntá bo Israel be mánkε ne yi mbó enyu bákónó.

Bágó Yesu ndū ekotákátí

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Jn 19.17-27)

26 Batemé nenu básót Yesu báre rón ne yi. Ndu báròn, bátémeri mmū etok Sírene amot ane áká nnyén be Símun. Afū nyaka ebhi apetnsem anywóp, Yerúsalem. Bákém yi bábáyti ne éko Yesu, bákε yi apoko yó ankonon noko Yesu.

27 Ngémtáy bhó báre konon Yesu ansem. Mbok yap bábhák baghoré abhen básème nyaka, mándi noko yi.

28 Ke Yesu ayibhiri mmuet arem ntá baghoré bhó be, “Baghoré Yerúsalem, báké di me! Di ká chí mmuet eyeka ne bóbheka.

29 Nchí ghati bhe be mpok átwò ane bo bárèm chon be, ‘Eri ntá yentiki nkongoré ne yentiki ngoré ane ábhíkí re bhé!’

30 Ndū mpok yó, chon bo mándem ntá njie εgho be, ‘Kwén ká bay bhesé’; ne ntá bñnjie be, ‘Kutí ká bhesé.’

31 Bo bárèm chon nó, mbonyune, mbák bákway békε menyin ebhen ntá ya, Mme mmu nchí enok ebik, chon émbak ná ne ené égu?”

32 Ené báròn nò, basot bakε bebú bati apay nkwo abhen batemé nenu báròn nyaka beway ne Yesu.

33 Bággháká nókó ndū njie ane bábhinji be *Enkóni, bágó Yesu ndū ekotákátí. Bágó nkwo bakε bebú bhó bati apay, yentiki mmu wap ndū eyi ekotákátí, amot ebhé awónem Yesu, achák ebhé awógho.

34 Aré, amfäy ekotákátí, Yesu anikmæet ntá Mandem be, “Eta, foŋorí bhó, mbənyune bábhíkí riŋi enyiŋ ene bákà.” Batemé nenu báɣuɛp ebháŋá ndu bériŋi enyu bábhóŋó békóre nden Yesu.

35 Bo bábhák aré tee mámkpəkə nəkə enyiŋ ené éfákari. Ke bəbati béré way yí way mándeme nəkə be, “Apəme nyaka bo bachak! Ampémé mmæet eyi mbák achi Mɛɛme Mandem afyé nyaka bariɛp be ätò, Mmu Mandem Ayabhe!”

36 Batemé nenu nkwo béré way Yesu, mándəkə nəkə bechye yi mməm amen ábáká.

37 Ne mándeme nəkə be, “Mbák tetɛp əchí Mfə bo Israel, pémé mmæet eye!”

38 Amfay ntí Yesu, ebhókenək ebhak babhát ndü ekò ene básíŋí are be: “Né chi Mfə bo Israel.”

39 Nkə-bebú amət ane áchi nkwo kpankpan ndü eyí ekotákátí are way Yesu andeme nəkə be, “Pú wə ke əchí Mɛɛme Mandem afyé nyaka bariɛp be ätò? Pémé mmæet eye, ómpɛme bhesé nkwo bhə!”

40 Ke mmə bebú achák wu are sayti yi be, “Yəndu ógù ndü ekotákátí mbə Yesu, əpú cháɣ Mandem-é?”

41 Wə ne me ségù ěti beɸ barak ayese, ke mmü-ne abhíkí kə yě ebéptí enyiŋ?”

42 Arəm ye be, “Yesu, ghó me ntínso, mpok óbhak Mfə.”

43 Yesu aghati yí be, “Nchí ghati wə be, echəŋ, chəŋ ómbak ne me ndü nebhæet maŋák ane bábhìŋi be Párádis.” *

*Yesu agú ndü ekotákátí
(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Jn 19.28-30)*

* 23:43 Nə chi: *Párádis.

44 Egháká nókó nkárénká byo ne epay ne ngósi, mmok áném, ejuri ékwen ekuti etok enkem kpráte nkárénká érát beku,

45 mbonyune mmok ábhíkí pere ghoo. Ne ekát ene eschi amem ekerákap Mandem égháre ndũ bebhok bepaya gbee.

46 Yesu abik arem be, “Etaya, ndó nepém ena amó ye!” Arém nókó nó, asebhé.

47 Münti batemé nenu ághó nókó menyin menkem ebhen befakari, abiti Mandem, andeme nokó be, “Teter, mmũ-ne achí mbu chak besí Mandem!”

48 Ngémtay bo abhen báchémé nyaka are ndu begho, báhó yéntiki enyin ene efakari. Bágúre ne basémé, mámbiyaka nokó amó anti.

49 Bõ mankem abhen báníní Yesu, ne baghoré abhen bábhó bekojo yi te Gálili, báté nekó nesie mángó nokó yéntiki enyin.

Bábhémé Yesu

(Mt 27.59-61; Mk 15.42-47; Jn 19.38-42)

50-51 Mmũ amot achí nyaka Yerúsalem mpok yo. Aka nnyén be Joséf. Achi nyaka mmũ Arimátia, etok bo Israel. Abhak ndĩndu ne mmũ chak ne añon nyaka mpok ane Mandem abhak Mfó bho. Abhak mmũ amot ndũ eshemé eghe ene bõ batí etok. Ke ábhíkí ka nyaka ne bhó ndũ nkaysi yap ne nekũ wap.

52 Yí arok ntá Páilet bé ányché yi betan amfere Yesu amfáy ekotákátí. Páilet áchyé nókó yi betan,

53 arok ye asebhé Yesu amik, anép yi ne esyëndén, arok afyé amem nnem enén bátémé ndũ setárébhé, ke kere bheme ye mmu aré.

54 Ἐχί nyaka chi nywəp ενεν bo bátònti menyìn ebhen Nywəbhé neywěmuet, ne έrəp chi mandú begháká ndŭ mpok ane Nywəbhé neywěmuet nébho. †

55 Baghəre abhen báfú ne Yesu te Gálili, bákóno, baghə nnem, ne enyŭ bábhré mmuet yi amem.

56 Bápét ye nsem ndŭ nebhet ane báchòkə amem Yerúsalem. Bátónti bawet erítí eriep amen báwati amuet ngu.

Nywəbhé neywěmuet enap négháká nókó, báywěmuet mbə enyŭ ebhé Moses έrem.

24

Yesu apetnssem ndŭ nepém

(Mt 28.1-10; Mk 16.1-8; Jn 20.1-10)

1 Ne neyŭnywəp ndŭ Nywəbhé neywěmuet, baghəré bhə básót bawerérier amen bə bágthókó bárók ndŭ nnem Yesu ne neyŭnywəp.

2 Bághó be ntay ενεν anyŭ nnem nérəp chi nepaká nnem.

3 Báchwé amem nnem, ke bákə ghə mmuet yi.

4 Ἐchá bhə enyū bákə. Témté wu, babhakanem bati apay ne nden amuet ené ékòt ηwanwānwan báté kekwot ne bhə.

5 Becháy békém baghəré bhə tontó. Bátép bati amik. Bð-bhə bábhrép bhə be, “Ndaká yí báyan mmu ane achi nepém ndŭ nkwo bawú?”

6 Apú fá. Mandem akə yi apetnssem ndŭ nepém nkúbhé mbə enyŭ yi árémé nyaka be ebhəp

† 23:54 Yesu agú ndŭ nywəbhe-betik békəre mmuet manywəp apay. Nywəp neywěmuet bo Israel nébho nyaka chí beku, mpok mmok áneme, ndŭ nywəbhe-betik bəkəre manywəp apay.

befakari. Twó ká ghə nebhuet ane bábháré yi. Tík ka ndũ yi ághátì bhe mpok ábhuet atú Gálili ne bhe.

⁷ Yi arem nyaka be, chəŋ mámfye Mmu ane áfú ntá Mandem amó bđ bebú, mángó yi ndũ ekotákátí, ne éghaka nəkə manywəp arət, ampətnsem ndũ nepém.”

⁸ Baghərə bhə bítik ye beyəŋ Yesu.

⁹ Bápéré nókó nsem, bág hátì menyìŋ ebhen befakari ntá bənto Yesu bati byo ne amət ne bakoŋo bhi abhénéfú mankem.

¹⁰ Baghərə abhen bág hátì nyaka bənto Yesu mbok yə chi María ane áfú etək Mágdala, ne Joana, ne María nnə Jems, ne baghərə báchák abhen báchi nyaka ne bhə.

¹¹ Ke bənto básót enyìŋ ene baghərə bhə bárémé mbə eráká ndak, bó kenókó wáwák.

¹² Yě nó, Píta afate, ajet arək ndũ nnem. Akúrí nókó, aguer amík, ayìŋi amem nnem. Aghó bebhókó nden ebhen mánébhé nyaka mmuet Yesu ne bhə bháré. Apətnsem anywóp, amakati nəkə enyìŋ éné éfákárí.

Yesu atemeri bakoŋo bhi bati apay ndũ mbi Emayus

(Mk 16.12-13)

¹³ Nkúbhé ewak eyə, bakoŋo Yesu bati apay báfá Yerúsalem bare rəŋ ndu mótək ane bábhinji be Emayus, nekə enen nechi mbə bəkilóməta nénenamət ne ebhók.

¹⁴ Mándeme nəkə ěti menyìŋ menkem ebhen béfákárí.

¹⁵ Ené bárəm mánkem nəkə epútí ne bati, mbəŋ Yesu arək kekəwət ne bhə ankə nəkə ne bhə.

16 Ke ébhák mbò bé bágwot amík ayap. Bó kerinjì bé chí Yesu.

17 Abhép bhó be, “Ntiki ndak bákò mändeme nòkò enyune?” Báté nsónso.

18 Mmu wap amot ane áká nnyén be Klópas abhép ye yi be, “Ndiere wò ke óchí kenkǎ ane átwó Yerúsalem ane ábhíkí rinjì menyinjì ebhen befakari aré ndù manywòbhé-ne?”

19 Abhép be, “Ntiki menyinjì?” Bákéme yi be, “Menyinjì ebhen béfákárí ne Yesu ane Násáret. Achi nyaka ndemekerǐnti Mandem, ne atón besí bho ne besí Mandem be betanj Mandem bechi ne yi ndù menyinjì ebhen yi árèm ne ebhen yi ákà.

20 Ke bǒbati bachiákap Mandem ne bǒ batí etak abhesé bákém yi bachye mangway, ne bágó yi ndù ekotákátí.

21 Sébhaka nyaka ntì be yí ke ábhónó béfère bo Israel ndù esòjori. Echí néne manywòp arat ené ndak ané áfákárí.

22 Enyinjì échák échí bé mbòk baghòré ndù nkwo ywese bákù batí átaka bhese amem. Bárók ndù nnem bëti bheti,

23 ke báké ghò Yesu. Bápetnsem barem be bágǎhò bo mbò bǎángel Mandem ndù kenó amík antifú abhen bágǎtí bhò be Yesu achi nepém.

24 Mbòk bo abhen báchí nyaka ndù nkwo ywese bárók ndù nnem bágǎhó bé yǐntiki enyinjì echi nkúbhé mbò enyù baghòré bhò bárémé, ke bó kèghó mbòj Yesu.”

25 Afǎ ke Yesu áréme ntá yap be, “Báchinjìti bǎcha! Ne batí yeka ápú wakari ménóko menyinjì menkem ebhen baremé kerǐnti báreme!

26 Pú Mpeμε Mandem afyé nyaka bariεp be ätò, abhõη nyaka beghò besõηõri ebhen menkem ke anchwe ndũ kefò eki?”

27 Yesu abho ye menene ntá yap be manjwimem ndũ menyih ebhen básinjí ãti yi amem Ekáti Mandem, bébho ndũ Basinjì Moses berõη beghaka ndũ amen baremé kepĩnti Mandem mankem.

28 Bágháká kekwoτ etok ene bárõη, Yesu akα mbò be ärdò bhò berõη ambi.

29 Ke bájwé yi, barem be, “Bwé ne bhese. Nywõp nérõη ne mban anan ägiri.” Arøk ye bebhare ne bhò.

30 Mpok nenyié ákwáy nókó, asõt ekpókó bret. Achyé bakak ntá Mandem. Abho ye bébókóti anchye nõkò ntá yap.

31 Amík ánéne bhò, bárinjì ye be chi yi. Ke anemsi bhó besí.

32 Babho berem ne bati be, “Nyakányet manjak achi mbα bhese anti mpok yi árèm kepì ne bhese ambi, anene nõkò basinj ntá yese!”

33 Báfáte témté bápεtnsem Yerúsalem. Bághó bõnto Yesu bati byo ne amõt ne bakoηo bhi abhénéfú abhen báchi ne bhó ndũ nebhuet amõt.

34 Nεchwe báchwé, bágháti bhò be, “Acha apεtnsem ndũ nepém tetep! Atõη mmuet ntá Símun!”

35 Bõbhò bati apay bágháti enyih ene efakari ambi, ne enyu bó bárinjí yi mpok yi abøkóti bret achye bhò manyié.

Yesu abhesi ntá bakoηo bhi

(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Jn 20.19-23; Bk 1.6-8)

36 Ené bárèm nõ ãti yi, mbõη Yesu abhesi besí bhap! Arēm be, “Kpák ámbák ne bhe.”

37 Báčáyti, ne becháy békém bhə. Bákáysi be bághò nə chi efónó ngu.

38 Ke abhép bhə be, “Báčáy yi? Yi māmakati amem bati yeka?”

39 Ghó ká amə ya ne bekek ebha, mändinji be chi me tetep. Mó ká mməét ya mǎngə be chi me. Efónó épú bhəj mməet ne begher mbə enyũ băghó be mbəj.”

40 Arem nəkə nə, atónj bə amə yi ne bekek.

41 Bábhəj manák tontó ne babhak maknkay be yi achi nepém. Ekə bə kenókó be echi tetep. Yesu abhép bə be, “Băbhəj yěnyij menyie fá?”

42 Báčhye yi mbinjí nsi ane bágwó.

43 Asət anyié besí bhap.

44 Aghati ye bhə be, “Menyij ebhen băghò-né, chí nkúbhé barak ane mēghàti nyaka bhe mpok mbəet ne bhe. Mēghàti nyaka be be, menyij menkem ebhen béchi amem basinjí Moses ne amen abhen bechi ndũ basinjí baremé kepinti ne ebhen béchi amem Ekáti Bakway ěti ya, bébhəj befu tetep.”

45 Anene ye nkaysi yap be mánjwimem ndũ menyij ebhen básinjí amem Ekáti Mandem.

46 Aghati bhə be, “Básij be, Mpepe Mandem afyé nyaka bariep be ätə abhəj béghə esəjəri, angú, ne beghaka manywəp árá, ampetnsem ndũ nepém.

47 Ne be bábhəj beghati bə betək menkem ndũ nnyén eni bebho Yerúsalem be Mandem äfəjəri bo abhen bătíknssem ndũ bebá bhap.

48 Báčí batísie ndũ menyij ebhen menkem ne bábhəj bégháti bo bachak bə menkem.

49 Ghó ka, chəj nto be akap ane Etaya afyé bariep be ätə ntá yeka. Ke bábhəj ménəj fá amem etək

kpáte betaŋ mémfu amfay mémbak ne bhe.”

Yesu apɛtnsem ntá Mandem

(Mk 16.19-20; Bk 1.9-11)

⁵⁰ Yesu asɔt ye baghɔkó bhi, afú etɔk ne bhɔ. Bárók bachwɔp etɔk Bétani. Aré, ayon amɔ amfay, are yet bhɔ.

⁵¹ Ené yi áyèt bhɔ, arɔ bhó, Mandem asɔt yi ámpétnsem amfay.

⁵² Ne ndũ yi ákò baghɔkó bhi béré chyɛ yi kenókó. Bápét ye nsem Yerúsalem ne beyă maŋák.

⁵³ Báre rón ekérákap mámbiti nɔkɔ Mandem.

Ekáti Nku Nkɔ

New Testament in Kenyang (CM:ken:Kenyang)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenyang

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
0a400be4-2dfe-565d-bdea-5f3d59d48520